

Святий рівноапостольний великий
князь Володимир
Хрещення Володимира - Херсонес - Севастополь, Крим, 988 рік

Б.Я. Панасюк

РЕНЕСАНС
РУСІ-УКРАЇНИ

БРОНІСЛАВ ПАНАСЮК

**РЕНЕСАНС
РУСІ – УКРАЇНИ**

**ВИБРАНІ ТВОРИ
ТОМ 10**

Чорнобай-2016

УДК 9:333
ББК 65.32д(4 Укр)
Пан16

Рецензенти:

В.А. Вергунов, професор, доктор с.-г. наук,
член-кореспондент НААН
І.Г. Шпиталь, письменник, журналіст.

Панаюк Б.Я.

Пан16 **Ренесанс Русі України** вибрані твори/Б.Я. Панаюк. Чорнобаївське
КПП. - 2016. - 160 с.
ISBN 978-966-2499-18-6

В цій книзі автор воскресив епоху включення Русі-України до складу Московського князівства, віковічне її перебування у Московській імперії й неймовірно важкі наслідки рабського становища, а також вихід з тенет північної сусідки. Одночасно в праці дається характеристика напрямів відродження української нації і її держави в сучасну епоху.

УДК 9:333
ББК 65.32д(4Укр)

ISBN 978-966-2499-18-6

© Панаюк Б.Я.

Передмова

Нашому поколінню випала доля жити в період складної історичної епохи відновлення матеріальної і духовної сфер життєдіяльності віками поневоленого народу і його держави Русі-України. Метастази рабства і його незчисленні прояви проникли в усі ланки українського суспільства, досягаючи кожної особини, за виключенням небагатьох особистостей, які боролися проти гніту, переважна більшість з яких гинули чи зазнавали поневірян. Впродовж віків держава Русів була лабораторією на виживання людини: монголо-татари; литовці і поляки; москалі і більшовики; особливо каторжний період у ХХ ст. – громадянська війна, голод 1922-1923рр., колективізація, голодовка 1932-1933рр., репресії 1937-1940рр., світова війна 1939-1945р., голодні післявоєнні роки, голодовка 1947р., репресії української інтелігенції навіть за прогресивні думки.

Настала очікувана епоха відродження української нації і держави, розпочалась боротьба на усіх фронтах: ідеологічному, економічному, соціальному і воєнному. Найбільша небезпека – неоголошена війна проти України, розв'язана Московією, якій хочеться й надалі утримувати українців в рабстві. Патріотичні сини і дочки народу повстали проти зухвалого ворога: одні на майданах і в окопах на фронтах зі зброєю в руках; другі, у волонтерських загонах допомагають борцям харчами, одягом, коштами для придбання озброєнь; треті, їх дуже мало, в науці, мистецтві, літературі, журналістиці викривають загарбницьку сутність жорстокого агресора; решта, їх чимало, очікують, окремі збагачуються, дехто гальмує протистояння ворогові.

В есе «Знакова подія в українській літературі» та «Збувається надія» автор воскресив епоху включення Русі-України до складу Московського князівства, віковичне її перебування у Московській імперії й неймовірно важкі наслідки рабського становища, а також вихід з тенет північної сусідки. Одночасно в праці дається характеристика напрямів відродження української нації і її держави в сучасну епоху, що вимагає від теперішнього

покоління чималих зусиль для виконання своєї великої історичної місії.

Автор пропонованого літературно-історичного дослідження, посилаючись на український варіант переказу знаменитої поеми О.С.Пушкіна «Руслан і Людмила», подає нове прочитання і розуміння внутрішнього змісту твору, на якому навчалися покоління українців, не здогадуючись, що в ньому знаменитий поет пише про їхню батьківщину – Україну. Можливо згодом в українських школах будуть вивчати поему О.С.Пушкіна «Руслан і Людмила» та її український переказ, в такому контексті, як пропонує автор нарису «Знакова подія в українській літературі».

Довго перебували українці у рабстві, за вихід рабського ярма боролись видатні українські провідники і герої. Нарешті вдалося вибратись з глибин суцільного рабства і про це йдеться в нарисі «Збувається надія», де застерігається, що для очищення від матеріальних і духовних викривлень, презирливих термінів щодо України, народу, його історії, культури і мови, пройде не одне десятиліття. За цей складний період українці зобов'язані повернути: захоплені території, не лише Крим; історію; чимало матеріальних і духовних цінностей. Про все треба сказати відверто, прямо і обґрунтовано світовій громаді, європейцям, москалям, вітчизняним представникам інтелігенції, які продовжують залишатися в обіймах московської ідеології.

Про свою розмову з московським колегою щодо причин розвалу СРСР і негативного ставлення українців до москалів, згадує академік В. Буркат: «Десь в глибині душі заворушилися звичні нотки – підіграти йому, хоча б частково погодитись. ...Але колись же треба сказати правду, якою б гіркою вона не була!»¹. В пропонованих працях читачі дізнаються про гірку правду нищення, якого зазнав український народ, його інтелігенція і держава, а також руйнацію та викрадення матеріальної і духовної національної культури за три з половиною століття з боку невеличкого Суздальського князівства (карлика-

¹ Буркат В. Свою Україну любіть... Суми, 2008, -С.469

Чорномора), яке силою і неправдою перетворило себе у величезну Московську імперію.

Україна перебуває на важкій дорозі повернення своєї древньої величі, що потребує відновлення власної культури, мови, історії, традицій, нарешті території, яку північна сусідка, за своєю традицією, привласнила. У творах не пропонується чергова ревізія минулого, як дехто думає, ми докладатимемо зусилля для повернення власних древніх цінностей, адже українська нація ні у кого нічого не позичала і не викрадала, вона самостійно формувалась, створюючи власну духовну і матеріальну культуру. Ось якраз для цього, треба заново, зі шкільної та університетської парти, розпочати нове прочитання минулої літератури і поезії, історії і мистецтва, відновлюючи територіальну цілісність великої держави Русі–України. Приклади для початку і напрямів роботи подаються у пропонованих творах.

Академік НААН М.І. Бащенко

I. Знакова подія в українській літературі²

(Ода літературі і поезії)

Борис Лознянський

Знакова подія в українській літературі. – К. 2016

Посилаючись на український варіант переказу знаменитої поеми О.С. Пушкіна «Руслан і Людмила», подається нове авторське прочитання і розуміння внутрішнього змісту твору «Руслан і Людмила», на якому навчалися покоління українців, не здогадуючись, що в ньому знаменитий поет пише про їхню батьківщину – Україну. В нарисі доводиться, що в поемі та її переказі йдеться не стільки про мову, як твердить автор, скільки про зруйновану історію Русі, викрадення не тільки її матеріальних, але й духовних цінностей. В переказі поеми, що є надзвичайно цінним, показано старовинну Русь у сув'язі з сучасністю, тоді йшла битва і викрадали Людмилу, тепер також точиться війна, викрадають і заточують Надію.

УДК 9:333
ББК 63:65

Присвячується моїм однокласникам, які в тоталітарну епоху ХХ ст. так і не довідалися про глибинну сутність творів Т.Г. Шевченка, О.С. Пушкіна, М.В. Гоголя, **О.К. Толстого**, О.П. Довженка, в яких показана трагічна доля українського народу, учнів навчали неправдивої історії про величезну стародавню, на той час розвинуту, державу Русь, називаючи її народ малоросами. Багато з них уже перейшли в інший світ, не відчувши гордості, що вони були синами і дочками стародавнього великого народу Русі – України.

² Борис Лознянський. Знакова подія в українській літературі

XXI століття: гомоніла Україна

Коли українці, як споконвічні європейці, довідались, що москалі не бажають повернення древнього народу до свого коріння – європейської цивілізації, а їхні ставленики на державному рівні їм у цьому ще й допомагають, то вдруге за багато століть русичі сильно обурились, урвався терпець, і витязі стали на герць. Перша битва залежного від іншої держави народу була під проводом Б. Хмельницького проти польського поневолення, вона увінчалась успіхом, але необачність завела до москалів. Друга битва відбулася в роки світової війни, коли воїни Української повстанської армії протистояли більшовикам і фашистам (1942-1956рр.), яка не увінчалась успіхом. Особливість третьої битви (2013-2016рр.) полягає в тому, що уже бореться народ незалежної самостійної держави проти зовнішнього ворога. І ця битва стане символом шанування гідності і боротьби за свободу для майбутніх поколінь українського народу.

Як і в часи Помаранчевої революції (листопад 2004р.), майже через десять років, знову ж в осінню пору народ вийшов на Майдан Києва (2013р.), і людно стало на стогнах інших міст усієї країни, щоб відстояти свою гідність, розчистити дорогу до європейської спільноти, нарешті позбутись багатовікового татаро-монгольського поневолення. За такі наміри народ і демократична влада зразу ж одержали чимало сильних ударів: рятуючись втечею, очільник держави, яко тать, завчасно очистив скарбницю; московити анексували Кримський півострів; розпочалась широкомасштабна війна москалів проти українців на землях Донеччини й Луганщини; путінська пропаганда зомбувала свій народ і людність захоплених українських територій проти українців, їхньої мови, історії, культури. Однак, Вищі сили, українська нація, переважна більшість народів, які проживають в Україні, виключаючи п'яту колону, сприяли тому, що агресивні наміри північної сусідки були приречені на провал, про що свідчить чимало прикладів.

I. Переказ поеми–повернення цінностей Русі-України.

В Українському домі Києва 26 листопада 2015 року відбулася презентація переказу поеми О.С. Пушкіна «Руслан і Людмила» колишнього керівника вугільної промисловості на Луганщині, заступника та голови Держплану України, останнього голови Ради Міністрів УРСР і першого Прем'єр-міністра незалежної України Вітольда Павловича Фокіна. Величезний плакат на сцені повідомляв, що в залі зібралось Луганське земляцтво, яке привертало неабияку увагу тих, хто не був причетний до нього. Примітно, що серед присутніх не було, за виключенням автора цієї праці, який за власною ініціативою потрапив на дійство, ні одного працівника Держплану України, де В.Фокін розпочинав свою державницьку кар'єру із завідувача відділом цієї шанованої організації. Впродовж трьох годин присутні були зачаровані змістом одного з найбільш оригінальних художніх творів за усі роки незалежності країни та розповіддю автора про причини, досить своєрідні, навіть містичні, які спонукали його написати твір мелодійною класичною українською мовою, без будь-якої присутності московської.

Що ж стосується самої презентації, то про неї, мабуть, розповідатимуть представники Луганського земляцтва, лише позначу окремі її штрихи. Цікавинкою лунала авторська ідея появи літературного твору, вихід його у світ, навіть згадувалась містика, певно, не випадково, бо в подальшому ніхто не повірив в авторство В. Фокіна, та й він сам, знаючи про це, чомусь ніде таких думок не спростовував. У пресі про переказ знаменитої поеми і на презентації пролягала єдина лінія ідеї українського варіанту переказу поеми – всеперемагаюча сила любові. Одначе, як відзначив офіційний автор переказу, любові між молодятами у О. С. Пушкіна замало, тому в українському варіанті поеми «Руслан і Людмила» найяскравіше простежується любов до своєї батьківщини, свого краю, народу і свободи. На кожній сторінці поеми примітні особливості, органічно властиві українській історії, мові й культурі. На цьому наголошував автор і промовці. І саме це допомагає вихідцям із тоталітарної системи, де все

українське було заборонене, збагнути нове про Україну, як незалежну європейську державу, древню і самобутню націю.

На презентації зібралися представники Луганщини – знаменитого шахтарського краю, люди героїчної долі і трудових звитяг, адже для видобутку вугілля у післявоєнні роки туди відправлялись за рознарядкою працівники з усієї України, переважно селяни. Надзвичайно справедливо заявив В.Фокін, що ці трударі були пригнічені і зазнавали багато лиха за більшовиків і за сучасних «демократів»: «на протязенні многих лет шахтерское единство целенаправленно разваливали, шахтеров уничтожали морально и физически как социальный класс»³. Соромно, навіть за роки незалежності спритненькі драби в політиці наживалися за рахунок шахтарів, не краще було й за радянських часів, і про це В. Фокін, як керівник Держплану України, добре знає. У 2007р. під час страйку шахтарі однієї з шахт Луганщини, окрім поточних складнощів щодо своєчасної виплати зарплати, одночасно жорстко ставили вимогу вирішити проблеми затоплення та усунення вибухонебезпечної загазованості шахти, як постійної загрози шахтарям через відсутність відповідних механізмів для забезпечення належних умов їхньої важкої праці⁴.

Одначе, треба підкреслити, що складні проблеми виникли не тепер, а ще у 80-90-х роках ХХ століття, коли Держплан СРСР визнав Донбас неперспективним вугільним центром через глибину залягання вугільних пластів і небезпеку загазованості, а тому фінансові ресурси направив на розвиток Кузбасу. В результаті за 1981-1985рр. шахти Донбасу залишились ні з чим: із передбачених 300 комплексів поставлено лише 70; галузь потребувала 400 комплексів КМ-103, 150 щитових агрегатів і комплексів КГУ; 400 прохідних комбайнів УПП-2 і ЧПП-5 тощо, але жодного з цих механізмів на Донбас не було направлено. Якраз тодішнє рішення імперської влади

³ Газ. Бульвар Гордона. ноябрь 2015, №47, -С.13

⁴ Газ. Урядовий Кур'єр. 31 травня 2007, №94.

визначило тяжку долю шахтарів і всього шахтарського краю на багато років наперед, що, як бачимо, навіть тепер надзвичайно турбує В. Фокіна, бо в імперські часи захистити шахтарів йому не дозволяли, а тепер, в незалежній Україні, немає ресурсів, бо їх розікрали.

Журналісти, оцінивши національну особливість твору, прискіпливо допитували Вітольда Павловича про його оцінку теперішніх знакових подій 2013-2015 років в Україні, але державний діяч чомусь вперто мовчав. Складається враження, що він як перший керівник уряду незалежної України, або мов батько оберігає своє немовля, справедливо уникаючи різких та ще й, можливо образливих слів, які здатні травмувати ще не зміцніле духовне тіло дитини, або у нього глибоко існує інша думка, як у одного з героїв переказу, Голови – зрадженого брата Чорномора, яка довго-довго мовчала. Мовляв, не допитуйте одного із державників, який стояв біля витоків молоді української держави та поставив свій підпис на документі про зникнення Імперії зла у Біловезькій пущі 1990 року. Ну не бажає В. Фокін щось відкрито сказати про сучасну політику в Україні та своє ставлення до агресивної війни москалів проти України, а тому іншого виходу немає: треба прочитати досить сміливий та ще й високопоетичний твір, вільний переказ поеми О.С. Пушкіна «Руслан і Людмила». З його тексту, можливо, багато чого стане зрозумілим для народу, інтелігенції і державних політиків, інакше біда.

У творчому доробку О.С.Пушкіна та дійсного автора переказу існує і єдність, і чимала різниця, адже, скажімо, хоча українська і російська мови схожі, але за безліччю ознак вони різні; це також стосується історії, культури і традицій. Якщо О.С. Пушкін у мовних стилях поеми використовував досягнення своїх московських попередників – Дмитрієва, Жуковського, Батюшкова, то автор переказу користувався досягненнями класиків української літератури – І. Котляревського, Т. Шевченка, Г. Квітки-Основ'яненка, Лесі Українки, П. Мирного, І. Нечуя-Левицького, М. Коцюбинського, В. Сосюри, О.Гончара. Поема одна, один сюжет, але два автори і два різних наповнення. З першого прочитання поеми стає

зрозумілим, що сюжет О.С. Пушкіна, але змістовне наповнення уже автора переказу, в якому простежується його розуміння Русі як держави, а русичів – як великого народу з його древньою історією і традиціями, який потрапив у північні тенета Чорномора. Особлива риса українського варіанту поеми простежується у тім, що в ньому відтворено зв'язок прадавньої держави Русь із сучасною Україною в епоху виборювання нею незалежності і свободи.

З великого масиву проблем, які наповнюють поему, видно, що автор оприлюднив свою думку лише частково; мовляв, тільки занепащена мова спонукала його взятись за написання такого варіанту поеми. Але це була тільки іскорка задуму, бо в недалекому минулому усе українське піддавалось огуді, тобто не тільки мова, але й історія, культура, звичаї, мистецтво. Немає сумніву, що основна причина написання переказу твору ще не оприлюднена, вона, як у чаклунів, прикрита невидимим шоломом з бородою, бо йдеться не тільки про мову, а про незліченні втрати древньої країни Русь. Аналітичний погляд на український переказ поеми якраз спрямований на те, щоб відкрити шолом, який закриває прояв страху мовчазних поколінь, з яким досі живуть і великі начальники, і митці, і майже усі люди, які перебувають на найвищих і найнижчих щаблях соціальної драбини. Духовний стан людини тендітний, а тому після століть поневірянь в рабських тенетах Чорномора важко не тільки говорити, але й думати про те, що було категорично заборонено. Прочитання в такому контексті українського варіанту поеми дозволить зрозуміти ще й те, що не треба гніватись на долю, яка вигинає людину, як вітер тополю, бо тут діють Вищі сили.

З усього видно, що автор переказу, як і О.С. Пушкін, довго й ретельно готувався до написання свого варіанту знаменитої поеми, пристосовуючись до деяких особливостей авторства. Перш за все, характеризуючи свою роботу, В.Фокін нагадав про «містику», до якої ставився якось невизначено, переважно з підозрою, але й зовсім її не відкидав, адже він у своєму творі стверджує, що існує щось таємниче, скажімо, «оберіг», коли лиходій намагався задовольнити свою жадобу, то його зупинила якась сила:

А хтиві руки під поділ
Намірилися. В цю хвилину
(авжеж, існує оберіг!)
Порушив тишу срібний ріг⁵.

Якщо глибше розібратись у так званій містиці і деяких фактах, які спонукали автора переказу все-таки сказати у творі «авжеж, існує оберіг», який, мабуть, супроводжував і супроводжує автора твору на життєвій дорозі. Сам В.Фокін, щоб надати реальності **написання** особисто ним переказу знаменитої поеми розповів, що однокласниця, яка стала його дружиною, подарувала йому у ті далекі роки скульптуру О.С.Пушкіна, яка, за словами В.Фокіна, допомагала йому писати переказ поеми. Дивина, через півстоліття він написав свій перший, поки що єдиний твір, вибравши, після довгих роздумів, із грона світової класики, саме поему «Руслан і Людмила» О. Пушкіна, за написання якої поет постраждав од царської влади.

Особлива риса українського варіанту переказу поеми у тім, що в ній підтверджена й поглиблена сутність українського змісту поеми О.С.Пушкіна «Руслан і Людмила», подібних порівняльних тверджень наводиться чимало, згодом вони проявляться ще більше. Одначе, мабуть, з метою підтвердження свого авторства В. Фокін забагато розповідає про «містику», навіть про реальну, зокрема, «випадкову» зустріч, керівника Держплану України, з Дідом-ясновидцем неподалік Брусилова, яка змусила його нарешті визнати, що «видимо, все-таки какие-то сверхъестественные способности у людей бывают». Мабуть, такі переконання сприяли тому, що в українському варіанті поеми автор переказу виклав те, у чому він сумнівався, але врешті-решт переконався, і коли переказував поему О.С. Пушкіна, то уже «був не хлопчаком наївним», бо:

В умовах творчої свободи
Здійснилось чудо, день настав,
Коли премудрості природи
Я власним розумом пізнав⁶.

⁵ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків, Фоліо, 2015, -С.94

⁶ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна .Харків, Фоліо, 2015, -С.35

Дійсно, випадки збігу обставин бувають, але вони рідкісні, і це, мабуть, не «містика». Розповім про власні спостереження за феноменом, який простежується у висловлюваннях автора переказу. Ні в дитинстві, ні у зрілі роки у мене ніколи не було хисту до малювання. Але десь у четвертому класі, здавалося випадково, у мене чомусь виникло бажання на одному аркуші паперу, невідомо, де я його дістав, змалювати з підручника портрет М. Гоголя і поряд стос із трьох товстих книг. Малюнок невдовзі загубився, а я через більше як півстоліття написав книгу «Україна і Микола Гоголь»⁷, в якій доводжу, що М.Гоголь не російський, а великий український письменник. Прочитайте твори Т. Шевченка, П. Куліша, сучасних письменників і переконаєтесь, що М. Гоголь писав про українців і українське диво. Не міг би геній і пророк Т. Шевченко написати про людину, яка б відмовилась від свого народу, своєї нації і держави, високі слова, які він виклав у листі до В. Рєпніної: «Все дни моего пребывания когда-то в Яготине есть и будут для меня рядом прекрасных воспоминаний. Один день был покрыт легкой тенью. ...Случайно как-то зашла речь у меня с вами о «Мертвых душах». И вы отозвались чрезвычайно сухо. Меня это поразило неприятно, потому что я всегда читал Гоголя с наслаждением... Перед Гоголем должно благоговеть как перед человеком, одаренным самым глубоким умом и самую нежною любовью к людям»⁸. Одначе, навіть тепер, у незалежній Україні, далеко не усі погоджуються з Т. Шевченком в оцінці впливу творчості великого українця М. Гоголя на духовність українського народу, його культуру та історію, а даремно.

Реальний автор переказу знаменитої поеми вдало використав не тільки «містику», а й інші дійсні події, які були далеко не випадковими, вони постійно супроводжували В. Фокіна: перший керівник уряду незалежної України; один із представників від України, які у Біловезькій Пущі поставили свої підписи на документах

⁷ Панасюк Б. Я. Україна і Микола Гоголь. К., КНЕУ, 2011, 478с.

⁸ Спогади про Тараса шевченка. К., вид-во Дніпро, 1982, -С.16

про розпад СРСР – державного утворення, відомого як «імперія зла». Українцям треба пам'ятати і думати: чи здобули б ми свободу у 1991 році, якби на місці Л. Кравчука і В.Фокіна в Біловезькій Пущі були інші люди. Однак, мабуть, існує якась причина, що глава уряду, на відміну від Кравчука, чомусь про свою участь у підписанні епохальних документів про розпад «імперії зла» ніде не висловлюється. А ось написання переказу поеми О. С. Пушкіна пояснює впливом «містики» та намірами покращити засмічену українську мову, хоча оточуючі ніколи не чули, щоб він розмовляв своєю рідною мовою, яку намірився покращити. У той же час, якщо уважно прочитаємо український варіант поеми «Руслан і Людмила», то неодмінно спадуть на думку переконливі слова: тільки Київ, тільки воля врятує народ, врятує державу! Можливо, так думали, звичайно, ще не вголос, у Біловезькій Пущі ті українські представники, хто свій народ з рабства визволяв, думками були з Україною, яка томилася у ярмі Московії, з тодішньою бранкою Людмилою і теперішньою Надією⁹. Про те, що ці героїні не можуть жити без своєї батьківщини, автор переказу, мовби підтверджуючи слова Вальтера Скотта до Вашингтона Урвінга «Я умер бы, если б долго не видел Шотландии», проголошує:

Княжну вбиває чужина.

У Києві вона проснеться,

Бо серце тільки там заб'ється!¹⁰

На кінець відмітимо, що, мабуть, своєрідні пояснення автора переказу спонукали читачів твору висловити сумнів, що В.Фокін, який взагалі вперше опублікував власну літературну працю, самостійно написав переказ знаменитої поеми О.С. Пушкіна «Руслан і Людмила». Більше того, дехто з тих, хто ознайомився з пропонованим аналітичним матеріалом переказу, також висловили сумнів у тому, що автор українського варіанту поеми закладав у свій твір ідеї, про які написано в даній рецензії, особливо це стосується історії Русі, русичів і погляду на сучасність, стосунки між українцями й москалями, та багато іншого. Неоднозначне

⁹ Надія Савченко повернулась з полону Чорномора 24 травня 2016р., де перебувала 709 днів

¹⁰ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків, Фоліо, 2015, -С. 22

ставлення до українського варіанту твору відчувається і серед українських письменників. Автор даного аналітичного матеріалу не заперечує проти сумнівів читачів, що В.Фокін закладав саме такий внутрішній зміст, про який ідеться в рецензії переказу знаменитої поеми, а також елементів «містики», адже «В деле предрассудки и страсти – вредны»¹¹.

Щоб розвіяти сумніви читачів і власні, автор рецензії намагався зустрітися з автором переказу, але не вдалося, хоча він же у пресі заявляв, що хотів би знати думку читачів. Мине час сумнівів: читачі ознайомляться з українським варіантом поеми; оцінять її глибокий внутрішній зміст, закладений О.С.Пушкіним, розвинутий та конкретизований автором переказу; розважлива історія неодмінно назве реального автора переказу знаменитої поеми. Одначе, український варіант російськомовного твору вже існує, він неординарний, проглядається його історико-культурний внутрішній зміст, який, на моє переконання, бажано використати для цілей українського відродження. Щоб уникнути неправдивих тлумачень щодо авторства, в подальшому у викладеному аналітичному матеріалі буде подаватись не прізвище автора, позначене на обкладинці твору, а просто «автор переказу», який неодмінно існує, і він заслуговує достойної уваги.

Читаючи переказ, будемо згадувати, що на презентації були присутні переважно представники з Донеччини, а, як відомо, з того краю прийшли в українську культуру Володимир Сосюра, Василь Стус, Микола Руденко, Іван Світличний, Олекса Тихий, Василь Голобородько, Іван Дзюба, яким притаманна ідея, закладена у переказі поеми О.С. Пушкіна «Руслан і Людмила». З усього видно, що Донеччина – край вільної і красивої України, до якої намагались повернутись усі заручники Чорномора, яких уособлює Людмила із поеми О.С. Пушкіна; це край, де родились великі українці; багатостраждальний край, куди висилали безліч сімей, причетних до воїнів Української повстанської армії; врешті, Донеччина, як й уся Україна – це край, оспіваний знаменитими українцями:

¹¹Наполеон Бонапарт. Максими и мысли узника Святой Елены. С.Петербург, 2007, -С. 126

Ты знаешь край, где все обильем дышит,
Где реки льются чище серебра,
Где ветерок степной ковыль колышет,
В вишневых рощах тонут хутора,

.....

Над дверью щит с гетманской булавою?..
Туда, туда стремлюся я душою!¹².

Твір мистецький і вимагає поцінування, адже він спонукає аналізувати й осмислювати хоча б деякі перлини національної цінності древньої української культури. Узявся і я дещо про твір розповісти, але чи розшукаю кольорів, щоб нанести їх на палітру і написати про неординарне мистецьке явище в українській літературі – вільний переказ українською мовою поеми «Руслан і Людмила»? Бракує слів і дужої уяви, але треба йти мов би на майдан, наперед знаючи про два результати – перемога чи поразка. Аналізуючи переказ, пропоную розглянути лише деякі аспекти у площині культури, зокрема мови, історії, традицій, літератури, бо такий твір треба всебічно вивчати.

Гімн нашій мові,
культурі та історії.
Ю. Рибчинський

II. Загальний погляд на поему

Перш за все погодьмось, що вести мову про відродження України, її культуру та історію не мовою політики і брязканням зброї, а мовою поезії – це цивілізовано, інтелектуально, нарешті, актуально. Автор, який з різних причин приховує своє обличчя, можливо, це данина минулому більшовицькому вихованню, якраз здійснив подібне дійство у поетичній формі, висловивши своє переконання в яскравому українському змісті знаменитої поеми О.С. Пушкіна. Неординарність переказу знаменитої поеми пояснюється багатьма яскравими кольорами: талановите оповідання; майстерність сюжету з багатозначним підтекстом; розуміння реальної давньої і новітньої історії, мови, культури і традицій.

¹² Толстой А.К. Собрание сочинений в четырех томах. М., Правда, 1980, Т.1, -С.54-55

Щоб глибше зрозуміти український варіант знаменитої поеми, належить поглянути на її витoki. Задум поеми «Руслан і Людмила» з'явився у О. С. Пушкіна ще в ліцеї під впливом прочитаних «Шаленого Роланда» Л. Аріосто і «Орлеанської діви» Вольтера, але до її написання поет приступив лише у 1818р., коли вийшли друком перші вісім томів праці М. Карамзіна «Історія держави Російської»¹³. Саме з цієї праці поет запозичив багато подій і подробиць для своєї поеми, звідти вийшли образи суперників Руслана з характерними іменами – Рогдай, Ратмир, Фарлаф, а також образи Фіна з півночі та Карла – чаклуна Чорномора також з півночі¹⁴.

Взагалі Карамзін не був істориком, він письменник, але цар доручив йому написати Історію московської держави мов художній твір, який і зацікавив поета О. С. Пушкіна. Немає сумніву, що видатний молодий поет з історичного твору письменника довідався про сформовану історію і йому знадобилось написати казкову поему та висловити найскладнішу історію Московської імперії на конкретних особистостях. Основна з них: карлик Чорномор з бородою, що уособлює Московську імперію XVIII ст.; в поемі поетично, але досить прозоро, розшифровуються приписи «Карло», «довга борода» та інші. Отже, карлик-Чорномор з бородою у казці, яку розповідає кіт, має таке значення: карлик – Володимиро-Суздальське князівство, сформоване в монголо-татарську епоху; борода – усі величезні території, матеріальні і духовні цінності, захоплені битвами і підкупамися невеличким, але жорстоким князівством; карлик – Чорномор з бородою – Московська імперія епохи XVII століття. Уся сила, якою погрожує Чорномор, у його бороді, якщо її відтяти, або, краще сказати, народи Сибіру, Русі, Білорусі, Казахстану, Середньої Азії та Кавказу відійдуть від карлика-Чорномора, то залишиться лише карлик, тобто Володимиро-Суздальське князівство. Велика імперія зла (СРСР) зникла, таке ж майбуття очікує теперішню Московію, а тому москалі всіма силами прагнуть повернути

¹³ Карамзин Н.М. Предание веков. Сказки, легенды из «Истории государства Российского». М., «Правда», 1988.

¹⁴ Олександр Пушкін. Вибране. /Переклад М.Рильського/К., вид-во «Школа», 2009, -С.325

до свого палацу на півночі «Людмилу», тобто древню державу Русь, яка була найміцнішою силою карлика-Чорномора у його бороді своїми матеріальними, людськими й духовними ресурсами.

Доречно нагадати, що ці ресурси майже вичерпані, і це визнав Єгор Лігачов, друга людина в ієрархії колишньої «Імперії зла», у розмові з Д. Гордоном¹⁵: «Россия сегодня производит в целом ноль целых сколько-то десятых мирового валового продукта. Какая великая страна? Она просто большая». Нічого власного немає і в духовності Московії, за великим рахунком, в ній не був створений ні один вид з мистецтв: скульптура створена греками; балет з'явився у французів; в Італії, Голландії, Німеччині виник живопис; література в країнах Європи розвивалась задовго до того, коли в Московії навчилися друкувати. Одначе, москалі зажмуривши очі, твердять: «Московія–родина радіо»; «Московія–родина авіації»; «Московія–родина кібернетики» і так далі, і так далі.

Невеличке Володимиро-Суздальське князівство одержало безліч духовних цінностей, як дослідив академік В. Буркат, їх не перелічити, саме тут проглядається переконлива відповідь на запитання, – хто кого вчив і просвіщав?¹⁶: «Наша нація має багатотисячну історію – від безіменних аріїв, від авторів першої у світі письменності на плитах Кам'яної Могили, від найдревніших хліборобів і майстрів часів Трипільської цивілізації, від Володимира Хрестителя, від Ярослава Мудрого, від Петра Могили, від гетьманів-державників Богдана Хмельницького, Івана Виговського, Петра Дорошенка, Івана Мазепи, Данила Апостола, від національного пророка Тараса Шевченка до духовних творців аури української нації у XVIII–XX століттях – Івана Котляревського, Пантелеймона Куліша, Олександра Кониського, Петра Гулака-Артемівського, Степана Руданського, Павла Чубинського, Михайла Старицького, Бориса Грінченка, Івана Нечуя-Левицького, Івана Франка, Лесі Українки, Олександра Олеса, Миколи

¹⁵ «Бульвар Гордона», январь, 2016, №3

¹⁶ Буркат В. Свою Україну любить... Університетська книга, Суми, 2008, -С.458-460

Вороного, Миколи Куліша, Дмитра Донцова, Миколи Міхновського, Олександра Довженка, Олени Теліги, Олега Ольжича, Олесья Гончара, Василя Стуса, Василя Симоненка, Ліни Костенко ...

Переборювали ненависть до науки, долали впертий застій, моральне здичавіння і затятість московства: Єпіфаній Славинський, Симон Полоцький, Стефан Яворський, Теофан Прокопович, Теофілакт Лопатинський, Лаврентій Горка, Сильвестр Кулябка, Гедеон Вишневецький, Іоан Максимович, Іларіон Лежайський, Теофіл Кролик і найперший з них Петро Могила, який запропонував Москві послуги київських учених. А це лише частина тих могилянців, які піднімали московську культуру. Школи, серед них – перша школа 1649р. в Москві, друкарні, театр. Українські книги, що «ще більше за людей посунули на Москву», писав І.І. Огієнко. Перекладна література, поліфонічна партесна музика й нотне письмо, навіть одяг («малоросійський великоросіянам носити» наказано царем Федором) – це лише деякі українські культурні віхи на шляху зародження московської духовності. Московський вчений Л. Безсонов писав: «Після приєднання Малої і завоювання Білої Русі звідти рушили до нас численні натовпи вихідців, що, власне, колонізували Велику Русь. Вже з половини XVII ст. ми значною мірою підкорилися їхньому впливу в діяльності вчених, у школах, літературі, частково навіть у мові і т.ін. Цивілізація, яку вони несли з собою, як сміливе знамено перемоги над варварством москалів, цілком збігалася з цивілізацією, яку «надягала на Русь могутня рука реформатора Петра» і це знамено цивілізації несли переважно могилянці. Вони засновували школи від Воронежа до Іркутська, від Архангельська й до Астрахані. Їхніми стараннями, зокрема Стефана Яворського, створено першу вищу школу Росії – Московську слов'яно-грецько-латинську академію і не лише створено. Могилянці, як писав історик Московської академії С. Смірнов, «передали їй свій дух, свій напрямок». У 1701-1762рр. тут за царськими наказами працювало 95 вчених з Києво-Могилянської академії, за цей час із 23 ректорів – 18, а із 25 префектів – 23 були могилянці. Київські вчені

укладають підручники в Московії, започатковують поезію, драматургію, театр, закладають основи філософії та вивчення іноземних мов. Теофан Прокопович, голова «Вченої дружини» Петербурга, сприяє відкриттю Російської академії наук. Численні студенти Києво-Могилянської академії були серед перших слухачів нововідкритого Московського університету (1755р.).

У другій половині XVIII ст. у Москві й Петербурзі працює плеяда блискучих перекладачів, викладачів, видавців, письменників, журналістів – високоосвічених могилянців. Серед них: Михайло Антоновський, Григорій Брайко, Іван Ванслов, Володимир Золотницький, Яків Козельський, Григорій Козицький, Микола Мотоніс, Василь Рубан, Лука Січкарьов. Вони розробляли політичні, філософські, правові концепції, публікували власні перекладні твори, поширювали просвітницьку ідеологію: «Їхня праця була вражаюча», – так написав дослідник діяльності Києво-Могилянської академії в Росії І. Толбаков.

У XVIII – першій половині XIX ст. кожен третій лікар Російської імперії був вихованцем Києво-Могилянської академії, всього за підрахунками В. Плюща, – 740 лікарів: біля витоків епідеміології Росії стояли Д. Самойлович, П. Погорецький, К. Ягельський; першим фізіологом вважається М. Крутень; першим акушером і фізіотерапевтом – Н. Амбодик-Максимович.

В іншій царині, церковній, до 70-х років XVIII ст. всі вищі ієрархічні посади в Росії посідали також переважно могилянці. Це митрополити: Тобольський і Сибірський – Філофей Ощинський, Іоан Максимович, Павло Конюшкевич, Арсеній Мацієвич; Ростовський і Ярославський – Дмитро Ростовський (Туптало); єпископи та архієпископи: Псковський і Нарвський – Теофан Прокопович, Рафаїл Заборовський; Рязанський і Муромський – Стефан Яворський, Гавриїл Бужинський; Астраханський, Костромський та Санкт-Петербурзький – Сильвестр Кулябка; Смоленський і Дорогобузький – Гедемон Вишневський; Великоновгородський і Великолуцький – Стефан Калиновський; Вологодський і Великоустюзький – Теофілакт Слонецький; Мстиславський, Оршанський і Могильовський – Георгій Кониський; архімандрити: Троїце-

Сергієвський – Амросій Дубневич, Якутський – Іларіон Лежайський, Слуцький (Білорусь) – Михайло Козачинський, Московського Донського монастиря – Варлаам Лящевський, Московського Заіконоспаського монастиря – Гедеон Слонимський, всі архімандрити Троїце-Сергієвського монастиря у 1722-1766рр. та інші.

Невже будь у кого появиться сумнів у тому, що багато з цього і не тільки, було відомо О.С.Пушкіну, і саме про це він писав у своїй поемі «Руслан і Людмила»? Перш за все з усього видно, що писав він не тільки про любов, а в казково-ліричній формі про Русь, Київ, князя Володимира-Сонечка і їхніх невдячних ворогів з півночі, яких українці всьому навчили на свою біду. З усієї багатозмістовної поеми видно, що не про незбагненну любов двох молодих людей йдеться, а про історію України і Московії написано твір, звичайно, присмачений любов'ю, без якої нічого в живій природі не існує. Руслан переміг Чорномора, прибув з переможним мечем, не хто інший, а О.С. Пушкін пише, що герой визволив не Людмилу, а Київ, викликавши радість у киян:

Бегут от киевских мечей ,
Обречены на жертву аду;
Их сонмы русский меч казнит;
Ликует Киев...¹⁷

Мовби нічого поганого для Москви не було скоєно, усе про Київ та його визволення, хоча, після уважного прочитання поеми, мабуть, усі здогадалися, від кого визволяв Руслан столицю Русі і хто такий карла – чаклун Чорномор, що мав розкішний маєток на півночі. Не випадково, ой не випадково, знаменитий учитель Жуковський так високо оцінив поему свого видатного учня, подарувавши молодому поетові свій портрет, на якому було написано: «Переможцеві-учневі від переможеного вчителя». Звичайно, цар і його челядь також зрозуміли сутність «казочки» котика, були нею вкрай незадоволені, і це уже відчував поет, бо в епілозі до поеми «Руслан і Людмила» написав:

И между тем грозы незримой

¹⁷ Пушкин А. Руслан и Людмила. Соч. в 3-х т. –М., Худ. Лит., 1985, -Т.1,-С.716

Сбиралась туча надо мной!¹⁸

Важко повірити, що молодий поет відчував би якусь небезпеку через поетичний спів про любов двох сердець, навіть якщо б вони жили в Києві чи в іншому місті. Це була особлива поема, бо про чорні хмари над своєю буйною головою Пушкін в інших творах не згадував. Відчуття небезпеки не забарилося і справдилось, коли поет у 1820р. закінчив писати поему, а з нею ознайомились царські цензори зразу ж після виходу її з друку. У тому ж таки році, навіть місяці, під приводом службового переміщення поет був висланий з півночі Чорномора на південь – Катеринослав, Кавказ, Крим, Кишинів, Одеса, а у 1824р. його взагалі звільнили зі служби й відправили під нагляд жандармів у село Михайлівське. Одначе, українська тематика утримувала поета міцно, і в 1828-1829 роках він уже написав нову поему про Україну «Полтава», де проглядається перехід творчості поета від лірики до реалізму. Невдовзі за українську тематику, протест проти Переяславської ради і критику Б. Хмельницького постраждав Т. Шевченко, заплативши за свої ідеї десятилітнім поневірянням у засланні (1847-1857). Відмітимо, що українські ідеї, які яскраво простежуються у О. Пушкіна, привернули увагу багатьох українців ще в епоху О. Пушкіна, зокрема, П. Куліша зацікавила поема «Євгеній Онегін», він написав свій власний твір на таку ж тему і у 1852-1853рр. вийшов з друку роман у віршах «Евгений Онегин нашего времени». Немає сумніву, що першопрохідця соціального історичного роману в українській літературі зацікавили розповіді О. Пушкіна про місця в Україні, де був центр Спілки руху декабристів¹⁹:

Но там, где ранее весна
Блестит над Каменкой²⁰ тенистой
И над холмами Тульчина²¹,

¹⁸Пушкин А. Руслан и Людмила. Соч. в 3-х т. –М., Худ. Лит., 1985, -Т.1, -С.718

¹⁹ Пушкин А. Руслан и Людмила. Соч. в 3-х т. –М., Худ. Лит., 1986, -Т.2, -С.352-353

²⁰ В Каменке, имении декабриста В.Л. Давыдова, находился один из центров Южного общества декабристов.

²¹ В Тульчине был расположен штаб 2-й армии, главнокомандующим которой был генерал Витгенштейн, там находился центр Южного общества во главе с П.И Пестелем.

Где Витгенштейновы дружины
Днепром подмытые равнины
И степи Буга облегли,
Дела иные уж пошли.

Промайнуло майже двісті років від появи поеми «Руслан і Людмила», і, мабуть, не випадково, що автор переказу знову торкнувся пушкінської поеми, написавши її український варіант. Йому зразу ж надійшло запитання: «Представляю, как российская пропаганда отреагирует на то, что поэму «Руслан и Людмила» перевели на украинский: «Киевская хунта замахнулась на солнце русской поэзии»²². Здавалося б, москалі мали бути б раді, що їхніх поетів перекладають на інші мови, адже така практика високо цінується у цивілізованому світі. Митцеві ж нагадують, що москалі можуть бути незадоволені, бо у автора переказу, як і у О.С. Пушкіна, висловлено протест проти захоплення колишнім невеличким Московським князівством стародавньої європейської держави Русь. Іскра навколо української тематики в історії і культурі пушкінської і шевченківської епохи жевріє й дотепер, а поезія автора переказу сприяє появі полум'я, чого не бажає сусіда з півночі.

Один із найрозумніших людей Росії – О.С. Пушкін – глибоко проник у сутність нечуваних перекручень в історичній праці Карамзіна, виконаної на замовлення царя імперії, одразу ж написав: «Древняя Россия, казалось найдена Карамзиным, как Америка Колумбом»²³. Великий поет, прочитавши карамзинську історію, в якій «раскрывалась новая философия истории – только что начавший складываться историзм»²⁴ у своїй поемі показав у казковій формі, що не Росія була у давнину, а древня Русь, як і Америка, були у давнину – ці древні країни залишалися б навіть, якби їх не відкрили Колумб та Карамзін. У цьому контексті є усі підстави стверджувати, що відсутність достатньої любовної мотивації подвигів Руслана можна пояснити не тим, що О. С. Пушкін у свої 19 років не відав

²² Бульвар Гордона., листопад, №47, 2015.

²³ Карамзин Н.М. Предание веков. М., «Правда», 1988, -С.11.

²⁴ Там же, -С.6

«любовных страстей», а тим, що не це було головним у його творі: він писав у казковій формі про відому на той час древню державу, її подвиги, прославляючи знаменитого Київського Князя-сонечка, який боронив державу і столицю Київ від тих навал, які нахлинули з усіх сторін:

Влача в душе печали бремя,
Владимир–солнышко в то время
В высоком тереме своем
Сидел, томясь привычной думой.
Бояре, витязи кругом
Сидели с важностью угрюмой²⁵.

Великий поет О. С. Пушкін, прочитавши «Історію держави Російської» Карамзіна, побачив, що цей історик, описує епоху 852-1117 років, коли ще не було не тільки Московського царства, але й самої Москви (з'являється тільки десь через 300 років), в той же час Володимир господарював у Новгороді, як володар великої держави Русь зі столицею в Києві: «В лето 6360 (852), наченшу Михаилу царствовать, начася прозывати Руская земля»²⁶. Письменник Карамзін, не довго думаючи, все, що належить древній Русі у сфері культури та історії, своїм літературним хистом переорієнтовує на Московію, а державу Русь називає просто: Росія. І боролися мужі Володимирові (993р.) «и пустиша я къ себе, и ястася крепко, и удави Печенежинина в руку до смерти, и удари имъ о землю, и вьскликоша Русь, а печенезе побегоша, а Русь погнаша по нихъ, секущее, и прогнаша ихъ»²⁷. Є усі підстави стверджувати, що великий поет О.С. Пушкін, прочитавши Карамзіна, звернувся до древньої історії, зокрема «Повісті врем'яних літ», де усе про велику державу Русь не так, як трактує Карамзін, відправляючи велику і древню країну у небуття.

Далі фантазія письменника Карамзіна, «растекашеся мьсью по древу», набувала фантастичного розголосу, зігриваючи душу войовничих московитів, об'єднуючи під своєю зверхністю усіх сусідів, доводячи, що українці,

²⁵ Пушкин А. Руслан и Людмила. Соч. в 3-х т. –М., Худ. Лит., 1985, -Т.1, -С.711

²⁶ Повість врем'яних літ. Літопис (за Іпатьським списком), К., 1990, -С.26/27

²⁷ Повість врем'яних літ. Літопис (за Іпатьським списком), К., 1990, -С.192/193

білоруси і москалі (росіяни) – слов'яни і мають багато спільних рис. Тут слід внести корективи на базі того, що проблему спорідненості між українцями, білорусами і росіянами (москалями) вивчали українські вчені на основі антропологічних досліджень Ф. Вовка (1847-1918рр.) і ними зроблено наступні висновки²⁸: перше, найбільшу спорідненість українці виявляють із південними й західними (за винятком поляків) слов'янами; друге, український етнос, свого часу, зазнавши впливів іранських і, можливо, тюркських, лишився, проте, «чистим» і зберіг у собі більше слов'янських рис порівняно із спорідненими з ним північними групами (білорусами й москалями).

Характеризуючи державника князя Володимира, «історик на замовлення» нагороджує видатного керівника Русі найгіршими характеристиками, відзначаючи, що в той період у Нестора та у багатьох літописах ідеться «о гражданском и нравственном состоянии тогдашней России». Цей замовний царем історик навіть виділив цілий розділ «О состоянии древней России»²⁹, немов би Володимира як керівника великої країни Русь уже й немає. Одначе, держава була, бо Володимир мав дванадцять синів і він їх, читаємо у літописі «Повість врем'яних літ», послав господарювати у різні міста великої країни: «И посади Вышеслава въ Новегороде, а Изяслава въ Полотьске, а Святополка въ Турове, Ярослава въ Ростове; и умершю же старейшому Вышеславу въ Новегороде, и посади Ярослава въ Новегороде, а Бориса въ Ростове, а Глеба в Муроме, Святослава въ Деревехъ, Всеволода въ Володимере, Мьстислава въ Тмуторокане»³⁰. Мабуть, кожен житель Московії знайде у цьому переліку міста, які належали в минулому великій країні Володимира – Русі. Поступово, але вперто, прибираючи до рук історію, мову, культуру і традиції великої країни Русь, Суздальські воєводи стали називати себе замість руські – «руськими», а замість Русь – «Россия». Конструктивно подібне здійснив цар

²⁸ Войтенко В. Людина і нація. Нотатки генетика. К., 1996

²⁹ Карамзин Н.М. Предание веков. М., Правда, 1988, -С.115

³⁰ Повість врем'яних літ. Літопис (за Іпатьським списком), К., 1990, -С.188/189

Петро I, який постановив вважати «Русь» – «Руссия» і з того часу так повелося, бо його палиці боялися всі.

В історії Карамзіна вже читаємо, що коли Володимир з військом добрався до Херсонеса (970р.), то там вони уже були не русичами з Києва – їх Карамзін називає новітніми словами неіснуючої нації³¹: «Вино, сказал он (Владимир.– Б.П.), есть введение для русских; не можем быть без него»; «сей человек пустил к россиянам стрелу, с надписью»; «защищать южную Россию от грабительства печенегов»; «говоря о епископах, ...которые, разумея язык наш, тем удобнее могли учить россиян». Круто написана історія, мовби для якогось солопія, і додумалися приписати князеві великої Русі Володимирові, що він навчив москалів цінувати випивку понад усе! З усього видно, що О.С.Пушкін не повірив підтасованим словам Карамзіна про Володимира і у своїй геніальній поемі назвав київського князя «Владимир-солнце», показуючи, що багато охочих намагалися захопити древню Русь, постійно їй погрожували, а тому гірко горював Володимир:

Владимир в горестной молитве;
И храбрый сонм богатырей
С дружиной верною князей
Готовится к кровавой битве³².

Звичайно, цар не бажав прощати зухвалість кмітливого поета, який наперекір Карамзіну дає високу оцінку князеві Володимирові. Ось як трактує Карамзін занепад Києва і втрату столиці древньої Русі, коли у Києві з'явився Андрій Суздальський, мовби Чорномор з півночі: «Андрей отдал Киев брату своему Глебу; но сей город навсегда утратил право называться столицею отечества. Глеб и преемники его уже зависели от Андрея, который с того времени сделался истинным Великим князем России; и таким образом город Владимир...обязанный своею знаменитостью нелюбви Андреевой к южной России»³³. Не випадково в поемі поет показав, що Володимир сумував, бо його столицю, славний

³¹ Карамзин Н.М. Предание веков. М., Правда, 1988, -С.102, 105, 110

³² Пушкин А. Руслан и Людмила. Соч. в 3-х т. –М., Худ. Лит., 1985, -Т.1, -С.714-715

³³ Карамзин Н.М. Предание веков. М., «Правда», 1988, -С.220

Київ, оточили вороги; щоб знищити місто, вони прийшли з півночі і від них треба захищатись:

Весь Киев новою тревогой
Смутился. Клики, шум и вой
Возникли всюду. Киевляне
Толпятся на стене градской...
Костры пылают на холмах.
Беда: восстали печенеги!³⁴

Тут О.С. Пушкін знову не в ладах із царем і Карамзіним, бо від печенігів південь Росії захищає сама ж Росія, а тут поет написав, що Київ самостійно захищається від печенігів. Крім того, усім зрозуміло, що Київ захищався не тільки від печенігів, але й від Андрія Суздальського, який ненавидів «Южную Россию».

Читаючи поему О.С. Пушкіна і вільний її переказ невідомого автора, перед очима більш виразно бачимо образи Руслана, Людмили, Володимира-Сонечка, відьми Наїни й чаклуна Чорномора. Повсюди зрада і вбивства: Наїна зрадила Фіна; Голову зрадив брат-чаклун Чорномор; Фарлаф зрадив і вбив Руслана; поряд із кожною зрадою – вбивство. Якщо продовжувати дотримуватися нав'язаної в минулому думки, що поема виключно про любов двох молодят, то дуже дорого вона коштує для всього народу. Проникнення в сутність знаменитої поеми засвідчує, що композиція переказу поеми, як і її оригіналу, не тільки про любов, а ще й про глибоке національне коріння багатьох цінностей древнього народу Русі, відомого ще тоді, коли навіть «селения Москва» не існувало в природі. Про це знав О.С. Пушкін, звичайно, про таку реальність відомо й дійсному автору переказу поеми.

Недарма поряд зі схожими рисами переказу автора з ідеєю О.С. Пушкіна, в українському варіанті існує суттєва відмінність від пушкінської поеми, яка полягає виключно у її відкритому наповненні стародавньою культурою держави Русі і мріями українського народу: вона насичена українськими народними стравами, багато з яких забуті; поверненням до відновлення української мови, історії,

³⁴ Пушкин А. Руслан и Людмила. Соч. в 3-х т. –М., Худ. Лит., 1985, -Т.1, -С....

культури; осучаснення поеми нагадуванням про битви за незалежність і свободу на майданах у ХХІ столітті. У змісті простежується: якби автор переказу писав ще про давнішу історію України, то все ж таки начинив би її сучасністю, оскільки стародавнє минуле й сучасне об'єктивно пов'язані, теперішні події матимуть для української нації і її держави неперевершене значення в майбутньому після 750-літньої залежності від інших держав. Такого розуміння досягнуто тим, що автор переказу у своєму українському варіанті поеми із окремих фрагментів подій вийшов на великі пласти і простори древньої історії, літератури, мови й культури великої нації і держави Русь.

У минулому для читачів пропагувалось, навіть тепер для школярів незалежної України пишеться, що поема О.С. Пушкіна захоплює багатством та різноманітністю змісту, хоча й не дуже глибокого. Так навчають сучасних наших учнів, а тому хочеться наголосити: ні, зміст у поемі глибокий, в минулому царизм і більшовизм не бажали виокремити та зрозуміти українську сутність знаменитого твору. Натомість переказ українською мовою допомагає читачам значно глибше поглянути у зміст поеми О.С. Пушкіна, якого у дні її виходу з друку (травень 1820р.) царизм за якісь діяння відправляв на південь імперії, тобто в Україну і Грузію, у країни, за які Московія продовжує воювати дотепер.

ІІІ. Гімн мові дідів і батьків.

Мова – національна ознака українців, загарбники, що приходили на їхню землю її привласнювали та знищували, як і сам народ. Недаремно доля народу тісно зв'язана з його мовою: зневажається мова, руйнується доля. Українську мову, як і древню націю, намагалися вивести з історії і практики не тільки поляки та москалі, їм допомагали й самі українці, особливо їхня еліта, і у давнину, і тепер. В середні віки всупереч погромам кримських татар та анархії литовських і польських феодалів, на українському Поділлі було багато ремісників, що об'єднувались у цехи та корпорації, які мали свої статuti, але вони писалися виключно латинською мовою, а після XVII-XVIII ст. їх писали тільки польською мовою, українська мова віками була у

підпіллі та занепаді, особливо коли розпочалась епоха формування московської мови для якої використали усю українську.

Ще з тих часів, коли вчені з могилянки несли освіту і культуру у Московське царство, вони передавали тому народу й свою мову, яку москалі переробили на свій лад і згодом українську мову забороняли, а «свою» нав'язували українцям, тобто своїм же учителям. У власному дослідженні щодо української мови академік В. Буркат запропонував³⁵: «давайте проаналізуємо децицю слів, пов'язаних в українській мові з поняттям «мова», взятих із словників», де усі українські слова москалі забрали собі, переробивши їх на свій лад: мова – язык, безумовно – безусловно, замовляти – заказывать, змова – заговор, мовби – будто бы, мовити – говорить, мовлення – вещание, мовний – речевой, мовляв – дескать, намова – наговор, немовля – младенец, примовка – прибаутка, промовець – оратор, промовляти – произносить, умова – условие.

В подальшому уже й українці допомагали москалям знищувати свою мову. Де не глянь, самі ж українці у московських шовіністичних журналах заперечують самотні характер української мови й літератури: «хто науки в школі не поїняв і так собі ні письменним, ні темним із школи вийшов, той – дивись – книжки українські друкує»³⁶. Подібні перли друкувались в реакційних московських журналах («Вестник Западной и Юго-Западной России», «День», «Русский вестник», «Скарб»), зокрема в «Скарбі»³⁷ читаємо «истый малоросс или крымчак не любит никакого труда, разумеется, если он родился и вырос в своей хате», тут же подається український пояснювальний текст: «Один, мовляв, такий удався, що як засне, то спить сутки і другі, наче мертвий, що притьмом жінка заходиться ховати і попа викличе. Тоді він луп очима, та й не гадки. От які реп'яхи родить наш славетний Київ! Поживляться любителі читання». Що ж, москалі вміють перекладати з хворої голови

³⁵ Буркат В. Свою Україну любить... Університетська книга, Суми, 2008, -С.462

³⁶ Соковенко И. О степени самостоятельности малорусской литературы. // День. 1862, №3.

³⁷ // Скарб. Выход 1, Киев, 1859. В 16-ю д., 329с.

на здорову усі особливі риси москалів, у яких хата не білена і не огорожена, їхній герой «Обломов» мов би в Києві «спав та спав», а без українського хліба, сала м'яса і масла москалі завжди були голодні, перекладають на українців – трударів, у яких хата побілена, в хаті чисто, а самі господарі охайні і гостинні, бо є чим пригощати.

Однак, таке писали москалі про українців не тільки в минулому, ще гірше пишуть і пропагують про українців тепер, коли пішли війною, щоб полонити не тільки Крим і Донбас, але усю Україну. Московська пропаганда перед своїм народом виливає на українців багато бруду, навіть повідомляють про вбивство дітей, називають українців бандерівцями, знаючи, що теоретик українського відродження Степан Бандера показував, як здобути свободу, а його однодумці боролися і проти Гітлера, і проти Сталіна одночасно.

Втрачена мова І. Котляревського, Марка Вовчка, Г. Квітки-Основ'яненка, Т. Шевченка, Лесі Українки, Б. Грінченка, І. Нечуя-Левицького, М. Коцюбинського, П.Куліша, П.Мирного, І. Франка, О.Кобилянської, В. Сосюри, О.Гончара, О. Довженка, М. Стельмаха та інших. Це не провина літератури, це результат столітніх бомбардувань української мови чужинськими мовами, здебільшого московською, впливом чужої культури. Упродовж віків, з початку XI ст., українці перебували то під Литвою, то під Польщею, то під Москвою, і їх досить сильно привчали призабути свою рідну мову. Але українці протестували: «Нам советуют оставить разработку малороссийского языка посредством художественных созданий ... Нам объясняют вовсе не для шуток, что это даже не язык, а такое же наречие, как новгородское, владимирское и проч»³⁸. Дорого коштує необачне підписання якихось документів у Переяславі з монголо-татарськими нащадками, адже, щоб українці стали потроху повертатися до свого коріння, відроджувати культуру і не дати їй стати ще більш рухлою, набратись нових сил для відродження народом своєї величі потребується долати негативи, що накоплювались більше

³⁸ Куліш П.Вибрані твори. Дніпро, К., 1969, -С.496

трьох століть. Для справедливості відмітимо, що тільки одна Литва на підкорених землях Русі не забороняла розвиток української мови і культури.

Нагадаємо, що пояснення основної причини знищення української мови Московським царством знаходимо у Нікколо Макіавеллі³⁹ «если завоеванная страна отличается ...по языку, обычаям и порядкам, то тут удержатъ власть поистине трудно». А різниця була велика ще з часів IX-XIV ст., бо коли Ольгерд прийшов на українське Поділля, то литовці побачили там цивілізацію: «Заведена политичной и судовой организации, паньствовый ладь и штуки, плоды промышленности и торговля и все таке инше показували Гедиминови, що Русь що до духовной жизни выше стоит от поганской дикой Литвы»⁴⁰. Отож, українці були цивілізованою нацією ще у ті часи, була своя мова, традиції і звичаєві правила та закони, коли Московське царство тільки спиналось на ноги. Завоювати, то завоювали, але щоб утримати українців у покорі необхідно було усі духовні цінності знищити, що москалі і намагалися здійснити.

Недаремно на презентації звучало ствердження реальності і справедливості, необхідності відновлення української мови: українська мова – це батьківська мова етнічних українців; кожен українець, до якої б нації він не належав, зобов'язаний знати українську мову; українська і російська мови схожі, але вони різні за змістом, духом і мелодійністю; велика кількість людей Донбасу не може спілкуватись без української мови, вона для них є генетичною потребою. Як такі дії і думки перебувають у суголоссі зі словами: «Не позабыл южнорусский народ того языка, на котором говорили князья и дружины их», а мова сусідів «далеко отстает от малороссийской в силе, разнообразии, блеске и пластической красоте созданий»⁴¹. На презентації звучало чимало українських пісень, але вони були тужливі, чим багато чого сказано автором, бо він, мабуть, їх сам і підбирав для товариського зібрання. Після почутого

³⁹ Историческое наследие. **Никколо Макиавелли**. М., 2009, -С.13

⁴⁰ Перегляд Южно-Руской истории 1337-1450pp. Написавъ Подолянинъ. Львов, 1875, -С.6

⁴¹ Куліш П. Вибрані твори. Дніпро, К., 1969, -С.484

хочеться наголосити, що український варіант поеми «Руслан і Людмила» виходить на дорогу пізнання: перш за все вона потребує ґрунтовного історико-літературного дослідження; в поемі повернувся очищений, тепер шухлий, призабутий мовний портрет української літератури; оригінальний варіант поеми засвідчує, що на обрії української літератури з'явився ще не знаний майстер слова; переказ поеми дає приклад українській літературі, історії, мові і культурі реального очищення від наростів, одержаних в тенетах північного Чорномора; український варіант поеми поглиблює розуміння основного змісту поеми О.С.Пушкіна «Руслан і Людмила».

І не треба дивуватися, що автор переказу зумів дістатися через казку до глибин нашої історії, мови й культури. За великим рахунком, це навіть не вільний переказ поеми О.С. Пушкіна, а український варіант поеми «Руслан і Людмила» автора. Адже і О.С. Пушкін у свій час, і автор переказу тепер, працюючи над поемою, добре володіли українською історією, традиціями, мовою, старослов'янським побутом. Характеризуючи не дуже гарний настрій конкурентів Руслана (Рогдая, Фарлафа і Ратмира), кожен з авторів використовує одну й ту ж назву наїдків: у Пушкіна «и брашна неприятны им»; у автора переказу «від брашна ніс копилять свій», тобто ті ж наїдки, але з українським гумором. Гіперномен «брашно»⁴² москалі не використовували, окрім Пушкіна, це була відома мова у добу Київської Русі, можливо, й тоді, коли на престолі у Києві був Володимир-сонечко.

Переказ автора, здавалося б, скромніший, ніж у О.С. Пушкіна, але вперше за декілька століть, долаючи віковічні заборони сусідніх держав, він переміг себе, наважився переказати казку того ж кота і для тих же читачів їхньою рідною мовою, оздобленою національною історією, культурою традиціями:

А кіт, як в гуморі буває,
Свої казки розповідає.
Одну з них я запам'ятав
І переклав на рідну мову⁴³.

⁴² Брашно – страви, яства (старослов'янська форма).

⁴³ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. Фоліо, 2015, -С.9

Що й казати, добряче відпрацював автор рідну мову, бо чистота і мелодійність переказу поеми О. Пушкіна вражає, огортає переконання, що вона якраз українською мовою найкраще висвітлює діяння героїв твору, бо то пращури українців. Мистецьки через мову авторові переказу вдається розмежувати у просторі та часі українську і московську історію, показати, де українець, а де москаль, коли замість слів у поемі О. С. Пушкіна «Там русский пал, там печенег», в її переказі звучить зовсім інше:

І перша смерть: в калюжі крові
Смаглій, розвалений навпіл.
А поруч тіло русича...⁴⁴

На початку ХХІ століття в українську літературу ввірвався автор переказу, наче Руслан на баскому коні у древній Київ. Вороги були атаковані Русланом зненацька, автор з його українським варіантом поеми «Руслан і Людмила» також з'явився несподівано. Українці здивовані появою такого незвичного твору, і не всі можуть однозначно збагнути таку подію. Мов Руслан примчав на баскому огирі із муромських лісів визволяти Київ від ворогів, так і автор переказу прибув з українських просторів зі своєю поемою визволяти Київ мечем священним Перуна від навали чужинської мови, історії і традицій. Якщо від меча Руслана летіли голови з рамен ворогів і святкували перемогу русичі, то від поезії автора переказу спасаються втечею чужі і надумані слова, які захаращують українську літературну мову, а перемагає народний фольклор і поетичні традиції, повертається давня історія. За українським переказом автора поеми «Руслан і Людмила» простеляється літературна стежка, уквітчана забутими словами і мовою наших предків, до реальної української історії.

Україна виборює свою незалежність в усьому, навіть літературі, адже теперішня українська література в цей складний період проявила свій глибокий занепад і жалюгідний стан. Скажімо, як можемо оцінити ситуацію,

⁴⁴ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. Фоліо, 2015, -С.136

коли уже третій рік іде війна з москалями, вони загарбали частини української землі, а письменники не дали ні одного достойного твору, який би піднімав дух українців на боротьбу з ворогом! Настали нові, невідані часи, вбили царів, притихли комуністи, зникло багатівікове рабство і письменники, духовна еліта нації, зобов'язані вести народ за собою, але й вони заблудилися, у них також немає обр'ю кому і про що писати. Чверть століття українці не можуть вирватися з обіймів Чорномора, за цей час відбулося дві революційні події, уже більше двох років точиться війна з північною сусідкою, москалі забирають землі, українці намагаються очиститися від багатівікового духовного бруду – злодійство, корупція, доноси, намагання збагатитись під час безладдя на усіх рівнях державного управління, безчинство п'ятої колони у руйнації духовної і матеріальної культури на користь московітів, через що українську державу не сприймають в Європі, але сучасні українські письменники і поети ні єдиного твору не написали, щоб допомогти зубожілому і знедоленому народові. Звичайно, пишеться чимало, але переважно, як влучно зауважив В. Терен, на кшталт романів «Популяція щурів» та «Популяція слонів»⁴⁵.

З літературою занепадає наша стародавня духовна культура, а тому скрізь треба розгрібати духовні завалища. Дозволю висловити думку, що вільний переказ знаменитої поеми О.С. Пушкіна повертає в українську літературу гумор, іронію, мелодійність, лукавство ... Прочитайте про kota після кожної билиці і все там знайдете, відчуєте себе українцем. З'явилася, отже, праця, яка допоможе багато чого зробити для покращення справ в українській літературі. Немає сумніву, що коли твори І. Котляревського – «Енеїда», «Наталка Полтавка», «Москаль-чарівник» та інші є окрасою й гордістю української національної культури, то твір автора, переказ поеми О.С.Пушкіна «Руслан і Людмила», хоча і єдиний, є

⁴⁵ Літературна Україна. №3, 28 січня 2016.

продовженням традицій славних попередників та утвердженням гордості й краси вітчизняної культури.

Українська літературна традиція у автора переказу проявилась у тому, що після кожної билиці відбувається розмова з котом, яка дуже цінується малими дітьми, вони просять прочитати їм перед сном, яка їх звеселяє та притишує, мов коти, що поряд муркочуть, наприклад, ось що чується після першої билиці:

«Перепочиньмо», – каже Кіт,
Пошкрябав знехотя живіт,
Примружив очі, позіхнув
І на короткий час заснув⁴⁶.

Тут якраз треба пожурити автора переказу, бо його застереження, «для дорослих писав», викликають в окремих місцях поеми здивування не дорослих, а дітей, мовляв, і для чого в котячій тематиці «горілка підходяща». Якби не подібні слова, то, мабуть, котячі смішинки знайшли б окреме місце у дитячій літературі, адже з першого прочитання видно, що дітки їх сприймають на «ура».

У автора переказу, як у кожного українця, гумору хоч відбавляй, а тому він підкреслює, що (для дорослих писав), коли згадував свої сільські спостереження, щоб нагадати Чорномору про його цнотливі наміри:

Доречно буде пригадати,
Як я малим в селі бував,
То довелось спостерігати
Пригоди дворових забав:
Каплун⁴⁷, за звичкою старою,
Біжить за куркою рябою
(мовляв, щоб мати за жону)
А сам перебував в печалі,
Міркує: «Що робити далі,
Якщо, не дай бог, дожену!»⁴⁸

Якщо перенестись у політику та історію, то тут зразу ж проглядається сучасна дивовижа – захоплення Криму

⁴⁶ Фокін В. Руслан і Людмила.. Переказ поеми О.С. Пушкіна, Харків, «Фоліо», 2015, –С.40

⁴⁷ Каплун – кастрований півень, якого годують на м'ясо.

⁴⁸ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. «Фоліо», 2015., -С.60

москалями. Вони, здається, їй не здогадувались, що їм вдасться захопити цей далекий від їхньої території півострів. У підсвідомості багатьох москалів, напередодні можливого захоплення чужої території, певно, виникало питання, – а що робитиме Московія, коли Крим буде захоплений? Тепер вони, як той півень, у печалі, потрібні капітали і не тільки, щоб забезпечити населення Криму водою, харчами, енергією, комунікацією, адже через Українську територію важко буде щось вдіяти, а через місточок у бурхливому морі проблематично.

Нарешті, а чи часто зустрічаються в сучасній літературі та мові спілкування слова, які приємні для слуху українця: крам, крамниця (предмет торгівлі), краля (красуня), карафка (графин), спіжарня (комора), кросно (полотно, тканина), чепіга (рукоятка в плузі), зимно (холодно, відсторонено), герць (бій, поєдинок з ворогом), рамено (плече), огуда (ганьба, осуд), тать (зłodій, грабіжник), охляп (без сідла і зброї), притичина (перешкода, причина, завада), солопій (роззява, неуважна людина); скресати (блищати, спалахувати), ятка (легка будівля для тимчасового користування), лабети (тенета, пастка, лапи, міцні руки), витрішки (розглядати що-небудь, кого-небудь); лейбик (чоловічий верхній одяг без рукавів), кунтуш (верхній розпашний чоловічий і жіночий одяг), шухлий – пожухлий (утратив блиск, потьмянів), моріжок (широкий зелений двір), канчук (нагайка з переплетених ремінців), козубок (кошик з лози), щезник (лісовик, злий дух), бескид (урвище, провалля), драб (обірванець, босяк, зłodій), причина (хвороба, заподіяна чаклунством), герольд (глашатай), тарпан (дикий кінь), стогна (майдан, широка частина вулиці), лунь (хижий птах з білим пір'ям).

Що стосується слів і мови, то тут ще непочата нива для орання і шукання, бо впродовж століть дослідження з української мови Чорномор забороняв, усе було занедбане. Скажімо, недавно розшукали таке слово як «Кахтир», якого у жодних словниках української і чужинських мов не знайдено. Виявилось, що це суто давньокозацьке слово, ним користувались козацькі родини, яке ледь не загинуло після ліквідації Запорізької Січі. Слово складне, його значення можна визначити тільки за допомогою Санскриту: первісна

його назва звучала як «Г» і складалась з двох основ ГАХ-ТИР; у III тисячолітті до н.е. важка для вимови фонема «Г» поступово переходила у глухішу фонему «К». Перша половина слова «ГАХ» буквально означає – проникати, глибоко входити, заглиблюватись у щось, і від нього походять прізвища: Гандзало, Гадзало і Гандзьо в розумінні «дуже мудрий господар». У Грінченка Б.Д. та словниках української мови є також похідні слова Газда (господар), Газдуня (господиня), Газдусьо (господар). В аграрному господарюванні треба говорити і писати не грунт, а ґрунт

Старше покоління теперішніх українців багато цих слів ще чули у дитинстві, але середня і вища школи, практичне життя, царська і більшовицька преса відправили багато слів у небуття. Однак, якщо до української мови повернеться її стародавня класика, а москалі віддадуть привласнені українські слова, то різниця між нашими мовами така, як значення слів «вродливий» – українське і «уродливый» – московське, в яких існує загальнослов'янський корінь «род». Так і хочеться згадати П. Куліша, який писав: «Багато нашого по чужих хатах позалежувалося, що не всяке вже пізнає, чие воно спершу було. Багато позабирали в нас усякого добра сусіди, багато і самі наші предки по чужих людях порозносили. Тепер тільки й чуєш: «се він із польської мови, з московської мови взяв», а воно бог зна коли було наше «непрошене й не дане», тільки що не було в нас на Вкраїні захисту все те ховати»⁴⁹.

А було усе це наше з давнини, якщо прочитати хоча б одну найдавнішу літописну пам'ятку Русі «Повість врем'яних літ», де описуються події з 852 року, що приховувались від українців впродовж багатьох століть. Московські та й українські вчені уникали і продовжують уникати твердження, що в московських підручниках старослов'янської мови були відсутні всі українські слова, вживані в літописах древньої Русі, а тому звертаємося до іноземців, зокрема, німецького вченого Генріха-Вільгельма Лудольфа, що знайомився з такими підручниками у 1692-1696рр., який написав «Назви більшості звичайних речей,

⁴⁹ Куліш П. Вибрані твори., Дніпро, К., 1969, -С.528-529

вживаних у повсякденному житті, не зустрічаються у тих книгах, за якими навчаються старослов'янської мови»⁵⁰. Старовина – річ вперта, адже більшість діалогів у «Повісті врем'яних літ» передана фактично українською мовою, в ній знаходимо зразки української фразеології та орфоєпії, а тому підтверджується реальна сув'язь прадавньої української історії й слова.

IV. Повернення до української історії

Велика цінність поеми О.С. Пушкіна «Руслан і Людмила» та її українського переказу у тому, що вона допомагає українцям повернути свою древню і новітню історію, яка цілеспрямовано була знищена москалями. Великий українець Микола Гоголь, коли читав про українську історію в середині ХІХ ст., то пив бром, а український президент Л. Кучма взагалі сказав, що українська нація до 1917р. не мала своєї історії, своєї мови, культури, традицій, все було московське⁵¹. Пояснимо нащадкам, що після 1654р. українську історію вилущували з першоджерел, її переписували на кшталт Московії, а уже з 1917р. історія нашої держави і нації взагалі не створювалась, усе тільки московське, йшлося навіть про зникнення українців, як древньої нації. Радянські письменники під києм заточення оспівували Переяславську Раду, сучасні поети тужать за нею і кличуть нового Богдана, а вчені-письменники не досліджують і не описують, що реальні умови договору між Б. Хмельницьким і царем були кардинально іншими від тих, які оспівуються дотепер. З історії відомо, що після 1654р. між московським урядом і гетьманом України було вчинено низку договірних артикулів, де, зокрема, окреслювався статус звичаєвого права, визначалось, що «Україна правується і громадяни її судяться по своїх стародавніх правах», а для цього було складено «Сводъ правъ, по коим судится малоросійській народъ»⁵². Усе це і багато іншого з Переяславського договору москалі

⁵⁰ Повість врем'яних літ. Літопис (за Іпатьським списком), К., 1990, -С.494/495

⁵¹ Кучма Л. Вірю в український народ. К., Либідь, 2003, -С., 323, 376, 391.

⁵² Всеукраїнська Академія наук. Праці комісії для виучування звичаєвого прав України. К., 1928, -С.28-29

викинули на смітник, запровадивши царські і сталінські «звичаєві права» – тримати в тюрмі і розстрілювати. Тут непочатий лан роботи для письменницької сфери, але впродовж чверті століття незалежності тиша і благодать.

Історія України свідчить, що її територія споконвічно потерпала від нападників, особливо з півночі, де татаро-монголи у спадок залишили багато злого на невеликій території Володимиро–Суздальського князівства, яке згодом перетворилось у Московське царство. Від татаро-монгольської Московщини найбільше утисків зазнавали, як свідчить історія з давніх часів, мешканці Русі, степів Київської Русі, України. Непомірно розширюючи свої землі тенетами й жорстокими завоюваннями, жорстоке царство перетворилось у величезну імперію, яка виявилась впродовж століть істинною марою, повсюди сіючи смерть, злидні і страхіття. Доля завела українців у пастку Московської імперії і це сприяло тому, що у Києві та інших місцевостях Русі з'являлись люди не слов'янського етносу: старий Фінн, Рогдай (воитель смельй), Фарлаф (скромный средь мечей), Ратмир (младой хазарский хан). Це були північні сміливці, здобувачі слави і добра, які прибули у південні степи Русі, щоб:

На бойових човнах дістатись
Країн полуденних степів,
Хоробрим нападом зламати
Шалений опір русичів.
Стоптати ниви та отави,
Набрати бранок молодих,
Даниною обкласти їх,
Здобути золота і слави.⁵³

З урахуванням того, що навколо слова «русичі» не вщухають дискусії, перш за все важливо в'яснити, – кого має на увазі автор переказу, коли пише про «шалений опір русичів». В українському варіанті поеми нас повертають до стародавніх джерел історії і виявляється, що ніхто не відмовлявся від стародавньої назви «русичі», цю назву просто привласнили північні пришельці. Є всі підстави сподіватися, що автор переказу під назвою «русичі» розуміє українців, які

⁵³ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. Фоліо, 2015,. -С.30

захищали свою столицю Київ, не приписуючи до них «московських русаків», як це намагаються робити деякі українські історики.

Якщо звернемося до літератури, яка визначає поняття слів, то у «Большой Советской Энциклопедии», «Советском энциклопедическом словаре», «Украинской Советской Энциклопедии», «Українській Радянській Енциклопедії», де є і в'ятичі, і древляни, і поляни, і радимичі, і сіверці, і уличі, і русини, а ось «русичів» не було і немає. Переклад поеми «Руслан і Людмила» М. Рильського не містить слова «русичі», є лише слова «руський»: «Там руський дух. Там Русью пахне», «То руських витязів молитва»⁵⁴, тобто О.С.Пушкін також не дає слів, схожих на «русичі». Одначе, наперекір таким шанованим виданням ідеолог «хохляцтва» український вчений П. Толочко підспівує москалям: «три східнослов'янські народи вийшли з одного коріння; наші предки в Київській Русі вважали себе «просто русичами»; Росія зберегла свою стародавню родову назву, а ми чомусь від неї відмовилися. ... Проте Тарас Шевченко і діячі українського відродження спробували дистанціюватися від тих московських русаків. Мабуть, щоб виокремити себе та протиставити північно-східній Русі, наші співвітчизники почали йменуватися українцями»⁵⁵. Ось такі історики «думают играть роль русских патриотов», принижуючи не тільки москалів, але й українців, у яких формувалось «чувство отчуждения ...у малороссиян ...ко всему, что не малороссийское»⁵⁶.

Москалі за допомогою таких істориків, як П. Толочко, намагаються приписати собі назву «русичі», звичайно, звідси й древня держава Русь їхня. Але як цей припис «русичі» стосується північного народу, показав Нобелівський лауреат І. Бунін «Лики у женщин чувашские, мордовские, ... А сколько лиц бледных, скулистых, с разительно асимметрическими чертами среди этих красноармейцев и вообще среди русского простонародья. Чуть белоглазая... И как раз именно из них, их этих самых русичей, издревле славных своей антисоциальностью, давших столько удалых

⁵⁴ Пушкін О. Вибране. К., вид-во Школа, 2009, -С.10, 77.

⁵⁵ Інформаційний Бюлетень. Ч. 17, 23-29 квітня 2001, -С.6

⁵⁶ Куліш П. Вибрані твори. «Дніпро», К., 1969, -С.484

разбойников, бродяг и бегунов...вербовали мы красу, гордость и надежду русской революции»⁵⁷.

Недаремно старець Фінн згадав про свою землю: за О. Пушкіним – «финские поля», а за автором переказу – Суомі. А що ж то за Суомі та ім'я Фінн і що собою являють москалі, яких П. Толочко називає «русичами»? Прапредки теперішніх москалів – угро-фінни – примандрували на землі теперішньої Московщини і Фінляндії ще за непроглядних часів передісторії, коли навіть невеличкого поселення Москва ще не існувало⁵⁸. Літописець XI ст. згадує про масу племен на сучасних московських землях: чудь, лівь, водь, ямь, чухна, весь, пермь, мурома, мордва, мокша, мещера, череміси, югра, печора, карель, зирянь, ерзя, самоядь. Літописи засвідчували, що то були дикуни, які не мали ніяких норм і законів, людської моралі, жили в землянках, їли сире м'ясо і сиру рибу, не знали рільництва. У той же час, за свідченням іноземців, саме тоді, до XI століття, Київ був культурніший і багатший за Париж та Лондон, а ще тисячу років до Різдва Хрестового Праукраїна мала жваві торговельні та культурні зв'язки з усім культурним світом – Грецією, Малою Азією, Індією. Тому не є дивиною, що у X ст. князь Київський Святослав Великий взяв усі ці племена під свою владу й перетворив їхні землі на колонію Русі, де правити приїздили з Києва воєводи і управителі, навертали тамтешні племена до християнської віри, будуючи для цього церкви і монастирі.

Про підміну понять в історії, яку собі творили москалі, існують переконливі свідчення з давнини. Ще до Люблінської унії (1569р.) у Волинській, Київській і Подільській губерніях упродовж XIV, XV і XVI століть господарювала Литва, і їхні князі давали українським воякам привілеї «все дипломы, выданные околичным шляхтичам великими князьями литовскими на право владения землями»⁵⁹. Одначе, не зважаючи на те, що землі виділялися литовськими князями в роки далекі до 1654р., коли москалі прийшли на українську землю, вони у своїй перефарбованій історії пишуть, що землі

⁵⁷ Інформаційний Бюлетень. Ч. 17, 23-29квітня 2001, -С.6

⁵⁸ Панасюк Б. Русь: нація і держава. У 2-х томах, Т.2. Час збирати каміння, К. КНЕУ, 2009, -С.117

⁵⁹ Архив Юго-Западной России. К., 1867, Т.1, ч.4, -С.4

надавались українцям «от достославных русских князей»⁶⁰. Не буде перебільшенням, якщо скажемо, що на виявлення такого зухвальства, з погляду на українську історію московських творців, якраз спрямовується ідея переказу Пушкінської поеми.

Переказ поеми спрямований ще й проти іншого, можливо головнішого, адже поки великі київські князі бились і сварились між собою, їхню державу розкрадали, велика держава Русь, що простягалась від Півдня до Півночі, зникла, вона стискувалась мов шагренева шкіра, Київ ледве утримувався. Коли багатонаціональні князі Русі – Руслан, Рогдай, Фарлаф, хазарський хан Ратмір – ворогували, щоб взяти для себе найцінніше, з півночі прийшов Чорномор і забрав частину держави. Не про Людмилу писав О.С. Пушкін, а про державу Україну, яку 1654р. у Переяславі відібрали у народу. В переказі поеми автор показав, як саме відчула Людмила те, що відбувалося перед так званою Переяславською радою і під час її проведення, коли багато українських полковників не підтримали Б. Хмельницького, що пізніше виявилось справедливим:

З очей княжни полуда⁶¹ спала,
Все зрозуміла до кінця:
Її готують до вінця.
За карлика з лицем шакала!⁶²

Для тих сучасних жалібників за Радянським Союзом і Переяславською угодою повідомляємо, що особисто Б. Хмельницький швидко второпав, що москалі його обманули і розпочав шукати інших союзників. Одначе, нічого йому не дозволили здійснити: Хмеля отруїли, склавши версію, що це зробила полячка Гелена; в Суботові його останків немає і ніколи не було, про їхнє місцезнаходження ніхто не відає; оригінала документа ніхто не бачив і він зник; про зміст підписаного у Переяславі москалі трактують, що їм заманеться. Декілька століть (1654-1991рр.) українці перебували у тенетах Чорномора, аж поки наприкінці ХХ століття вдалося вирватись на волю. Проте, воля і

⁶⁰ Там же

⁶¹ З очей полуда спала - правильно зрозуміла те, що раніше було усвідомлено по-іншому.

⁶² Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. Фоліо, 2015, -С.54

зухвальство «малоросів» не сподобались «карликові з лицем шакала», і на початку ХХІ століття сусід з півночі розпочав етнічну війну, щоб знищити українську націю й повернути хохлів знову на північ у «дружні обійми» Чорномора. І в цей складний період, мабуть, за волею Вищих сил, які автор з деякими засторogaми, називав «містикою», з'явився український варіант поеми «Руслан і Людмила», щоб допомогти українцям у боротьбі проти повернення у химерний світ чаклуна Чорномора.

З усього проглядається, що поема «Руслан і Людмила» О.С. Пушкіна була підготовкою до написання «Полтави». Важливим є те, що, як і в поемі про глибоку старовину «Руслан і Людмила» у вигляді казки, так і в поемі «Полтава» про уже реальні події, поет пише про Київ і велику древню державу Русь, Україну та її народ. У поемі «Руслан і Людмила», де проглядається глибинна сутність ідей О.С. Пушкіна для нашої свободи, до якої ще довго прийдеться нам йти, великий поет дав змогу українцям поглянути зовсім з іншої сторони на свою древню культуру, зокрема літературу, історію, звичаї. Це і здійснив автор у своєму переказі поеми О.С. Пушкіна «Руслан і Людмила», чого до нього ніхто подібного упродовж двох століть не наважувався зробити.

Якщо вже вести мову щодо древньої історії, то про важливі діяння Володимира Великого, якого народ ще й ласкаво називав Красне Сонечко, існує чимало історичних і літературних свідчень. Тодішня держава Русь завдяки військовій могутності, економічному розвитку, високому культурному рівню стояла поряд з багатьма країнами Європи і Близького Сходу, включаючи й Візантію. Немає сумніву, що у своїй поемі «Руслан і Людмила», у казково-поетичній формі О.С. Пушкін описав цілу історичну епоху древньої держави Русі. Однак, в імперії Московській цього не бажали, більше того, не дозволяли і приховували основну ідею поеми молодого поета, а тому про що і про кого в поемі написано, ніхто з українців дотепер не знав, здається, й не здогадувався, що твір написано про складну долю українського народу⁶³.

⁶³ Панасюк Б. Русь: нація і держава. У 2-х томах, Т.1 Помилки Великих Київських князів, КНЕУ, К., –С.81

Багато чого українці ще не знають про зв'язок поезії О.С. Пушкіна з Україною. Дослідження дають нам право стверджувати, що у своїй поезії О.С. Пушкін вдало використовував реальну українську історію, славне минуле великої країни Русь. Про те, що О.С. Пушкін детально знайомий з найдавнішою пам'яткою нашої літератури свідчить чимало доказів, які ми відмічаємо. Користувався, зокрема, літописом Нестора «Повість врем'яних літ», що має виразне українське походження, який в Україні жодного разу не видавався, лише в Московії, хоча й там востаннє видано у 1871 році⁶⁴. Погляньмо на вірш поета «Песнь о вещем Олеге»: «Как ныне собирается вещей Олег //Отмститъ неразумным хозарам: ...//Скажи мне, кудесник, любимец богов, //Что сбудется в жизни со мною? //И скоро ль, на радость соседей-врагов, //Могилой засыплюсь землею? ...//Под грозной броней ты не ведаешь ран, ...//Но примешь ты смерть от коня своего. ...// «Прощай, мой товарищ, мой верный слуга, //Расстаться настало нам время: ...//«А где мой товарищ? – промолвил Олег, – //Скажите, где конь мой ретивый? ...//Из мертвой главы гробовая змия //Шипя между тем выползала; ...//Как черная лента, вокруг ног обвилась: //И вскрикнул внезапно ужаленный князь»⁶⁵.

А тепер погляньмо, що пише літопис Нестора «Повість врем'яних літ»: «и помяну Олегъ конь свой, ...Бе бо преже въпрошал волхвовъ кудесникъ: «отъ чего ми есть умьрети?». И рече ему один кудесникъ: «княже! конь, егоже любиши и ездиси на немъ, отъ того ти кмрети». Олнъ же примемъ въуме, си рече: «николи же всяду на конь, ни вижю его боле того»; и повеле кормити и не водити его к немуна 5 лето помяну конь свой, ... «где есть конь мой, его же бехъ поставилъ кормити и блюсти его?» Он же рече: «умерлъ есть».и въступи ногою на лобъ; и выникнучи змея, и уклюну и в ногу, и с того разболевся умьре»⁶⁶. Отож, кожен, хто читав або прочитає вірш О.С. Пушкіна не здивується, що це одна і

⁶⁴ Повість врем'яних літ. Літопис (за Іпатьським списком) К, Радянський письменник, 1990

⁶⁵ Пушкин А.С. Сочинения в трех томах. М.,1985, Т.1, -С. 272-275

⁶⁶ Повість врем'яних літ. Літопис (за Іпатьським списком) К, Радянський письменник, 1990, -С. 56/57-58/59

та ж билина, тільки поет надав їй поетичної форми. Подібне стосується і поеми «Руслан і Людмила», де поет використовує імена героїв – Рогдай, Фарлаф і Ратмир, а у древніх українських літописах читаємо "послал к нима в городъ Карла, Фарлофа, Велмуда, Рулава и Стемида, глаголя: «имете ми ся по дань»⁶⁷. Отже, знову українська історія, а тому існує чимало доказів, що О.С. Пушкін писав поему, і не одну, на прикладі літописів про Русь, про Україну.

Знаючи глибинну сутність свого твору, О.С. Пушкін, уже збагнув незадоволення царизму його оспівуванням древньої Русі, захисту русичами Києва та інших подвигів українців. Він відчував, що охранка ним займеться, і уже в епілозі до цієї поеми недаремно написав «И между тем грозы незримой Сбиралась туча надо мной!». І дійсно, царизм був незадоволений не тільки ідейним змістом поеми, але й самим її текстом, тому немає сумніву, що були внесені правки. У читачів поеми викликає сумнів, що розумний О.С. Пушкін, який добре знав українську історію, ще й ознайомився з художньо-історичними вправами поета Карамзіна, так необачно написав про діяння не українців, а росіян, тому можемо впевнено сказати – тут внесені зміни московськими цензорами, бо поет такого не написав би. Скажімо, чомусь про часи і територію Київської держави, коли нею правив Князь-Сонечко, який одержав хрещення в Херсонесі (988р.) і правив у Києві, в поемі «Руслан і Людмила» пишеться: «Там русский дух ...там Русью пахнет!», коли селище Москва з'явилося тільки через 160 років (1147р.). Прибув Руслан з Києва – столиці Русі, він русич, якого москалі намагаються називати «русский», а тому вони внесли правку і коли український витязь бився з Чорномором, тримаючи його за бороду, то він уже «русский»:

Меж тем, на воздухе слабея
И силе русской изумлясь,
Волшебник гордому Руслану
Коварно молвит: «Слушай, князь!
Тебе вредить я перестану».

⁶⁷ Повість врем'яних літ. Літопис (за Іпатьським списком) К, 1990, -С. 44/45

.....
«Теперь ты наш: ага, дрожишь!
Смирись, покорствуй русской силе!
Неси меня к моей Людмиле».⁶⁸

Існує залізна логіка: якщо О.С. Пушкін наперекір Карамзіну назвав Київського князя «Владимир-солнце», то ніяк він не погоджувався з таким «істориком», який у 970 році називав Русь «Россия», а русичів «русскими». Саме в епоху Пушкіна імперські цензори фальсифікували історію, а тому цензори слідкували за словами в поезії Пушкіна, щоб і там було «русские», а не інакше. Геніальний Пушкін, маючи глибокі знання з історії та залізну логіку, не міг такого написати. Якби побачити рукопис самого поета, то в таких сумнівах переконалися б: тут діяла московська цензура і переписувачі історії. Так руйнували нашу історію, так московські драби викрадали усе і саму державу, збагачуючись духовно і матеріально за рахунок праці працелюбного українського народу. Усе це важко збагнути, недаремно у своєму переказі поеми О.С. Пушкіна автор відмовився перекладати слова, можливо, безпідставно вставлені, а повертає реальну істину, використовуючи українські поетичні традиції. Коли журналісти спитали автора, як він перекладав «Там русский дух ...там Русью пахнет!», – то він відповів примирливо і дипломатично, - «це не дуже актуально, особливо тепер, тому я переказав так»:

Химерний світ, прадавня Русь!
Її збагнути не берусь,
Хоч там не раз, не два бував,
Кота млинцями годував,
З ним сьорбав юшку гарбузову⁶⁹.

У творі автора переказу не знайдете слова «русский», тоді як у О. Пушкіна таких слів чимало, хоча є великий сумнів, що вони, як уже відмічалось, написані рукою генія, мабуть, це справа цензорів-істориків. В українському варіанті поеми довелося «вишкрябувати» багато таких слів: дівчата, десь там

⁶⁸ Пушкин А. Руслан и Людмила. Соч. в 3-х т. –М., Худ. Лит., 1985, Т.1, -С. 698, 699

⁶⁹ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. Фоліо, 2015, -С.9

на півночі у Чорномора, зустріли молодого хана Ратміра і, знявши з нього залізні доспіхи, готують до спочинку:

Но прежде юношу ведут
К великолепной русской бане.⁷⁰

І знову дивовижа: ще Москви не було, а «великолепная русская баня» виявляється, уже була і обмивала порошу не з кого не-будь, а з ханів, яких залишилось від монголо-татарів нелічено, а найбільше у Володимиро–Суздальському князівстві. Тому автор переказу поеми знову чемно вишкрябав «не актуальні» слова, і уже розчуленого хана:

Юнки усміхнені ведуть
До лазні, майже примусово.⁷¹

–Хто викрав, хто тать і де шукати Людмилу? – у розпачі бідкається Руслан. Відповідь він одержав, доля послала йому такого ж бідолаху, який постраждав від того ж таки лиходія, – старий дідусь, який у печері сидів і очікував стражденного витязя:

«Ти не дивуйся, наші долі
Переплелись з чужої волі.
І лиходій у нас один –
Горбатий карлик, сучий син!
Обох нас скривдив Чорномор, –
Страшніший від усіх потвор»⁷².

Якщо О.С. Пушкін писав тільки про північ, північні гори і поля, то автор переказу написав конкретно й зрозуміло про краї, з яких з'явилися герої його поеми у Києві та навколо нього. Коли ж Руслан став запитувати дідуся, з якого племені і роду він прийшов у ці краї, де дім його і де його земля, то почув:

«Земля моя – Суомі,
Та тільки понад сорок літ
У батьківським не був я домі.
Хто знає, де моя сім'я ...
Природний Фінн моє ім'я»⁷³.

⁷⁰ Пушкин А. Руслан и Людмила. Соч. в 3-х т. –М., Худ. Лит., 1985, –С.691

⁷¹ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. Фоліо, 2015, –С.85

⁷² Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. Фоліо, 2015, –С. 20,22

⁷³ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. Фоліо, 2015, –С.24

На запитання, – хто викрав Людмилу? –Руслан почув, що тать на півночі живе: «Волшебник страшный Чорномор, ...полнощных обладатель гор», там, де «финские поля ...между пустынных рыбаей наука дивная таится. Под кровом вечной тишины, среди лесов, в глуши далекой живут седые колдуны»⁷⁴. Великий поет визначив точне місце, звідкіль прийшли розбійники і викрали Людмилу, а після цього Руслану сказав старий: «Судьба твоих грядущих дней...в твоей отныне воле», ніхто й нічим тобі уже не допоможе. З українського варіанту переказу поеми простежується: не Людмилу викрали у Руслана, а стародавню державу Русь відтяли у її народу. Не випадково пропонується: тільки надія на себе і свої сили, тобто, доля Людмили (держави) залежить від Руслана (народу). Після таких визначень, де ув'язнили свободу і хто її охороняє, старий віщун твердо дав пораду: «Свой путь на полночь пробивай»⁷⁵.

Про те, що автор переказу із казки kota розповів реальну українську історію, свідчить багато чого, а особливо його сумні поетичні слова, які можна перевірити, прочитавши історію за останні більше як триста років:

У хижці, серед диких скель,
Примарно, з ранку і до ранку,
Катують безутішну бранку:
Її за тридев'ять земель
Заніс чаклун, споївши зіллям,
Украв лихий, під час весілля!⁷⁶

У О.С. Пушкіна немає слів, що бранку споїли зіллям і викрали, автор же переказу дав зрозуміти, що усе робилось у ті далекі часи за допомогою зілля, тобто обману й підступності, чимало забирали дітей, чого у північних чаклунів досталось. Як-то один знатний москаль, проїздом через Україну почув співи двох хлопчиків на прізвище Розум із села неподалік Козельця на Чернігівщині, мов власність він їх забрав до Петербурга співати для царя і цариці. Один із них згодом став останнім українським гетьманом і прадідом знаменитого поета Олексія Костянтиновича Толстого,

⁷⁴ Пушкин А. Руслан и Людмила. Соч. в 3-х т. –М., Худ. Лит., 1985, -С.659, 661,663

⁷⁵ Там же, -С.659

⁷⁶ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. Фоліо, 2015, –С. 8

творчість якого припадає на 50-70-і роки ХІХ століття. Зовні здавалося, що потомок українця почуває себе на Півночі найкраще, адже він і поет, і граф, і має багатство, але почував він себе не краще ніж Людмила, про долю якої написав у своїй поемі О.С. Пушкін. Для того, щоб достеменно пізнати сутність життя і творчості графа О.К. Толстого на Півночі, погляньмо на його слова⁷⁷: в листі (1836р.) своїй дружині «Черт догадав мене родиться в России с душой и талантом!»; в листі Б.М Маркевичу (1869р.) про Московію, де він жив: «Если бы перед моим рождением господь бог сказал мне: «Граф! Выбирайте народ, среди которого вы хотите родиться!» – я бы ответил ему: «Ваше величество, везде, где вам будет угодно, но только не в России!».«Я не горжусь, что я русский, я покоряюсь этому положению».

В часи, коли Пушкін писав поему «Руслан і Людмила», широко лунали думки, про Переяславську раду, Б.Хмельницького й І. Мазепу, можемо згадати твори Т. Шевченка. Одначе, О.С. Пушкін нічого не написав про Б. Хмельницького, мабуть, пожалів українського гетьмана, який потрапив у лабеті москалів. Натомість велике шанування висловив І. Мазепі, який намагався виправити помилки Б.Хмельницького, що потрапив у тенета москалів. Поет написав знамениту поему «Полтава», де краще про великого гетьмана у битві з московським царем ще ніхто не написав. Схоже, що О.С. Пушкін у поемі «Руслан і Людмила» багато чого розповів ще й про Хмельницького, але тільки метафорично, у казковій формі: у нього чаклун з півночі вкрав Україну під час весілля 1654 року в Переяславі. У той же час про лицаря І. Мазепу, який бився з Чорномором, щоб визволити Україну, О.С. Пушкін написав відкрито у поемі «Полтава». Таку ж українську тематику продовжував оспівувати нащадок українських козаків Олексій Толстой, стверджуючи, що Мазепа – лицар, а Русь – не «Рассея»:

Ты знаешь край, где с Русью бились ляхи,
Где столько тел лежало средь полей?
Ты знаешь край, где некогда у плахи
Мазепу клял упрямый Кочубей⁷⁸.

⁷⁷ Толстой А.К. Собрание соч. в четырех томах. М., Правда, Т.4, -С.11,445

⁷⁸ Толстой А.К. Собрание соч. в четырех томах. М., Правда, Т.1, -С.55

Звичайно, це була Русь, яскраво проглядається ослаблена Україна, але вона боролася. Було весілля у Переяславі, Хмельницький шукав прихильності у московського царя, щоб протистояти полякам. Українці справді потребували допомоги, бо охочих заволодіти Людмилою, читай землями України, ще з часів монголо-татар і литовців було чимало: Рогдай, Фарлаф, хазарський хан Ратмір, Чорномор – усі, хто не любить Україну, можливо, чужинці, не українці. Як відбувалось весілля, як домовлялися, того ніхто дотепер не відає, ніхто не бачив оригіналу документа про Переяславську раду, бо то таємниця чаклуна Чорномора, яку він зберігає у північних схронах. Одначе, самого Руслана все-таки Фарлаф убив, і ніхто його не оживив, бо останків Б. Хмельницького так і не знайшли, як не знайшли документа, підписаного у Переяславі.

Одначе Б. Хмельницький не зразу зрозумів, що Україну за його допомогою північні Чорномори готували не до товаришування, а до вінця, тільки через рік він дійшов до тям і здогадався, що потрапив в міцні лабеті москалів, але було пізно. Невільниця перебувала у нелюбому шлюбі більше трьох століть. Московське царство, що сформувалось на території невеличкого Володимиро-Суздальського князівства, яке знайшло алегоричне відображення у Чорноморі – маленькому карлику, який не любив сильних витязів, як і невелике царство не любило великих держав і особисто бажало стати великим, а тому битвами й підкупом викрадало чужі території. Недарма цар Петро I, знаючи реальний розмір свого царства, заповідав своїм московським нащадкам, – без України немає Росії, як у карлика-Чорномора немає сили без його довгої бороди. Де шукати вкрадене і де розташована украдена українська територія, національна гордість і духовна цінність народу, показує древня бабка, горбата і стара:

«На північ костуром махає:...

«Там твій суперник, доганяй!»⁷⁹.

Карлик Чорномор, виходець з фінських боліт, туди забрав Людмилу з Києва, без неї йому життя немає, як колись тужив

⁷⁹ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. «Фоліо», 2015.,-С.44

цар Петро, що немає Московського царства без України. В чужих і холодних хоробах Людмилі, здавалося б, були створені найкращі умови проживання, але в поемі автора переказу подається, як насправді почувала себе бранка на чужині:

«Рятуй мене, коханий мій!
Тут все чуже, земля і небо,
Вода солона, хліб гіркий»⁸⁰.

Чому там вода солона й хліб гіркий? Автор переказу поеми відповів на запитання почуттям Руслана, коли той побачив у північному царстві, де утримував Чорномор полонянку Людмилу, змалювавши нечувану поетичну картину. Вона неодмінно нагадає читачеві і царизм, і більшовизм, і Сталіна, і Берію:

Здригнувся: сили чарівні!
Всі слуги долілиць лежали
Беззвучно, бо були ...німі!
Ще змалечку чаклунська сила
Їм язика укоротила.
Були раби тут і закупні
Арапи, джури, гайдуки,
І полонянки неприступні,
І звідарі, і мудраки.⁸¹

Чи не там була більше трьох століть Україна, її народ і його діти, і гетьмани, письменники, і вчені, а чи не про них нагадує поет? В епоху О.С. Пушкіна, про яку оповідує автор переказу, жив і творив Т.Г. Шевченко, який пише про власне перебування і бачення скривдженого чужого народу у північному палаці (С.-Петербург) Чорномора. У північному маєтку усіх, хто туди потрапляв за допомогою сили чи зілля, утримували ненагодованими і голими. Про такий реальний стан з гіркотою написав український Пророк у своїх творах, підтверджуючи вищенаведені слова О.С. Пушкіна:

Дивлюсь: неначе ті ягнята,
Ідуть задрипані дівчата,
А дід (сердешний інвалід)
За ними гнеться, шкандибає,

⁸⁰ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. «Фоліо», 2015., -С.65

⁸¹ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. «Фоліо», 2015., -С.103

Мов у кошару заганяє
Чужу худобу. Де ж той світ?!
І де та правда?! Горе! Горе!⁸²

Дуже схоже, коли визволяли Україну в лісах Біловезької пущі, Чорномор пручався, намагався збити літак, яким летіли до Києва визволителі України, але сили у нього уже були не ті, його бороду утнули, від неї відмежувались українці, прибалтійці та білоруси: імперія стискається, мов шагренева шкіра; палаци чаклуна хитаються.

Як знавець історії і проблем України, автор у своєму переказі поеми виважено, чітко окреслює параметри, мовби на аркуші паперу, картину, про що йдеться: про які місця; про яку країну; про який народ; озброївши Людмилу словами роздумів про батьківський поріг у неволі на півночі:

Згадала батьківський посад,
Спокійну Либідь синьооку,
Калини цвіт, вишневий сад,
Дорогу до Дніпра широку⁸³.

У переказі також конкретизується, де відбувається битва Руслана з Рогдаєм: якщо О. Пушкін пише, що Руслан кидає Рогдая «И в волны с берега бросает»⁸⁴, то в українському варіанті пишеться конкретно «В Дніпро жбурнув вниз головою»⁸⁵. На нашу думку, така конкретизація вкрай важлива з декількох позицій, одначе найперше – це те, що битва точилася за Україну і за неї билися українці, а не «русские», як пишуть і агітують москалі. В такі важкі хвилини для своєї держави Князь згадав, як до нього кинулися чужаки – Рогдай, Фарлаф, Ратимир, даючи обіцянку неодмінно звільнити викрадену Людмилу. Одначе, ніхто нічого не вдіяв, у кожного були свої цілі, тільки син своєї вітчизни Руслан вирішив справу, врятував Людмилу, захистив Київ і заслужив довіру князя:

Сумна і радісна хвилина,
Руслана обніма, як сина,
І сльози на очах

⁸² Шевченко Т.Г. Кобзар.К., 1971, -С.506

⁸³ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. «Фоліо», 2015,. -С.64

⁸⁴ Пушкин А.С. Сочинения в трех томах. Т.1, М., Худ. Лит., 1985, -С. 677

⁸⁵ Фокін В. Руслан і Людмила .Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків, Фоліо, 2015, –С. 56

Московські історики і їхні українські поплічники дійшли до того, що твердять мовби українці з'явилися тільки недавно, мабуть, не було і їхніх стародавніх предків русичів, а були лише «русские», які ще й до того йменуються «русичами», а історик П. Толочко без оглядки стверджує: «Нинішніми українцями ми стали, по суті, лише в ХІХ столітті»⁸⁶. Отже, український вчений відкидає мовно-історичну спадщину свого народу, яка підтверджує існування стародавньої держави Русі-України і народу – українців. Від такого вченого не відстають і москалі навіть у ХХІ ст., але уже в агресивних діях: в українців забирають Крим; посилають війська на Донбас; називають українців «недорусские, бесконечные пожиратели сала, этакие куркули, у них нет своего языка, нет своей литературы»; такі московські підтримувачі війни проти України, як Гафт, Табаков та інші взагалі вважають, що українці «в каком-то смысле убогие люди»⁸⁷. А чи не «убогие люди» є ті, хто в театрах московської імперії привчає людей до спотвореної історії, не знаючи про найдавнішу пам'ятку літератури «Повість врем'яних літ» чорноризця Федосієвого монастиря Печерського, звідки пішла Руська земля, і хто в ній найперший почав княжити, (і з чого Руська земля) такою стала. Твір спростовує усе те, що ці москалі проповідують зі сцени.

Зневажливі думки про народ древньої Русі висловлюють представники москалів, нащадки монголо-татарських ханів, які крадькома назвали себе так званим «старшим братом», щоб із цього поживитися, але належної відсічі їм ще ніхто так і не дає, пояснюючи це різними вихилями. Соромно, гірко, образливо. Мені особисто хочеться сказати цим московським невігласам, що українці, як древній народ, ставляться до інших народів не по-хамському, особливо до сусідів, бо це свята традиція, не зверхньо, бо подібна огуда стосується виключно таких рухливих московських Акторів-Акторичів, про яких написав не українець, а видатний російський поет, якого вони вбили, О.С. Пушкін⁸⁸:

⁸⁶ Інформаційний Бюлетень. Ч. 17, 23-29 квітня 2001.

⁸⁷ Бульвар Гордона, декабрь, 2015, №51

⁸⁸ Пушкин А.С. Евгений Онегин. Сочинения в трех томах. М., 1986, Т.2, -С.350

И чем жирнее, тем тяжеле.
О русский глупый наш народ,
Скажи, зачем ты в самом деле
.....

V. Традиції

В українській традиції спостерігається гумор у погляді на усі сфери суспільного життя, особливо він помітний як у минулому, так і тепер у селі, а коли селяни заповнили уже й міста, то повсюди. Недаремно у автора переказу відчувається вишуканий політичний гумор, бо чи не до сучасних багатіїв, учасників кримінального початкового накопичення капіталу в епоху дикого капіталізму, звертається той, хто стояв біля витоків незалежної держави після декількох століть перебування її у кабалі північних володінь Чорномора:

Панове, будемо відверті,
Ніхто так не боїться смерті,
Як той, хто все своє життя
Грішив без мук і каяття,
Хто сіяв тільки зло усюди,
Кого ненавиділи люди,
А ненажерливість без міри
Лишила сорому і віри⁸⁹.

А кого найбільше ненавидять люди тепер, коли кожен драб (обірванець чи злодій) збагачується за рахунок праці всього народу? Тут бачимо урядовців і партійців, депутатів і крутих привласнювачів чужого, весь корпус суддів і адвокатів, усіх прокурорів і нотаріусів – кожен хоче вкрати в іншого, у сусіда, не ймучи ні сорому, ні віри.

Чи не про тих драбів написано, які впродовж перших років незалежності України руйнували шахтарську єдність, шахтарів знищували морально і фізично, щоб збагатитись і мати змогу проживати подалі від Донецького краю, найбільше за кордоном. Не виключено, що й теперішні уже не драби, а можновладці знищували вугільну галузь заради того, щоб закупляти вугілля в далеких світах за кордоном і

⁸⁹ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. «Фоліо», 2015., -С.96

одержувати нечувані «відкати», а таких справ безмірно багато, про них навіть соромно згадувати.

У О.С. Пушкіна є цікаві історично правдиві картини староруського побуту, зокрема весільний бенкет у князя Володимира, хоча, як пишуть деякі автори для шкільних програм, уся поема абсолютно не претендує на відтворення історичного колориту. У той же час український варіант переказу поеми надає чимало відтворень історичного староруського побуту з його цінностями, а тому він претендує на першопрохідця у відтворенні первинного колориту. Українські читачі, мабуть, усе це помітили: в переказі поеми усе українське; навіть на півночі у палацах Чорномора, де у Пушкіна «девицы», у автора переказу «молодиці»; українські страви; українські імена:

Наїдки добрі, мед міцний,
Вода з холодної криниці,
На все готові молодиці.
Ой, ладо, легінь молодий!⁹⁰

Українці добрі люди, вони не здатні на огуду, у їхніх генах переважає доброта, успадкована від своїх предків із далекої старовини, яка з часом руйнувалась, особливо в епоху приходу до нас монголо-татарів, **що** залишили безліч драбів, які породили для українців сусіду – Московське князівство. Такий сусіда багато клопоту завдав українцям, перетворившись у найзапеклішого чужинця.

Упродовж віків чужинці тримали українців у рабстві, катували й зневажали, убивали і в ярмі тримали, але ніхто їх не перемагав. Як бачимо, в українському варіанті поеми перемагають любов, доброта, виручка і чесноти: Руслан не зрадив Людмилу, як і вона не зрадила його; Голова допомогла Руслану перемогти Чорномора, подавши йому переможний меч Перуна; Фін оживив Руслана, коли його вбив Фарлаф; Руслан привів Чорномора до Голови: «ось кривдник, ворог твій і мій»; Руслан простив Фарлафа, наказавши: «Женіть від мене цю людину!»; він витурлив горбатого чародія, а холопам повелів: «Ви покидька цього звільніть».

⁹⁰ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. «Фоліо», 2015., -С.84

Традиція українців проглядалась не тільки у доброті та людяності, вона проявляється і в багатьох інших справах, зокрема в наїдках. Трапезували предки наші не під солоні огірки, а шанувались лагомини⁹¹: коржі, балабушки і вергуни; весільний дивень; зубці, кров'янка й добре сало; куліш, потапці й пиріжки; хляки, драглі й ковбаси; перепічки, крученики і завиванці; гречаники й галушки та ще й з перцем потрушки; жирні спичаки, чабак, рибці маленькі і великі; з хріном буряки, вареники в макітрі, кисляк та паляниці сніжно-білі; куріпки смажені й індики з гірчицею та часником; баранина й свинина, поруч душенина та ще й пахвина з молоді рохлі; шпиговані зайці та гойданка на молоці.

VI. Таїна минулого і сучасна реальність

6.1. З ким українцям іти в майбутнє?

Гримують тіло, очі і думки.

І так живуть. Безчестям і обманом.

Та бруд від серця, наче від руки,

Повірте, вже ніколи не відстане!

Т. Яков'юк

Прийшла довгоочікувана свобода, у 1991р. Руслан звільнив Київ від Чорномора, український народ підтвердив свою перемогу під час Помаранчевої революції у 2004р. і, як написав автор переказу поеми «Руслан і Людмила»:

Ущент розірвана облога!

Це – перемога! Пе-ре-мо-га!!!

Одначе, відома з давнини українська доброта не дозволила щось поганого творити тим недоброзичливцям, які залишилися й не підкорилися новому порядку, новій культурі та ідеології, а все позирали на північний палац Чорномора, очікуючи звідтіль повелінь. Як написав автор переказу поеми О.С. Пушкіна, Руслан і його оточення, звільнивши Київ та Русь-Україну, бажали лише декого позбутися із тих, хто відкрито і таємно чинив опір:

«Женіть від мене цю людину!

Ви покидька цього звільніть,

⁹¹ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. «Фоліо», 2015., -С.10

Нехай під три чорти біжить!»⁹²

Невдовзі ці драби-недоброзичливці захопили владу в країні, проявивши себе в усіх сферах бездарності, злочинності і грабунку країни: привласнили матеріальні й духовні багатства; повністю розкрали національний золотовалютний запас і бюджет; знищили матеріальну і духовну сферу нації; непоправної шкоди завдали селу і сільському господарству; знищили армію; заборонили українцям приєднатись до європейської спільноти; робилось все, щоб повернути Україну, як у О.С. Пушкіна, Людмилу, до північного палацу Чорномора. Навкруги в державі тать, і в українців увірвався терпець, вони розпочали у 2013р. Революцію Гідності, яка не сподобалась північній сусідці, і вона пішла війною на Українську суверенну державу.

Війна москалів проти України 2013-2016рр. не принесла їм бажаного; вони не змогли повернути до минулого уярмлення колишню духовну й матеріальну годувальницю. Війна продовжується, її кінця ніхто не може передбачити, навіть ті, хто руйнує українську духовність, як хробаки підточують духовне коріння української нації. Ставка у цій битві для москалів незмірно висока, адже вони втрачають духовні й матеріальні джерела, а тому не зупиняються ні перед чим, щоб усе-таки повернути українців до палацу Чорномора. З усього видно, москалі задумали проти українців більш руйнівну війну, ніж гарматну – руйнацію коріння української духовності. Є чимало підстав стверджувати, що з цією метою використовується п'ята колона в Україні, а вона досить потужна, бо значна частина національної творчої еліти ще перебуває під впливом бороди Чорномора та імперського ортодоксального виховання.

В усі віки українці зневажали українців, принижували роль видатних українських героїв в історії свого народу. Основна причина, якщо хтось про неї не відає, у генетичній підсвідомості, адже з давнини пращурами українців управляли чужинці: з 1240р. – монголо-татари; з 1362р. – литовці й поляки; з 1569р. – поляки; з 1654р. – москалі; з 1991р. і дотепер – українські яничари і знов таки москалі. Як

⁹² Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна., Харків, Фоліо, 2015, -С.140

результат, українська інтелігенція не здатна втямити й відповісти на запитання долі, – чому серед своїх українців не може бути на перших позиціях у боротьбі свого народу за свободу? Серед народу усе частіше чути, що представники інтелігенції зраджують українську націю на шляху до свободи, а для підтвердження таких думок існує безмежна кількість прикладів.

Знаменитий російський письменник О.С. Пушкін, поряд з критикою гетьмана І. Мазепи за приниження перед царем Московським, дав йому ще й позитивну оцінку, бо він першим підняв меч проти москалів і їхнього царя, закликаючи українців до свободи: «//И знамя вольности кровавой //Я подымаю на Петра». Згодом українські, не московські, письменники принизили великого гетьмана, підтвердивши справедливість критики москалів на його протистояння. І ось тепер, в Україні незалежній, паплюження українських духовних святинь з боку Чорномора продовжується, навіть посилюється, а головне – за допомогою відомих українських письменників, обтяжених не тільки званнями українських героїв та академіків, але й більшовицькою ідеологією. Звичайно, красномовство і лукавство більшовицької відчахнутої української інтелігенції не буде забуте історією, адже її представники під фанфари п'ятої колони й вишуканого впливу москалів роблять усе, щоб пригальмувати рух українців до свободи: одні «реформували» сільське господарство і знищили село; інші руйнували всю економіку і фінанси; промосковська інтелігенція знищувала духовність нації, зневажаючи її провідників – Т. Шевченка, І. Мазепу, І. Франка, Лесю Українку, Ліну Костенко. Усе це проект із північного палацу Чорномора.

У практичній площині проект Московії спрямовується на знищення, головним чином, духовного провідника української нації – Тараса Григоровича Шевченка. Такі наміри були у далекому й недалекому минулому, звичайно, вони потерпіли невдачу, зазнають поразки й тепер, але про них треба знати, даючи їм дошкульну відсіч, щоб більше не кортіло. Однак, боротьба дається важкувато, бо вихована в минулому, обтяжена державними, науковими й

письменницькими вантажами, сучасна духовна еліта ще й сьогодні підпадає під Тарасів вимірний аршин «Раби, подножки, грязь Москви...». Отож, здається, українська духовна еліта навіть допомагає московитам досягти своїх намірів. Скажімо, не випадково, шанувальники нападок Г. Грабовича на українського генія, зокрема, літературознавці П. Мовчан і М. Жулинський, відмовилися навіть розглядати, наприклад, працю⁹³, в якій ідеться про розвиток і використання в період відродження філософських та політичних ідей Т. Шевченка в сучасних важких умовах для українського народу. Більше того, ця праця навіть не згадується у багатотомному виданні про Т.Г. Шевченка, яку видав Інститут літератури імені Т.Г. Шевченка у 2013-2015 роках.

Письменницька преса сповіщала про те, що у 2015р. одностайним рішенням вченої ради Інституту літератури імені Т.Г. Шевченка професора Г. Грабовича номіновано на здобуття Національної премії імені Шевченка. Відтак розпочато акцію, спрямовану на всесвітню дискредитацію українського духовного провідника Т.Г. Шевченка. Звичайно, прийняти справу одіозного критика Т. Шевченка навіть до розгляду на вченій раді без дозволу її Голови неможливо, а тому академік НАН України М. Жулинський, який очолює Інститут і його вчену раду, даючи на це дозвіл, знав, що професор Гарвардського університету Г. Грабович написав нечувані наклепи на українського пророка⁹⁴. Більше того, цього професора підтримує у нападах на українського генія спеціаліст з проблем сексу, жбурнувши в обличчя народу жменю бруду, за що замовники, мабуть, заплатили великі гроші⁹⁵.

Директорові Інституту, що носить ім'я Т. Г. Шевченка, звісно ж, відомо, що українці ставлять «Кобзаря» поряд з Біблією. Поради свого провідника народ використовує у важкі часи боротьби за свободу, твори поета пронизані поезією, філософією і політикою, на його заповітах

⁹³ Панасюк Б. «Український ренесанс у творах Тараса Шевченка», К., ВЦ «Просвіта», 2010. 303с.

⁹⁴ Грабович Г. Шевченко як міфотворець

⁹⁵ Забужко О. Шевченків міф України.

навчаються покоління українців, в усьому світі шанують українського генія і ставлять йому пам'ятники. А ось Грабович приписує геніальному поетові визначення, які не тільки соромно, але й гріховно вимовляти⁹⁶, адже українці уже майже упродовж двох сотень років обожнюють пророка у битвах за свободу. Ніхто не може допустити, що директор Інституту літератури імені Т.Г. Шевченка не знав про такі ганебні речі. Отож, із цього можна зробити принаймні два висновки, один з яких, можливо, спонукав академіка прийняти згадане рішення: перший – він підтримує вислови професора про Т. Шевченка; другий – він якоюсь мірою залежний від професора чи зацікавленого когось іншого. За це доведеться відповідати, якщо не перед українським народом, то перед замовниками.

Аналіз показує: у цілеспрямованій схемі щодо дискредитації Т. Шевченка задіяний ще один Герой України, академік і поет Б. Олійник. Очолюваний ним Комітет з Національної премії України імені Тараса Шевченка, на думку відомих українських митців, себе дискредитував і потребує кардинальних змін⁹⁷. Усім відомо, що Б. Олійник мистецьки служив комуністам; вони не кожному довірили б очолити партійну письменницьку організацію. Довіряли, бо знали: він здавна відомий своєю прихильністю до «вічної дружби та братерства» з північною сусідкою; дуже сильно лаяв М. Горбачова за руйнацію Московської «імперії зла»; ганив у «Правде» лідерів прибалтійських республік за те, що ті, мовляв, готові бігти від центру «почти нагишом»; проживаючи два роки у московських сінцях голосував проти надання Україні незалежності. Коли ж його країна нарешті незалежність здобула, то невтомний боєць з українською незалежністю у своїй поезії благає: «Де ж ти, Хмелю, де ж ти забарився» – вичікує все-таки нового Богдана, щоб той повернув українців до палацу Чорномора.

Про подібні дії поета знає народ, про це відомо вченим і письменникам. Одначе, коли у 2015р. поет-академік святкував свій поважний ювілей, то письменник-академік

⁹⁶ Літературна Україна. №3, 28 січня 2016, -С.5

⁹⁷ Літературна Україна. №2, 21 січня 2016.

М. Жулинський, не боячись гріха, написав йому з теплотою: «Мати і Вітчизна визначають ідейно-світоглядну позицію поета...; Борис Олійник ...переживає за свою Вітчизну, заради якої він готовий стояти на своєму слові до останку; Україна для поета – імператив віри і незрадливої любові»⁹⁸. Немає сумніву, що Б. Олійника підтримував і підтримує Чорномор, адже людина, яка приписує себе до шістдесятників, афішуючись у колі М. Вінграновського, Є. Гуцала, В. Дрозда, Григора Тютюнника, В. Шевчука⁹⁹, ніяк не могла б стати партійним секретарем письменницької спілки в епоху більшовиків та депутатом багатьох скликань у більшовицькій Україні та СРСР, приласканим у Москві. Більше того, Україна уже двадцять п'ять років незалежна від Московії, а поет продовжує критикувати Горбачова й Рейгана за те, що вони розвалили «Імперію зла», проповідуючи свою книжку на цю тему: «Відступник, або два роки в Кремлі». Такими видатними здібностями Олійника-віртуоза, навіть з деякою заздрістю, захоплений й інший його побратим – І. Драч, який після непомірного славослів'я ще й додав: мовляв, «Спробуй пройди по мінному полю нашої доби»¹⁰⁰. І це правда, бо рідко кому таке вдається – ганьбити свою державу й одержати геройську відзнаку. Важко повірити, але факт очевидний і відомий: колись невізний літературознавець, нині академік і Герой України І. Дзюба, який у сучасній Україні, здається, знає усе, що пишеться про Т. Шевченка, сам багато написав, дав найвищу оцінку Г. Грабовичу, не згадавши про Т. Шевченка жодним словом.

Чи не про таких відомих українських поетів-академіків, Героїв України з сумом пише письменник І. Шпиталь: «Де ще, як не в Україні, за оспівування «вічної дружби та братерства» московського ярма та загрубілої у століттях рабства української волячої шиї можна ходити в героях та академіках?»¹⁰¹. Мабуть, небезпекою для держави і народу

⁹⁸ Літературна Україна. №40, 22 жовтня 2015

⁹⁹ Там же

¹⁰⁰ Літературна Україна. №38, 8 жовтня 2015

¹⁰¹ Літературна Україна. №49-50, 24 грудня 2015

«чревата благородная бездеятельность любомудрия»¹⁰² подібних героїв і академіків, але управи на них немає, бо демократія перебуває у тій стадії, коли не діють закони і правила здорового суспільства.

Автор переказу поеми О.С. Пушкіна «Руслан і Людмила» написав однозначно, що коли Людмила потрапила до палацу Чорномора, то невдовзі зрозуміла, з якою метою її сюди привели і «З очей княжни полуда спала». А ось у відомого поета і не менш відомого письменника «полуда» так і залишилась. В чому основна причина? На думку В. Крищенко: «Духовне стало, як сміття, // Буденність – наче шило»¹⁰³, а тому, без сумніву, такі друзі, безпідставно славословлячи один одного, можуть будь-кого провести за руку до найвищих звань. Ми не будемо прирівнювати М. Жулинського до Фарлафа, Б. Олійника до Рогдая, а Г. Грабовича до Ратмира, але складається враження, що у них єдина утаємничена ціль – допомогти Чорноморові повернути до його палацу Людмилу, тобто Україну. Можливо це й не так, але за подібні наміри про одного з них влучно написав автор переказу поеми:

Та зупинився: «Отакої!» –
Стоїть навколішках Фарлаф,
Благає гріх йому простити,
Живим додому відпустити¹⁰⁴.

Чи дивно, що українські письменники й поети у боротьбі за премію програють, Грабович перемагає у турах, а чого очікувати далі, знають тільки в палаці Чорномора. Якщо проаналізувати будь-які складові вищеназваної афери, то стане зрозумілим єдине – діє з півночі проект палацу Чорномора. Перед українським народом і його найкращими синами й дочками постає кардинальне запитання: чи може ефективно працювати Президент України, Верховна Рада України, Уряд України, якщо інтелігенція, обтяжена званнями академіків і героїв України, руйнує найсокровенніше – духовне коріння нації? Українці

¹⁰² Макиавелли Николо. Историческое наследие. М., 2009, -С.272

¹⁰³ Літературна Україна. №3, 28 січня 2016, -С.10

¹⁰⁴ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків, «Фоліо», 2015, -С.139

звільнилися від багатівікового рабства, треба будувати і формувати усе заново: і духовну, і матеріальну культуру. Народ на розпутті і тут, здавалося б, як твердить класика, визначальну роль мала б відіграти духовна еліта нації, найперше її відомі представники в галузях літератури, малярства, пісень, танців. Промайнуло чверть століття новітньої, невідомої для українців епохи, але ніде, нічого і ніхто епохального не створив, усе, що масово з'являється, старе, від нього віддається подих рабського минулого, набутого в північних палацах Чорномора, куди й тепер деякі українські «світочі мислі» тягнуться за новими порціями подань «//У нас з тобою, брате милий, //Є небезпечні вороги, //Нам треба об'єднати сили, //Аби звести їх до ноги!»¹⁰⁵. Під прицілом тепер перебуває українська духовність та геній Тарас Шевченко, який цю духовність наповнює непереможною силою, що не подобається Чорномору з північного палацу.

Нарешті, хочеться піддати сумніву, що більшість членів вченої ради так люблять Грабовича і не захищають Т. Шевченка, чиє святе ім'я носить Інститут, де вони працюють. Але у них іншого виходу не було. Коли письменник В. Пепа, який постраждав у часи тоталітаризму, з осторогою написав, що декому з наукової установи можуть нагадати, що вони «зберегли своє життя і не заgrimіли до Сибіру», то це стурбувало керівника цієї установи. У Будинку вчителя, де інший претендент на Шевченківську премію – С.А. Гальченко, якого також номінувала вчена рада Інституту літератури імені Т.Г. Шевченка, звітував перед громадськістю про свої здобутки, які справді заслуговують високої оцінки, академік М. Жулинський пояснив, що у ті важкі часи більшовиків, коли він прийшов до Інституту, не було іншого виходу у вчених, як виконувати вказівки органів влади і писати негативні рецензії та доноси на своїх же поетів чи прозаїків, бо в іншому випадку їх звільняли б з роботи в науковій установі. А де ж працювати? Звичайно, прикро, але доноси засіли у наших генах, вони виправдовуються на висотах

¹⁰⁵ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. «Фоліо», 2015,-С.58

інтелектуалів, про них писав і О.С. Пушкін, характеризуючи поразку І. Мазепи:

Удар обдуман.

Но кто ж, усердьем пламенея,
Ревнуя к общему добру,
Донос на мощного злодея
Предубежденному Петру
К ногам положит, не робея?

І знову північ, знову Чорномор, знову шапка з таїною, у ній та сила, яку забрав у тенети тать, і її можуть відібрати, а Чорномора покарати за його зрадливі справи, за те, що усе краде й на північ затуляє:

Казак на север держит путь,
Зачем, он шапкой дорожит?
Затем, что в ней донос зашит,
Донос на гетьмана-злодея
Царю Петру от Кочубея¹⁰⁶.

Мабуть, система страху, зокрема й породжена доносами у недалекому минулому, не зникла, вона залишилася, її охороняють видатні представники інтелігенції. Її симптоми свято зберігають, бо якби хтось із членів вченої ради не підняв руки за номінацію Грабовича на Шевченківську премію, то зразу ж, а часи тепер складні, відчув би незадоволення директора і невдовзі потрапив би під скорочення кадрового персоналу чи вихід на пенсію, слава Богу, що не в Гулаг. Різниця між минулим тоталітаризмом і сучасною демократією досить суттєва, вона особлива: тоді вчений залежав повністю від примх влади більшовиків; тепер вчений залежить в усьому виключно від примх очільника установи, який не керується інтересами держави чи народу, на нього не впливають норми й нормативи держави у ставленні до підлеглих. Якщо при тоталітаризмі можна було якось затертись у натовпі, то у новітній демократичній системі від керівника не вбережешся: він усе бачить і особисто приймає рішення, серед яких бувають і репресивні. Отже, боролись, боролись і приїхали, ніяких змін, можливо й гірше!

¹⁰⁶ Пушкін А.С. Полтава. Сочинения в трех томах. Т. 2, М., 1986, -С98

У цій дивовижній історії є різні наші сучасники зі сфери інтелігенції: «//Потомок гетьмана дурного, //І презавзятий патріот; //Та й християнин, ще до того». Замість того, щоб такі особистості своїми творами допомагали народові у війні проти москалів, у боротьбі з корупцією і злодійством, вони ж, обтяжені державними найвищими нагородами та повагою, використовуючи бюджетні кошти, пішли на бій з творчістю Т.Г. Шевченка. Мабуть, таких відчухнутих інтелігентів мав на увазі Т. Шевченко на Кос-Аралі ще у 1848 році:

Не жаль на злого, коло його
І слава сторожем стоїть.
А жаль на доброго такого,
Що й славу вміє одурить¹⁰⁷.

Критики творчості українського генія, зокрема, уже згадуваний професор Г. Грабович, чомусь найбільше негативу знайшли у поемі «Тризна», можливо, через те, що написана мовою москалів, витримки з якої пропонувалися на велику премію, а також з інших поем роблять власні пасажі¹⁰⁸: «У «Заповіті» поет (Т. Шевченко) «говорить про сім'ю велику вольну, нову», яка з'явиться на світі після останнього армагедону»; «Шевченко належить до класичних маргінальних, позбавлених певного положення, постатей»; мовляв, Шевченко покликаний «воскрешати минуле, прищеплювати своїм зневаженим і отупілим землякам усвідомлення того, хто такі вони і хто були їхні батьки, повертаючи їх таким чином до правдивого життя». Порівняйте усе, написане про українців теперішніми московськими агітаторами і митцями, що дивовижно збігається з думкою і словами Грабовича. І ось українські так звані світочі мислі, які невідомо чим думали, погоджуються з такими твердженнями про себе, свій народ і його генія Т. Шевченка, без сорому і огиди номінують такого претендента на Шевченківську премію, засіваючи брудним бур'яном поле української свободи. Молоде покоління української нації ще згадає кожного «світоча мислі» поіменно

¹⁰⁷ Шевченко Тарас. Кобзар. К., 1971, -С.326

¹⁰⁸ Українська літературна газета. 15 січня 2016, -С18-19

і дасть їм належну оцінку, бо про появу такої огуди пророк навіть передбачав у тій же поемі Тризна:

И на родном прекрасном поле
Пророка каменьем побьют!
Сотрут высокие могилы
И понесут их словом зла!
Тебя убили, раздавили;
И славословить запретили
Твои великие дела!¹⁰⁹

Українська письменницька еліта на схилі літ так і не втямила, що Г. Грабович за подачки Чорномора вчиняє широкомасштабний глум не тільки над Т. Шевченком, але й українцями, їхньою духовністю, культурою та історією. Більше того, цей іноземний професор, якого всіляко підтримують знавці життя і творчості Кобзаря, стараючись «//Из-за куска насущной пицци //Глупцу могучему годить»¹¹⁰, б'є і в іншу болючу точку: він береться ще й за осквернення вчення Д. Донцова, якому українці вірять. А довіряють вони теорії цього вченого, «батька українського націоналізму», через те, що: «Як комета, з'являється правильно українське питання на політичному небі Європи кожного разу, коли для Росії наближається критичний момент»; що єдність України, як колись Німеччини, може забезпечити українське мистецтво, українська наука, українська музика і пісня¹¹¹.

Не подобається подібна теорія Д. Донцова багатьом прихильникам Чорномора з північного краю. Отож, постає питання: хто ж залишився б духовним провідником української нації, якби професорові і його місцевим прихильникам вдалося похитнути віру в поезію, філософію і політику Т. Шевченка, Д. Донцова, І. Франка та інших? Звичайно, мабуть, ті, хто номінував професора на престижну премію і хто його всіляко підтримував. Але тут же постає наступне питання: чи впоралися б вони з таким навантаженням? Викликає сумнів, бо певне про них Голова

¹⁰⁹ Шевченко Тарас. Кобзар. Дніпро, К., 1971, -С. 160

¹¹⁰ Шевченко Тарас. Поема «Тризна», Кобзар, Дніпро, К., 1971, -С. 159

¹¹¹ Донцов Д. Історія розвитку Української державної ідеї. ТВО «ДМ», 1991, -С.40; Вінниця: Друкарня городського самоуправління, 1917.

НСПУ М. Сидоржевський, який знає інтелектуальний рівень членів своєї спілки, написав книжку «Час фарисеїв і героїв» (Час фарисеїв (лицеміри, ханжі) і манкуртів (люди, позбавлені пам'яті і розуму)¹¹², яка надрукована саме в дні обговорення ганебної справи з номінантами на Шевченківську премію.

Усе сталося, як мало й статися, бо коріння української нації ще не зруйновано вщент прорадянськими інтелектуалами: Комітет з Національної премії України імені Тараса Шевченка у 2016р. не тільки не дав премії одіозному професорові, але й взагалі не визначив праць ні з літературознавства, ні з поезії, ні з літератури за 2015р., які й заслуговують Шевченківської премії, реформовано й сам Комітет. Отже, українська література і поезія доведена прорадянськими «світочами мислі» до повної деградації, яка потребує кардинального відновлення.

Нарешті, хочу заявити українському народові, що мені особисто довелося доводити багатьом представникам інтелігенції, що М.В. Гоголь – не московський, а великий український письменник¹¹³, що твори Т. Г. Шевченка проникнуті енергетикою філософії і політики¹¹⁴, а тепер доводиться захищати Т.Г. Шевченка ще й від ганьби своїх же сучасних «світочів мислі», переконувати багатьох інтелігентів у значущості І. Мазепи для початку боротьби українців за визволення від московського ярма. На превеликий жаль, більшість інтелігентів, випестуваних більшовицькою ідеологією, так і залишаються з претензіями до М. Гоголя, Т. Шевченка, І. Мазепи, вони не сприймають ідей, закладених в українському варіанті переказу поеми О.С. Пушкіна «Руслан і Людмила», де Людмила прирівняна до Русі-України, а Чорномор до Московії, навіть ухиляються сказати добрі слова про інших видатних українців. Так склалася доля, що майже кожного українського героя зраджували співвітчизники: в липні 1709р. під Полтавою

¹¹² Літературна Україна. №5, 11 лютого 2016, -С.4

¹¹³ Панасюк Б.Я. Україна і Микола Гоголь. (Розгадка таємниць).КНЕУ, К., 2011

¹¹⁴ Панасюк Б.Я. Український ренесанс у творах Тараса Шевченка. 2-ге видання. К., Просвіта, 2010.

козацькі полки Івана Скоропадського та Семена Палія, що перебували у складі московського війська, сприяли поразці Івана Мазепи та кошового Січі Костя Гордієнка і перемозі царя Петра I, а тому відчувається тільки гіркота щодо поширеної «зради у рідному краї».

У кожного із згаданих минулих і сучасних фігурантів, а вони тільки вершинка айсбергу інтелігенції, проглядається щонайменше три якісних чинники, які визначають їхню сучасну поведінку як особистостей: перший, матеріально залежний, – вони намагаються врятувати свої привілеї; другий, генетично залежний, – одурманені недавньою більшовицькою пропагандою; третій, стосується ідейно переконаних у меншовартості українців і зверхності москалів. Саме такі представники еліти так і не втямили, що перенесені українцями жахіття ХХ ст. (громадянська війна, розкуркулення, виселення, голодомори дорослих і дітей, доноси й масові розстріли, репресії 1937-1939рр., війна 1939-1945рр., тюрма за колоски та багато інших жахів) стали виключно результатом їхньої «дружби» з москалями. Важко очікувати від такої інтелігенції «ренесансних» творів в усіх сферах культурного життя України. З потугами відроджується нація і держава, а на порядку денному складне запитання: якщо вірити, що будь-яку країну буде її національна еліта, якої у нас дуже мало і вона переважно промосковська, – як і хто будуватиме нову Україну?

6.2. Нам надають допомогу, скористаймося нею

У першій половині ХІХ століття література в Московській імперії наповнилась поезією і прозою О.С. Пушкіна, Т.Г. Шевченка, М.В. Гоголя, О.К. Толстого, де велика увага приділялась долі українського народу. Саме творчість цих видатних особистостей зі світовим ім'ям спрямована на звільнення українців з рабства, але їхні твори ще недостатньо глибоко прочитані і усвідомлені українцями. І таке сталося не через те, що українська інтелігенція, політики і митці не вміють глибоко проникати у зміст творів, а тільки через те, що їм століттями всіляко забороняли таке робити.

Скажімо, творчість правнука останнього гетьмана України Кирила Розумовського (Розума) з Чернігівщини Олексія Костянтиновича Толстого. Десь менше як через півстоліття після появи знаменитої поеми О.С. Пушкіна, мабуть, під її впливом, він також висловив свою думку і про Київ-град, і про Володимира-сонечка, і старого І. Муромця, заперечуючи навалу Суздальців – «Татарской Руси нам не надо», і про сплячку на Русі впродовж століть та її наслідки. Одну із причин перебування в рабстві багато століть стародавньої розвинутої Русі О.К. Толстой пояснив тим, що Володимир-сонечко відцурався порад старших людей і зробив ставку на молодь, яка не завжди була прихильна до Русі, дивилась в інший бік від Дніпра. Чомусь Володимир недооцінив знаючих старших людей, а тому поет у баладі Ілля Муромець з гіркотою написав:

Все твои богатыри-то,
Значит, молодежь;
Вот без старого Ильи-то
Как ты проживешь!¹¹⁵

Молодь гуляла, майже не слухала самого князя Володимира, а тим часом до неї приєднувались люди у яких «//Глаза словно щели, растянутый рот, //Лицо на лицо не похоже, //И выдались скулы углами вперед, //И ахнул от ужаса русский народ: «Ой рожа, ой страшная рожа»¹¹⁶. Таких людей приваблювала держава Русь, бо вона була сильною, а її народ користувався повагою в Азії та Європі. Це був потужний, за словами поета, «Потік-богатир», ним пишався князь Володимир, бо «//Никому, – говорит, – на Руси не плясать //Супротив молодого Потока!». Минали роки, відбувались великі події, навіть коли настали сутінки, уже з'явився місяць і «//На трубе ведьма пологом машет, // А Поток себе пляшет да пляшет». І тут О.К. Толстой у поетичній формі подає історію занепаду Русі-України та появи зневаги, яку терпить віками український народ під наглядом Чорномора з Півночі:

¹¹⁵ Толстой А.К. Илья Муромец. Собр. Соч. в четырех томах, М., Правда, 1980, Т.1, –С.203

¹¹⁶ Толстой А.К. Илья Муромец. Собр. Соч. в четырех томах, М., Правда, 1980, Т.1, -С.158-159

Перед самой зарей утомился Поток,
Под собой уже резвых не чувствует ног,
На мостницы как сноп упадает,
На полтысячи лет засыпает.

.....

Пробудился Поток на Москве на реке,
Пред собой видит терем дубовый;

.....

Полюбился Поток красивей цветок,
И понюхать его норовится Поток,
Как в окне показалась царевна,
На Потока накинулась гневно:
«Шеромыжник, болван, неученый холоп!
Чтоб тебя в турий рог искривило!
Поросенок, теленок, свинья, эфиоп,
Чертов сын, неумытое рыло!».¹¹⁷

Коли Потік – богатыр побачив і почув таку зневагу та погрози, то подумав, що рано проснувся і знову «Лет на двести еще засыпает»¹¹⁸. Таку оцінку давав правнук останнього гетьмана України О.К. Толстой, думки та ідеї якого, повністю збігаються з тими, про які ми читаємо у творах великого О.С.Пушкіна. Дійсно, наші предки проспали свободу, перебуваючи 750 років (1240-1991рр.) під рабським гнітом багатьох народів – турків, татар, монголів, литовців, поляків, нарешті московське поневолення, яке було найважчим, коли прийшлося переносити і духовну, і матеріальну руйнацію.

Багато міцних ниток зв'язувало О.С. Пушкіна з Україною: крім О.К. Толстого, він дав також ідею для задумів М.В. Гоголя написати «Мертві душі», де описуються знамениті українські цукрозаводчики; через 200 років допоміг авторові переказу створити український варіант поеми «Руслан і Людмила»; в поемі «Полтава» він тепло написав про видатних українців; висловив добрі побажання українським козакам і «Малороссии печальной»¹¹⁹:

¹¹⁷ Толстой А.К. Поток-Богатырь. . Собр. Соч. в четырех томах, М., Правда, 1980, Т.1, -С. 197

¹¹⁸ Там же, -С.201

¹¹⁹ Пушкин А. Полтава. Соч. в 3-х т. –М., Худ. Лит., 1986, -Т.2,-С.93,103

Давно замыслили мы дело;
Теперь оно кипит у нас.

.....

Теперь бы грянуть нам войною
На ненавистную Москву!

Перед тим, як написати неймовірно революційні і небезпечні для москалів гасла в поемі «Полтава», О.С.Пушкін, десять літ тому, уже писав про Україну у вигляді легенди глибокої старовини – поема «Руслан і Людмила». Зверніть, шановні читачі, увагу: якщо в поемі «Руслан і Людмила» великий Пушкін писав про Русь і русичів, то в поемі «Полтава» уже сучасна Україна. Це не подобалось москалям, бо йшло врозріз із мистецькою концепцією їхнього літературного історика Карамзіна і українського вченого Толочка, які твердять про появу українців не так давно, мабуть, першими були «русские» на усій території від Херсонеса (988р.) до Новгороду, хоча в цей славний час навіть «селения» Москва не існувало в природі.

Треба, нарешті, сказати, що великий поет глибоко вивчив історію України, у чому можемо переконатися з приміток поета до поемі «Полтава». У ті часи московські політики та історики велику державу Європи Україну називали Малоросія, але такої назви у поемі «Полтава» О.С. Пушкін ніде не використовував, у нього виключно Україна, і про неї співає «слепой украинский певец». Українцям треба не вишукувати у великого поета похвальну осанну царям і критику деяким нікчемним українцям, а бути вдячними, що він єдиний укладав в уста гетьмана Мазепи слова невдоволення віковичним перебуванням у чужому ярмі:

Склоняли долго мы главы
Под покровительством Варшавы,
Под самовластием Москвы.

Якби такі слова у теперішній Москві хтось із поетів написав відносно України, то надовго «загремел бы под фанфарами». Сміливець Пушкін не побоявся любити Україну і українців, за них він і постраждав. Мабуть, він глибоко проникнув ідеями епохи Т.Шевченка і М. Гоголя, відчував у

ній поклик дум боротьби за свободу, які призвели до скасування у 1861 році кріпацтва, до широкого незадоволення московськими законами знищення української мови, історії, культури. А тому задовго до сучасної незалежності України (1991р.), Помаранчевої революції і Євромайдану великий поет О.С. Пушкін пояснив українцям основні мотиви боротьби великого гетьмана Мазепи, вклавши у його вуста слова про устремління до свободи й незалежності:

Но независимой державой
Украине быть уже пора:
И знамя вольности кровавой
Я подымаю на Петра.

Визвольні ідеї О. С.Пушкіна знайшли глибоке осмислення, конкретизацію і підкріплення зв'язків минулого з сучасністю в переказі автора поеми «Руслан і Людмила». Прізвище на обкладинці переказу знаменитого твору першого керівника уряду незалежної України засвідчує, що урядовець високого рангу написав достойну і повчальну працю, яка буде дороговказом українцям на шляху здобуття свободи, повернення своєї історії, мови, традицій і культури, допомагатиме долати опір реального Чорномора півночі з потужною бородою і не менш агресивними намірами. Напевно реальний автор переказу переконаний, що керівник українського уряду неодмінно знає про довготривале духовне одужання нації, як показують наукові дослідження – близько чотирьох поколінь, а тому дав своєму народові книгу, яка, мабуть, буде на столі кожного українця поряд із святими писаннями: Біблія, Кобзар, український варіант поеми «Руслан і Людмила», далі інші.

Казку О.С. Пушкіна з ідеєю про Київ у своєму переказі автор наповнив українським змістом, мовою, історією, традиціями і самим національним духом. Зв'язок епохи Пушкіна з сучасністю простежується у ті особливі моменти, коли наголошується на досягненні свободи: чи то Руслан їде визволяти Людмилу, чи він обороняє столицю Русі Київ, чи у битві з ворогом, коли і дорослі, і малі бажали свободи: «Руслан

на білому коні //До неї мчить, несе свободу!»¹²⁰; «Зібрались люди, хто свободу //Цінує більше за життя!»¹²¹.

Існує чимало запитань до знакового твору автора переказу, але основне з них, – чому автор узявся переповісти поему Пушкіна, за яку поет потрапив у царську немилість? Це не просте запитання, одначе, відповідь уже є у самому творі, якщо його прочитати в руслі сьогодення. Знакова, здебільшого таємнича, особливість твору автора переказу у тому, що він розпочав працювати над ним напередодні Євромайдану у листопаді 2013 року, а закінчив роботу також у знаменні дні, коли завершувались занадто трагічні, але й героїчні події Євромайдану у Києві і в усій країні. В історії України за останні триста років такого потужного українського протистояння неволі і битви за свободу, крім війни Б. Хмельницького проти поляків та української повстанської армії проти москалів і гітлерівців, не було, можливо, й були, але закінчувались нічим, або лабетами, хай згадають історики. Одночасно належить відмітити, що в українській літературі за чверть віку незалежності таких творів, як український варіант поеми «Руслан і Людмила» також не появлялось. А писати є про що, народ піднявся на герць, його треба підтримати і матеріально, і духовно:

На стінах, вежах, біля брами
Стоять на варті лучники,
Димлять жаровні з головнями,
Кипить смола, горять дрючки.
Ріжки, немов бички, ревуть,
Герольди¹²² в тулумбаси б'ють,
На стіни кличуть городян,
Бійців збирають на майдан.¹²³

Чи не здається нам, що це пісня про сучасність? Руслан визволяв Людмилу з північних хащ Чорномора, повернувся у свій рідний край і потрапив на Майдан визволяти Київ від московських найманців. Саме ці слова писалися у ті дні,

¹²⁰ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. Фоліо, 2015, –С.92

¹²¹ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. Фоліо, 2015, –С. 133

¹²² Герольди – глашатай, вісник

¹²³ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. Фоліо, 2015., –С. 133

навіть у ті хвилини, коли наприкінці 2013р. кияни збиралися на стогни, і щедрота змальованих митцем образів відображає реальну справу початку Євромайдану. Ми не будемо досліджувати, чи бував автор переказу на Майдані 2013-2014рр., але те, що він був учасником тих подій своєю творчістю, то ніякого сумніву немає. Митець мовби побував серед учасників Майдану, слухав їхні слова або читав листи, в яких давалась клятва тільки перемагати:

Там батько присягає сину
Надати відсіч ворогам,
Тут син засвідчує: «Матусю,
Без перемоги не вернуся!»¹²⁴.

Кожен читач неупереджено може запитати у себе, – це що, «містика» чи знакова подія визволення від матеріальної й духовної залежності багатостраждального українського народу? Треба особисто тільки бачити, що творилося на Євромайдані, скільки зібралось народу з усієї України, щоб переконатися у реальності подій, а декому поетично передати бачене:

На стогнах¹²⁵ тьмуца тьма народу,
Без переляку і скниття¹²⁶.

В українському варіанті поеми основна увага надається народу, Як і у ті далекі часи, сучасні українці продовжують підтримувати колорит староруського побуту і в борні, і у святкуванні перемоги. Недаремно в усіх діях відстоювання незалежності ми бачимо у перших рядах не інтелігенцію, а громаду, народ, адже коли кияни готуються до оборони свого міста, алегорично не чути ні князя, ні воєвод, а лише народ. Українцям XXI ст. відомо, що усіх учасників Помаранчевої революції і Євромайдану годувала і одягала не держава, не бізнесмени, а сам народ, який достойно святкує й перемоги – про це ми читаємо у переказі українського варіанту поеми:

Це був народ! Це був загал!
На стогнах казани кипіли,
Несли горілку і закуску.

¹²⁴ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків. Фоліо, 2015., –С. 133

¹²⁵ Стогна – площа, майданчик, широка частина вулиці.

¹²⁶ Фокін В. Руслан і Людмила. Переказ поеми О.С. Пушкіна. Харків, Фоліо, 2015, –С. 133

Не всім пощастило повернутися з перемогою живими, а багатьом ще й з полону. Про героїв Небесної сотні будуть складатись легенди і писатись поеми, тепер же читачі можуть пригадати, лише на стелах прочитати, про гірку долю борців, відчути плач рідної мами за сином, який загинув на Майдані: «Сину мій, молюсь і плачу за тобою». Від написання поеми «Руслан і Людмила» промайнуло майже двісті років, і знову чуємо: слова клятви сина, яку він дає мамі перед битвою, молитва мами за сина після битви, лунали на Київському майдані; такі ж слова лунають у переказі знаменитої поеми, що переконливо свідчить про єдність сучасного Євромайдану та битви у далекому минулому за свободу з Чорномором у вільному переказі поеми «Руслан і Людмила».

Настав 2016 рік, а у полоні москалів залишалося більше 140 українських бранців, серед яких «Кремлівська бранка» Надія Савченко, мовби Людмила, яку таємно викрали і ув'язнили в каземати Чорномора на півночі. Який геніальний та далекоглядний О.С. Пушкін, і як своєчасно віродив його українську ідею перед світом автор переказу! Як і Людмилу, підступно викрали й Надію: ні в Людмили, ні в Надії немає провини, але тать любить свою негідну справу; ніхто не знає, де її ув'язнили і допитують на півночі Московії, хоч звертайся до баби Яги, яка, мабуть, тільки одна здатна вказати своїм костуром місце її ув'язнення; ні одна світова організація чи держава не може вплинути на москалів, щоб звільнити бранку; москалі – потомки монголо-татар – небезпечні, адже, якщо у Чорномора довга борода, то у них атомна бомба.

25.01.2016

II. Збувається надія (Прощай немытая Россия)¹²⁷ (Ода державі і політиці)

УДК 9:333
ББК 63:65
П16

Панасюк Б. Я.

Збувається надія (Прощай, немытая Россия). – К.: Трете видання, доповнене.

В нарисі висвітлено історичні твердження, що український народ і його держава Русь уже були відомими та великим в VI–IX ст., а у 988 р. Володимир, Великий князь Русі, прийняв християнство в Херсонесі-Севастополі (Крим). Це була епоха, коли велика держава Русь і її народ творили європейську історію, коли ніякої Росії, навіть Московії, у ті далекі часи не існувало. Тільки у 1147 р. на болоті річки з'явилося «селение» Москва, після цього, через два століття, з Суздальського князівства сформувалося Московське царство. Філософсько-історичний і практичний аналіз дає змогу усвідомити причини та можливі напрями виходу з критичного становища українського народу і його держави. В есе доказується, що не ставиться питання чергової ревізії минулого, ми відновлюємо і вимагаємо повернення, привласнені північним сусідом, наші матеріальні і духовні цінності.

УДК 9:333
ББК 63:65

Присвячується моїм одноліткам, які перенесли людську трагедію, зазнали моральних і матеріальних втрат військової навали в дитинстві – гітлерівської; на схилі літ – путінської.

¹²⁷ Панасюк Б.Я.. Збувається надія (Прощай немытая Россия). К., Друге видання, доповнене. Чорнобай, 2015, 50с..

1 Ідея пробудження

У кожного народу на межі певного історичного періоду після протиріч і мук, збайдужілого спокою в колись реальної життєвої суєтності виникає пробудження конкретної філософії, її осмислення в напрямку прозріння власного минулого, сучасного і майбутнього. Пробудженню живої природи, націй і держав завжди передують складні природні процеси, трагічна доля народу, величезний історичний досвід та столітнє приниження, які і є предметом осмислення. Усе це повною мірою стосується України та її народу, що проявляє унікальне явище серед великих європейських держав, коли народ, пращури якого були відомими і знаменитими ще з IV–VI ст., віддав себе, свою історію, культуру та землі сусідам. Довгі 750 (1240-1991рр.) років українці перебували у повній залежності від сусідніх держав – Туреччини, Татаро-Монголів, Литви, Польщі та Московії, байдуже дивлячись на зовнішній світ під охороною відомого українського оберегу «моя хата скраю».

Із часів Переяславської ради, в історії москалів, така держава, як Україна, практично не згадувалась: «В XIX в. Украина, как политический организм с самостоятельной внутренней жизнью, перестала существовать, будучи окончательно, по выражению Петра Великого, «прибрана к рукам» Россией»¹²⁸.

Нечувано багато поколінь, їх щонайменше 30, з байдужістю жили в рабському становищі, служили іншим державам, націям, культурам, творили чужу історію, вважаючи її своєю, навіть заклики генія Тараса Шевченка не пробуджували до боротьби, незважаючи на те, що за часів перебування в ярмі Російської імперії українці постійно відчували дві речі – голод і приниження. Голод через те, що усе забирали для годівлі лінивих москалів, а приниження внаслідок крадіжок історії, культури, державності, мови та перетворення великого і героїчного українського народу в «малоросів». Проте в глибинах української нації все-таки

¹²⁸ Вибрані наукові праці академіка В.І. Вернадського –Т.1: В.І.Вернадський і Україна.–Книга 2. –К., 2011.– С.219.

жевірила енергія протесту, яка проявлялась у багатьох не покорах, у знаменитих переможних битвах, адже, як зазначав знаменитий український вчений В.І. Вернадський, «так как украинское движение органично и питается корнями народной жизни, то оно никогда не угаснет»¹²⁹. Водночас битви і протести були незначними та несистемними, але на початку ХХІ ст. прийшло нове покоління, у якого не зламана психологія більшовицькою системою, у порослі українства часів незалежності енергія незадоволення середовищем, у якому довелося жити, усе згущувалась і згущувалась, що об'єктивно вимагало виходу на поверхню. Нарешті, у нового покоління виникло «жадное стремление выйти из настоящего»¹³⁰ і відбувся критичний, а головне системний, прояв накопиченої внутрішньої енергії – Помаранчева революція (2004 р.), Євромайдан-Революція гідності (2013-2014р р.), але таке устремління слухняних підлеглих не сподобалось сусідам–москалям, вони розпочали війну **з метою повернення України і її цінностей** (2014 р.).

Настала складна епоха виходу із реального становища, яке склалося віками для української держави і народу, хоча у кожного було своє бачення ситуації: хто дивився в минуле, хто в майбутнє; чимало тих, як і в минулому, перебували у спокої та очікуванні будь-чого. І сталося пробудження радикально налаштованої меншості нового покоління, котре відчуло романтику ще далеко не усвідомленого, філософськи сформованого, майбутнього життя. Українська нація не була готова до нового, завчасно не сформувала необхідних систем державотворення та життєдіяльності, а тому, коли раптово (1991 р.) було отримано незалежність, народ, навіть його інтелектуальна еліта, були стурбовані, здебільше розгублені перед проблемами, які раптово виникли. Причина в тому, що українські інтелектуали, думки яких запліднені московськими ідеями часів більшовизму, не усвідомили настання новітньої епохи, адже після Г. Сковороди так і не пробудилась філософська думка, яка була б створена на ґрунті глибин реального українського життя, духовних

¹²⁹ Вибрані наукові праці академіка В.І. Вернадського. – Т.1: В.І. Вернадський і Україна. – Книга 2. – К., 2011. – С. 224.

¹³⁰ Фроловский Г.В. О России и русской философской культуре. – М.: Наука, 1990. – С. 272.

настроях і практичних турботах, що впродовж багатьох століть панували в неволі цілого народу та приватного буття. Переписували і трактували тільки чужинську філософію, до якої іноді прив'язували вчення Г. Сковороди, а філософську сутність поезії Т. Шевченка, яка мала б стати початковим зародженням української філософської думки періоду ренесансу¹³¹, так до кінця і не зрозуміли й дотепер, а тому вона не стала дороговказом у сучасну новітню і надзвичайно складну епоху для українського народу.

Українська філософія, яка проповідувала завдання «оправдати веру отцов», згодом, коли політики приєднали Велику Русь до Москви, була віддана москалям для вивчення філософії, і «первые проповедники философского идеализма все вышли из духовной школы ...Велланский из Киевской академии, ...Павлов из Воронежской, П.Д. Юркевич (1827–1874) и М.М. Троицкий оба из Киевской академии, ...архим. Феофан Авсенеv, О. Новицкий (1806–1884), С.С. Гогоцкий (1813–1889) учились в Киеве, И. Михневич (1809–1885) в Одессе. ...Из Киевской школы вышли В.Н. Карпов (1798–1867), О.М. Новицкий»¹³². Московські царі, беручи титул «Царя всея Руси» не мали навіть концепції такої влади, титул царя був надуманим і тільки після приєднання України до Московії він став наповненим давньою українською історією, культурою і традиціями. На винятково українських цінностях ректор Київської академії Феофан Прокопович, який став радником Петра I, розробив московському цареві цілісну концепцію, яка ґрунтувалась на єдності між Богом, державою і народом¹³³. Дотепер москалі так і продовжують використовувати українську історію, ідею українця, безсоромно проповідуючи, що їхнє самодержавство у контексті захоплених територій і народів освячене Богом. У будь-яких сторонах філософії і практичної історії міфи щодо тисячолітньої історії Російської державності та «Москва–Третій Рим», оминаючи Київ, Київську Русь, їхню стародавню історію і місце серед країн світу, приречені на провал.

¹³¹ Панасюк Б.Я. Український ренесанс у творах Тараса Шевченка. – К.: ВЦ «Просвіта», 2010. – 303 с.

¹³² Фроловский Г.В. О России и русской философской культуре. – М.: Наука, 1990. – С. 278–279.

¹³³ Димирець Ростислав. Проблема спадковості влади в трактаті Ф. Прокоповича «Правда воли монаршей» // Дух і літера. – 1998. – № 3–4.

Мабуть, важко навчались мислити російські учні в українських і європейських учителів, бо «несмотря на блестящее развитие русского творчества в XIX в., эта черта усердного «ученичества» сохранилась у русских людей до настоящего времени»¹³⁴. Тобто у Москві ніяк не можуть зрозуміти, що потрібно творити власну філософію та історію відповідно до особливості московської людності та їхньої новітньої держави, а не користуватися усім чужим. Навіть самі московські історики визнають, що єдиним фундаментальним дослідженням історії російської філософії є праці українського вченого Б. Яковенка, який проживаючи за кордоном – у Чехії, довів відсутність російської філософії навіть у першій половині ХХ ст. (1940 р.), стверджуючи: «Все, что Россия имела и дала философского, все это родилось либо из прямого подражания, либо из бессознательного подчинения себя чужим влияниям, либо из стремления слепить воедино несколько чужих мыслей»¹³⁵. Відомо, що москалі звикли стверджувати здебільшого все навпаки, скажімо, за їхнім твердженням, галузеве аграрне дослідництво з'явилося у них раніше, ніж в інших країнах Європи, не говорячи вже про Україну. І лік вони ведуть з 1797 р., коли біля Санкт-Петербурга відкрили школу практичного землеробства та дослідне поле при ній. А що ж насправді засвідчує реальна історія? Перші організаційні, методичні і дослідницькі справи світового рівня в аграрній сфері розпочинались у Великій Русі, тобто тоді, коли Москви ще й не існувало: наприкінці ІХ ст., в часи Київської Русі, було створено Києво-Печерський яблуневий сад, або «рай» поблизу Києва, який став першим плодорозсадником у Європі, тут саджали яблука, груші, вишні, волоські горіхи, сливи, виноград¹³⁶; перші літописи про плідівництво, як основу землеробства, було написано у Х–ХІ ст. за князівства Володимира Святославовича і його сина Ярослава

¹³⁴ Там саме. – С. 391.

¹³⁵ Яковенко Б. Очерки русской философии. – 1922. – С.5. – (Велика праця чеською мовою вийшла у 1939 р.)

¹³⁶ Вергунов В.А. История становления опытного поля на территории современной Украины и роль в этом процесс французского влияния /В.А. Вергунов //Садоводство: межвед. темат. науч. зб. – 2009. – № 62. – С.205–214;.

Мудрого¹³⁷; у XVII–XVIII ст. було створено приватні садово-паркові ландшафти, які ставали першоосновою появи галузевих інституцій у вигляді аптекарських городів і ботанічних садів¹³⁸; появу перших методичних настанов щодо отримання стійких урожаїв польових культур з елементами агротехніки, способів їхнього збирання та зберігання бачимо (1751 р.) на прикладі Києво-Видубицького Свято-Михайлівського монастиря¹³⁹; на кінець підкреслимо, що у Києво-Могилянській академії вперше у Європі було введено навчальний курс «сільське господарство», а перед появою дослідного поля під Санкт-Петербургом (1797 р.), значно раніше (1790 р.), подібна школа і дослідне поле було організоване і працювало у селі Богоявленське поблизу м. Миколаєва, звідкіль усі викладачі та спеціалісти були «привласнені» туди само – під Санкт-Петербургом¹⁴⁰.

Так, привласнювалось все – від філософії до конкретних реалій. Краще було б не привласнювати чуже, а творити своє, адже реальний хід історії засвідчує, що в минулі століття а ні Російської імперії, а ні її філософії та історії не існувало і тільки «XIX век открыл философское дарование у русских людей»¹⁴¹. Не даремно М. Драгоманов писав: «відкіля ж і сама Московщина за батька й діда царя Петра та й за його самого брали і вчителів, і **духовних**, як не з нашої України». Отже, усі «дарования» москалі запозичили у Києві, українська ж філософія була переведена вже на ідеї Російської імперії або завмерла аж донині, коли знову треба розпочинати з перших філософів Великої Русі. Використавши Київську філософську школу, філософи Москви і Петербурга навіть не згадують українського філософа, поета, музиканта і педагога Г. Сковороду (1722–1794 рр.), який із сивої давнини проповідував українські ідеї, навчав тих українських

¹³⁷ Грицаєнко А.О. Плодівництво / А.О. Грицаєнко. –К.: Урожай. –2000. – С. 7.

¹³⁸ Елина О.Ю. От царских садов до советских полей: история сельскохозяйственных учреждений XV111–20-е годы XX в.: В 2-х т. /О.Ю. Елина. Т.1. – М, 2008. – С. 111–124.

¹³⁹ Два документа о хозяйстве Киевских монастырей в половине XV111 ст.//Киевская старина. – 1883. – № 8. – С. 719–733.

¹⁴⁰ Вергунов В.А. Сільськогосподарська дослідна справа в Україні. – К., Аграр. наука, 2012. – С. 90–91.

¹⁴¹ О России и русской философской культуре. – М.: Наука, 1990. – С. 381.

філософів, які несли його ідеї до москалів. За ним прийшов Тарас Шевченко зі своєю українською поетичною філософією, котрого москалі заслали в солдати, щоб морально і фізично знищити.

Довго спала Україна, впродовж важких століть її народ не наважувався виконати заповіді свого великого пророка Тараса Шевченка, і нарешті, сталося: його геніальні слова «борітеся, поборите, вам Бог помагає» стали реальністю. Дотепер я не знав настанов Андрія (Романа) Шептицького митрополита Галицького і архієпископа Львівського у 1901-1944рр. - видатної постаті в історії Української греко-католицької церкви та історії української культури та освіти (у 2015р. – 150 років від дня народження), який писав у ті далекі більшовицькі часи «Какой бы ни была Россия, добровольно она не отречется от власти над Украиной. Но если Украина хочет жить свободной жизнью, то должна обязательно отделиться от Москвы, стать независимым государством, искать себе союзников среди других свободных народов». Згадуючи про недоброзичливців і ворогів до українців від яких треба відмежуватися митрополит підкреслював «Не надо украинцам других врагов, когда сами украинцы украинцам враги, которые друг друга ненавидят и даже не стыдятся этой ненависти»¹⁴². Протистояння один одному в усьому – це українська віковична біда, одержана за століття поневірянь, якої треба позбутися, бо інакше знову повернемося в рабство.

Після 1991 р. народ поступово, якось важко, з оглядкою, розпочав боротьбу з проповідування лагідних помаранчевих кольорів. Невдовзі задзвеніли віковичні кайдани, які з часів помилки Богдана в Переяславі тримав в лещатах вільнолюбний козацький народ і на усіх українських землях з новою силою залунав заповіт генія «поховайте та вставайте, кайдани порвіте», і вони вже рвалися. Дзвони кайданів у Києві почули москалі в Кремлі й розпочали заздалегідь підступно готуватись до придушення національної свободи, щоб реалізувати нарешті формулу «Для малороссов, или украинцев, не потерявших сознание своей русскости, эта

¹⁴² Газ. «Факты», 31.07. 2015

формула получит следующий вид: малорусское, русское, российское»¹⁴³. Виходячи з таких гасел, москалі, світ, Європа і кожен українець мають знати, що основна політика Московії і розпочата війна проти України мають за мету: знищити Україну як державу, про яку в московській історії взагалі не згадується; перетворити українців у малоросів та москалів, кінець кінцем у росіян; а також підійти до кордонів Польщі та Прибалтійських країн, яких будуть шантажувати для повернення до складу Російської імперії. Проте повернути чи утримати давньоруську державу в складі створеної москалями держави військовою силою, як свідчить справедлива історія, ні теоретично, ні практично неможливо. Однак, в українців є свої вимоги, які полягають не у черговій ревізії минулого, а у поверненні, привласнених північним сусідом, наших матеріальних і духовних цінностей. Кремлівським політикам краще прислухатись до істини, дійсної історії, голосу правди та **подивитись у вічі українському і своєму народу, який промовить:**

Не плачте за Україною,
Сучасні кремлівські царі,
Вона вам довго слугувала,
Забувши велич древньої Русі.

1. Русь - Україна

Пращури українського народу мають історію з IV–VI ст. Перший же період суто української історії, який тягнеться багато століть від невідомих часів аж до зміцнення Київської держави: князь Кий у 634 р. підняв повстання проти аварів; нащадки Кия утворили династію Києвичів, видатним серед яких був Аскольд; у 882р. з Новгороду Великого прийшов Олег, який правив від імені малолітнього Ігоря, мов би сина Рюрика; після Олега у Києві князував Ігор Рюрикович. З цього часу династія Києвичів змінилась на династію Рюриковичів, як династію Київських Князів, знаменитими представниками якої були Ольга, Святослав, Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Володимир Мономах, Данило

¹⁴³ О России и русской философской культуре. – М.: Наука, 1990. –С.457

Галицький. Частина цієї історії ще мало вивчена, особливо свідомо заплутані початкові поступки української держави, але реально можна оповідати з кінця VIII століття.

Давньоруська держава (кінець VIII – середина XIII ст.) – Київська Русь (Руська земля, Давня Русь, **Русь**) будувалась і міцніла на таких велетенських силах: перша – князівська форма правління; друга – апарат управління, судочинства й збирання данини; третя – сухопутне військо і флот. Про цей період історія знає досить багато цікавого і повчального, але воно, за волею московських істориків і політиків іде в бік від української держави, звичайно й сучасної України. Стародавня Русь була однією з найбільших і наймогутніших держав середньовічного світу: землі Русі простягалися від Білого до Чорного морів, від Карпатських гір до Волги; на цих просторах жили мужні, винахідливі та працелюбні люди; розвивалось землеробство і скотарство, ремесла й промисли, внутрішня та міжнародна торгівля. Руські торговці часто були на ринках Константинополя, Палермо, Дамаска, Багдада, Праги та інших великих міст. Високого рівня у ті часи набув розвиток культури: архітектура, будівництво, живопис, скульптура, обробка матеріалів; складались літописи, історико-літературні твори, билини та історичні пісні, казки й легенди. Підтримувалися рівноправні стосунки з Візантією, Германією, Польщею, Чехією, Швецією, Норвегією. Нині все це потребує поглибленого вивчення в контексті сучасної незалежної України, яка буде повертатися до своєї історії, своєї території, своєї культури, своїх традицій, адже в минулому була держава, нація та її історичне, матеріальне і духовне надбання, яке або вкрадене, або силою відібране¹⁴⁴.

Повернення буде довгим і складним, це буде робота не менш як чотирьох поколінь, а завершиться тоді, коли з Російською імперією станеться те, що спіткало колишній Радянський Союз. Перш за все необхідно повернути в історію існування сучасної України з сивої давнини, коли ні про

¹⁴⁴ Панасюк Б.Я. Русь: нація і держава. – Т.1: Помилки Великих Київських князів. – К.: КНЕУ, 2009.

Москву, ні про Московське царство не було й гадки. В процесі відновлення історії Русі-України перш за все нам слід в'яснити, – ми є нащадками держави Русі чи Київської Русі?

Тут варто згадати, що назва «Русь» постійно муляє москалів, щоб її привласнити, нехтуючи древніми поясненнями, що така назва прикладалась здавна до земель киян з їхнім осередком Києвом і «руським» звала себе та частина українського народу, що посідала цю територію. Оскільки ж українська Київська держава у 9-11 ст. взяла під свою опіку багато народів на землях від півдня до півночі, то й ця українська назва «Русь» поширилась того часу й на ті землі»¹⁴⁵. Дозволимо собі висловити думку, що підневільним українським історикам назву «Київська Русь» нав'язали, щоб зменшити її значення у світі і Європі, особливо територію, трактуючи її величину навколо Києва, замовчуючи простори далекої Півночі з Великим Новгородом, де господарювали Київські князі, землі на Волзі та Дону, Чорноморські степи. Мовляв Київська Русь за багатьма ознаками була схожою на Володимиро-Суздальське князівство, яке перетворилося у Московське князівство. Одначе, погляньмо на літописи, зокрема, «Повість врем'яних літ», де за епохальний період, два з половиною століття (852-1117рр.), ніде й не згадується назва «Київська Русь», нічого не написано про існування Київської Русі, а виключно «О семъ бо уведахомъ, яко при семъ цари приходиша Русь на Царьградъ, якоже пишеть в летописани Грецкомъ»¹⁴⁶ (852р.), «Томъ же лете придоша Беловежъци в Русь» (1117р.)»¹⁴⁷.

Таким чином, москалям слід запам'ятати, що сучасна українська незалежна держава існувала з древніх часів, адже ще «батько історії» Геродот (480–425 р. до н.е.) уже писав про наших предків, називаючи їх скіфами-оратаями, які орали і засівали поля, що збігається з назвою українців полянами,

¹⁴⁵ Євтим Сіцінський. Нариси з історії Поділля. Ч.1, Вінниця, 1927, -С.10

¹⁴⁶ Повість врем'яних літ. Літопис (за Іпатським списком), К, 1990, -С. 26/27

¹⁴⁷ Там же, -С.472/473

які й дотепер орачі й сівачі. Харчів на планеті Земля не так багато, особливо на півночі, а тому працьовитий, мудрий і гордий народ з давнини зазнавав утисків, але нині здається, нарешті поволі відроджується. Адже в ній закладено сили Володимира Великого ще з часів Кримського Херсонесу (988 р.), з яким тісно пов'язані перші кроки хрещення Русі князем Володимиром Святославовичем, сином Святослава та онуком княгині Ольги. У 988 р. князь Володимир і його бойові дружини одержали хрещення в Херсонесі, яке потім поширилося на усій Русі великій і тоді ж князь вінчався з Анною.

На той час Русь, коли Володимир Великий одержував хрещення в Херсонесі, була також великою, сильною і шанованою державою з якою рахувався не лише Константинопіль, а й інші держави. Згадаємо лише, що автор твору «Слово о полку Ігоревім» окреслює величезну територію Русі; «половецькі степи, Дон, Чорне і Азовське моря, Волга, Рось, Сула, Дніпро, Донець, Дунай, Західна Двіна, Стугна, Немига, а також міста: Корсунь, Тмутаракань, Київ, Полоцьк, Чернігів, Курськ, Переяславль, Білгород, Новгород, Галич, Путивль і інші»¹⁴⁸. Немає сумніву, що саме через такі окреслення території Київської Русі московські історики приписують собі знамените «Слово», а даремно, оскільки вчені Європи та України подають реальні карти, зокрема на уцілілій карті періоду УНР 1918 р. українській державі належала Східна Слобожанщина, тобто теперішні Курська і Воронежська області, а також Крим. Про те, що Україна велика країна, у якої москалі забрали великі території, свідчать дослідження відомих вчених¹⁴⁹, а також карти багатьох країн Європи. Після першої світової війни та битви Антанти з більшовиками багато європейських країн визнали територіальну цілісність України, яку можемо побачити на

¹⁴⁸ Панасюк Б.Я. Русь: нація і держава. – Т.1: Помилки Великих Київських князів. – К.: КНЕУ, 2009. – С. 73.

¹⁴⁹ Шелухін С. П. Україна – назва нашої землі з найдавніших часів. – Прага, 1936 (Бескид, Дрогобич, 1992, репринт). – С.183.

карті Франції (додаток Б). Однак, після захоплення влади в Московії більшовиками, вони постійно тасують українську територію. Велика країна пишалась відомими в Європі красивими містами (додаток В), в яких розвивалась культура і наука, але й тут московіти частину міст захопили і утримують дотепер.

Майбутнім поколінням українців слід пам'ятати, що на день Злуки 22 січня 1919 р. до складу України входили українські етнічні землі¹⁵⁰, які нині рахуються в інших державах, але на цих просторах чимало українських сіл з міцним етнічним корінням і традиціями: Московії – Кубань, Ставропілля, Чорноморщина, Східна Слобожанщина (сучасна Курської і Воронізької областей), Стародубщина, анексований Крим; Білорусії – Берестейщина, Гомельщина; Польщі – Холмщина, Підляшшя, Надсяння, Північна Лемківщина; Словаччини – Південна Лемківщина; Румунії – Південна Буковина, Мармарощина. Отже, ще з часів Володимира Великого, а також з початку ХХ ст. Крим належав Україні і ніхто його в комуністичний період Московії не дарував українському народу, був продуманий фарс, адже це споконвічна його територія.

Треба назавжди запам'ятати і внести в історію, що на давньослов'янських землях, давньоруської держави Русь, зокрема її Поділлі, значного розвитку досягла торгівля з Північним Причорномор'ям, а саме Кримом, Візантією, Арабським Сходом, з XII-XIII ст. активізувалися зв'язки із західноєвропейськими країнами. На Русь доставлялись: з Арабського Сходу різні тканини (парча, пурпур, порфір, оксамит); із Західної Європи привозили фризькі та фламандські сукна, які використовувалися для виготовлення одягу боярам та князям¹⁵¹.

Московським історикам, які уже отримали завдання написати історію Московії в сучасних загарбницьких війнах,

¹⁵⁰ Акт об'єднання українських земель підписаний у Фастові між лідерами УНР і ЗУНР (Є. Петрушевичем і С. Петлюрою) й оприлюднений 22 січня 1919 р. на Софіївському майдані у Києві

¹⁵¹ Археологія Української РСР. –К., 1975, -Т.3, -С.3733-375

треба вивчити досконало історію і географію, щоб відповісти своїм господарям на можливо два важливі запитання: перше, чому давньоруська держава Русь названа москалями «Малоросія»; друге, де, коли і яким чином з'явилась раніше неіснуюча держава, яка вимагає називатися «Великоросія»?

ПОВЕРНЕННЯ З РАБСЬКОГО НЕБУТТЯ

Світовій історії відомо, що в період IX-середини XIII ст., коли «селение Москва» тільки з'явилося (1147р.) на болоті в лісах, територія держави Русь - Князівства Русі уже на той час (після смерті Ярослава I в 1054 році). простягалась від Чорного моря до Північного Льодовитого океану, де головним містом був Новгород звідкіль князі прибували до Києва, а з Києва до Новгорода. Ще у ті давні часи на заході з європейською країною Київська Русь межували усі країни, які й тепер розвиваються і межують з Україною, як були сусідами у ті далекі часи з Русью. А ось на Сході картина інша – у стародавні часи там, як свідчать літописи, проживали половці, хазари та печеніги, але ніде не проглядається жодного спомину ні про Москву, ні

Московське царство, про що свідчить реальна історія, а також карти періоду 1054-1357 років.

Сучасна українська історія не реальна, викривлена і сплюндрована, але влада за чверть століття так і не спромоглася щось започаткувати для виправлення історії українського народу та його держави з давніх часів, хоча б з IV ст. нашої епохи. Боротьба за відновлення історії також буде проходити у відчайдушній боротьбі з москалями, але дискусії відбуватимуться на світовому і європейському рівнях, а тому агресивним історикам не буде дозволено маніпулювати європейськими цінностями і фактами.

3. Новітня епоха

Немовби несподівано настало ХХІ ст. і колишньої надуманої москалями Малоросії вже немає, українська народність вистояла і за багато віків москалям не вдалося «обратить ее в простой этнографический материал для усиления господствующей народности, все попытки оставались и остаются безуспешными»¹⁵². Залишається в минулому 350-річне приниження давнього і гордого, талановитого і великого українського народу, нащадків козацького роду, у якого фінно-азійські сусіди, використавши помилки великих київських князів¹⁵³, викрадали й привласнювали історію, традиції, мову, культуру, відшматовували великі території. Про захоплення територій, знищення культури і традицій існує багато прикладів, які висвітлюють самі московські ідеологи, коли на захоплених степових землях тамтешнього українського народу, радіючи, розбійники заводили свої порядки «Тамбовские, Пензенские, Орловские поля для нас стали самыми русскими в России ... Это деревянная, соломенная Русь, в ней ежегодно пожары сметают скудную память о прошлом. Здесь всего скорее исчезают старые обычаи, песни, костюмы»¹⁵⁴. Якщо долучити сюди ще й інші українські землі Белгородської, Курської, Воронежської та

¹⁵² Вибрані наукові праці академіка В.І. Вернадського. – Т.1: В.І. Вернадський і Україна. – Книга 2. – К., 2011. – С. 218.

¹⁵³ Панасюк Б.Я. Русь: нація і держава: у 2-х т. – Т.І: Помилки Великих Київських князів. – К.: КНЕУ, 2009. – 387 с.

¹⁵⁴ О России и русской философской культуре. – М.: Наука, 1990. – С. 454.

інших губерній, то стане зрозуміла сутність утворення сусідньої північної держави. Розбоєм, обманом і погрозами москалі створювали Російську імперію: загарбували території, знищували згадки про минуле, історію переписували на себе, немовби москалі, а не пращури українців, з давнини жили на південних степових просторах.

На основі проведених власних досліджень, вивчення московської філософської історичної культури, ознайомлення з проблемами територій, націй, народів і народностей Російської імперії сучасній владі незалежної України на державному рівні треба офіційно визнати та відповідно діяти згідно з тим, що українська історія повністю сфальсифікована, реальна ж історія присвоєна Російською Федерацією. Погляньмо лише на цікавий приклад, як без сорому і тям викрадалась історія Русі – України. В одній із праць про Поділля¹⁵⁵ подається карта «Синхронистическая таблица древнихъ княжествъ Западно-Русскаго края» (в пределах губерний Киевской, Подольской, Вольнской, Люблинской, Гродненской, Селецкой, Минской, Могилевской, Витебской, Виленской, Ковенской). Ця карта до характеристики самого Поділля не має жодного відношення, але москалям треба повсюди твердити неправду, щоб у неї повірили. Ось як виглядає на московський лад синхронізація історичних фактів: 862р. – «Начало русскаго Государства»; 873р. – «Олег правитель»; 882р. – «Кіев – мати градомъ Русыкымъ»; 988р. – «Крещеніе Руси. Уставъ св. Владиміра»; 1097р. – «Се повести временныхъ летъ, откуда есть пошла Русская земля»; 1147р. – «первое упоминаніе о Москве». Дивина, немає ще Москви, не народились ще царі, а ось «Начало русскаго Государства» уже відбулося. Усвідомлюючи свою брехливість, видавець наскрізь неправдивої книги, де вміщена провокаційна таблиця, у передмові помістив слова знаних російських інтелектуалів: Фонвізіна «Нетъ верности к государю, где нетъ ее в истине», мовляв, вірте написаному; К. Батюшкова: «Могу ошибаться, ошибаюсь, но не лгу ни себе, ни людям». Здається, що московські писарі відносять таку

¹⁵⁵ Поділля. Историческое описание. С. Петербургъ, 1891.

ересь не до брехні, яка є офіційною державною політикою, а до помилки. І це написано не для немовлят, а для політиків та істориків, вивчення у школах і університетах, де впродовж століть навчалися українські діти, нащадки яких тепер управляють українською державою, освітою і наукою.

Відтак українську історію, повіривши, що в ній були суцільні «помилки», треба докорінно виправляти, а тому давайте повіримо великим українцям і згадаємо: М.В. Гоголя, який скаржився, що коли читав українську історію, то пив бром; подібне підтверджує й В.І. Вернадський, який згадує, що «Отец рассказывал мне историю Украины совершенно не так, как она излагалась в гимназии»¹⁵⁶. Мабуть подібні перекази сприяли тому, що знаменитий український вчений ставив перед собою основне завдання для своєї діяльності стосовно України – «об'єднання українців, працюючих в українському відродженні»¹⁵⁷ і тут вчений багато зробив. Водночас, враховуючи, що москалі забрали усю науку і культуру, які прийдеться повернути, він ставив ще й другу задачу – «зберегти зв'язок вчених і науково-учбових закладів із російською культурою ...»¹⁵⁸. Як показала реальність (2013–2014 рр.) повернути вкрадене за згодою буде важко, московська влада і більшість представників її культури вдалися до повного розриву доброзичливих відносин.

Провина за фальсифікацію історії, звичайно, важким клеймом лежить на царській і більшовицькій Російській імперії, але й українські історики уклінно допомагали у фальсифікації історичних фактів. Тому битва, що розпочалась, є не лише відстоюванням своєї незалежності, але й докладанням зусиль заради повернення захоплених територій і вкраденого славного минулого. Із цього погляду відносини між Україною і Московією переходять у нові виміри, які боялись озвучувати та проявляти провідники українського народу попередніх століть, а також керівники

¹⁵⁶ Вибрані наукові праці академіка В.І. Вернадського. – Т.1: В.І. Вернадський і Україна. – Книга 1. – К., 2011. – С. 547.

¹⁵⁷ Вергунов В.А. Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки. – К.: Аграр. наука, 2006. – С. 445.

¹⁵⁸ Там само.

держави недалекого минулого, навіть часів незалежності, чого очікував український народ.

Треба визнати, що вихід із епохи рабства і перехід в епоху свободи станеться тоді, коли в українців пробудиться дух незалежності і національної гордості. За незалежність, яку одержали без великої битви, ще треба боротися, а національну гідність, зруйновану рабським минулим, треба відродити.

4. Відносини з Московією

Українці, вириваючись з неволі північних варварів, будучи європейським народом за своєю історичною суттю, потужно забажали відновити свій європейський статус, і тут москалі за відсутності будь-яких аргументів зчинили галас і пішли війною, аби цьому природному процесу своїх сусідів перешкодити. Біда для українців та й народів Європи у тому, що бажання битися будь-з ким у москалів є генетично постійним, для них «Поистине страсть к завоеваниям – дело естественное и обычное»¹⁵⁹. Подібне не є новиною, чи випадковістю, ні, це постійна державна політика Москви до України. Недаремно «В ряде циркуляров ...Столыпин объявлял борьбу с украинством государственною задачею», але неприємним є те, чого українські інтелектуали, окрім Т. Шевченка, ніде вголос не озвучували, не писали у своїх творах про те, що москалі ставили завдання «достичь полного слияния украинцев с господствующею народностью и уничтожить вредное для последней сознание своей национальной особенности в украинском населении»¹⁶⁰, на жаль, багато чого їм удалося. Крім того, стало ще й очевидним, що москалі, з азійськими нашаруваннями колишніх монголо-татарських завойовників у психіці, бажають протиприродно приєднатись до європейських соціально-культурних цінностей самі, але у них існують незборимі перепони, про які писали знамениті росіяни, зокрема Чаадаєв: «Ничто из

¹⁵⁹ Историческое наследие. Николо Макиавелли. –М., 2009, – С.16

¹⁶⁰ Вибрані наукові праці академіка В.І. Вернадського. – Т.1: В.І. Вернадський і Україна. – Книга 2. – К., 2011. – С. 220, 221.

происходившого в Європе не достигало до нас»¹⁶¹, а тому вони танками перетинають сусідам дорогу до Європи.

Світ має знати, що дорога до цивілізованого життя українцям перекривається москалями ще й тому, що вони історично звикли виживати та ще й воювати за рахунок інших народів, зокрема, впродовж століть, вразі потреби для власного захисту, вони використовували працю працелюбних українців. Подібну практику виживання не соромились застосовувати, торгуючи цілими народами, вожді Московської імперії «Германия не могла заняться удушением Советской России ни экономически, ни политически, ей не до того было. Мы ей отдавали Украину, откуда, сколько хочешь, можно было взять хлеба и угля, конечно, если уметь взять, если обладать жизненной силой, чтобы взять»¹⁶². Ось так, Україну, ніби кістку собаці, москалі кинули німцям, щоб не «душили Советской России», а після цього забрали Україну назад, звичайно за допомогою самих же українців, і продовжували забирати харчі, матеріальні ресурси і військову силу.

Та настали давно очікувані часи: після 1991 р. уже з'явилося нове покоління українців, котре, не одержавши імперсько-більшовицького виховання, такого нахабства не потерпіло, зчинивши відчайдушний опір, який підтримали більшість представників старшого покоління. Розпочалась битва за остаточне визволення України і її народу з вікового принизливого московського рабства та приєднання народу країни європейського континенту до європейської цивілізації. Перед борцями з'явилася глибока прірва, за вихід з якої потрібен довгий шлях боротьби, що випаде на долю ще багатьом поколінням. Адже слід буде повернути не лише захоплену в минулому велику територію, але і украдені історію, традиції, культуру, мову, а найголовніше, має змінитися рабська принизлива духовність, що породила чимало негативних рис, притаманних українському народу. Про зруйнованість української психології великий

¹⁶¹ О России и русской философской культуре. – М.: Наука, 1990. – С. 287.

¹⁶² Ленин, 06.12.1920 (Свою Україну любіть /Автор-укладач Валерій Буркат; ЧДСБ ІРГТ НААН. – Черкаси, 2012. – С.456).

український дослідник, академік В. Вернадський писав у своїх спостереженнях таке: «Дожив до 80-ти лет и непрерывно, сознательно, почти с детства относясь к окружающей меня общественной жизни, я вижу, что украинская струя в ней не является основной»¹⁶³. Слова великого вченого яскраво проглядаються на дії не менш відомого вченого і державника М. Грушевського, у якого у самі сприятливі часи для здобуття української незалежності «украинская струя» проявилась дивним чином. Як пише учасник подій, Генеральний прокурор і міністр уряду УНР С.П. Шелухін¹⁶⁴, на з'їзді представників народів і областей Росії 8–15 листопада 1917 р. у Києві, скликаного Українською Центральною Радою, М. Грушевський завершив свою доповідь гаслом «Хай живе майбутня федеративна демократична Росія», «Хай живуть держави демократичної Росії», а над кріслом Голови Української Центральної Ради майорів плакат «Хай живе вільна Україна в федеративній Росії». Можливо теперішні українські політики покладають живі квіти до пам'ятника М. Грушевському з подякою, що він уже не може допомогти Путіну у розв'язанні проблеми федералізації на Сході України. У сучасного українського державника В. Ющенка також проявилась «украинская струя», коли він віддав уже незалежну Україну у руки проросійському ставленникові, за що українці віддають йому пасовиська для розведення бджіл, дозволяють користуватись державними коштами.

За роки більшовизму українська течія ще більше звузилась та уповільнилась, психологія українства стала занадто травмована, що яскраво проявлялось своїми неукраїнськими результатами впродовж усіх років незалежності після 1991 р., коли українці не здобували, а багато чого втрачали. Скажімо, автор також спостерігає, що не кожен бажає відкрито, яскраво висвітлити чи обговорити у розмовах зі своїми однокласниками, колишніми студентами свого університету, колегами по

¹⁶³ Вибрані наукові праці академіка В.І. Вернадського. – Т.1: В.І. Вернадський і Україна. – Книга 1. – К., 2011. – С. 547.

¹⁶⁴ Шелухін С. П. Україна – назва нашої землі з найдавніших часів. – Прага, 1936 (Бескид, Дрогобич, 1992, реприн). – С. 50.

роботі діяльність великих українців; І. Мазепи, П. Скоропадського, В. Винниченка, С. Петлюри, С. Бандери, навіть П. Шелеста. Пристосуванці письменництва ще з радянських часів і дотепер дозволяють собі критикувати видатних українських письменників, навіть непримиримого до більшовиків О. Довженка, і ніхто їх не захищає.

Водночас за роки незалежності так і не з'явилися визначні філософські та художні твори, поезія, п'єси, нарешті пісні, які б оспівували епохальні події звільнення з рабства народу Стародавньої Русі на межі ХХ–ХХІ ст., стверджуючи пафос і героїку української нації, у віках досить гнучкої, але незламної. Сучасники мали б дізнатися, де бралась у глибинах народу сила, душевність і витримка, коли у неї забирали винятково все, однак, як свідчить українська незалежність, щось залишалось: найвагомніше, найцінніше – до своєї країни і своєї нації; найлютіше – до ворогів, нападників та кривдників. Однак у рабстві, віковій підлеглихості щодо державності й культурності українство зазнало руйнації психології, можливо, тому ми продовжуємо лише пишати поезією, створеною за часів сивої давнини і тоталітаризму: «Києве мій», «Червона рута», «Два кольори», нового немає.

Причина руйнування психології, яка спричинила трагедії перших десятиріч незалежності, у тому, що українці системно і досить потужно прив'язувались до Московського царства в усіх сферах життєдіяльності: «Как и в период польского владычества, высшие слои украинского общества в значительной части шли навстречу объединительным тенденциям правительства, а народные массы, по мере распространения на Украине новой социально-экономической структуры, обращались в живой инвентарь государственного хозяйства, теряя значение активной силы в национально-культурной жизни края»¹⁶⁵. Якщо до інших народів і народностей Російської імперії, зокрема країн Середньої Азії, Казахстану, не було звинувачень, хоча вони зовсім не піддавались асиміляції,

¹⁶⁵ Вибрані наукові праці академіка В.І. Вернадського. – Т.1: В.І. Вернадський і Україна. – Книга 2. – К., 2011. – С. 218.

якої в дійсності й не могло бути, то до поляків такі звинувачення лунали: вони, мовляв, категорично не піддавались будь-якій асиміляції. Українців москалі не звинувачували у відсутності процесу асиміляції, вона йшла повним ходом – втрачались своя мова, культура, історія, національна самосвідомість, навіть етнічні риси, заохочувалось масове створення змішаних сімей .

Але це була не природна, а примусова асиміляція на завойованих територіях, яка проявлялась широкомасштабними діями імперської влади: безліч законів про заборону української мови; насильницьке переселення сімей українців у Московію, а москалів в Україну і тільки в міста; усі державні служби, наукові установи, вищі навчальні заклади були переповнені викладачами з Московії; українські студенти направлялись до Росії, а звідтіль – до України, що спричиняло утворення змішаних сімей, яких наразі в Україні безліч; переписувались першоджерела з історії, їх буквально витирали і виправляли, де зникла Русь (Київська Русь), Україна, а з'являлась Росія; церква російського патріархату витісняла церкву українського патріархату; москалі ставали великоросами, а українці – малоросами; переважна більшість українських письменників і поетів ставали московськими за духом та ідеями, а результат плачевний – національна самосвідомість втрачена народом більш як наполовину. За декілька століть асиміляції на великій території України залишались тільки українська душа, міцні українські традиції та культурні острови, переважно в сільській місцевості, які вистояли і привели до толерантної Помаранчевої революції 2004 р., революційного Євромайдану 2013–2014 рр. та до війни з підступними москалями – Російською імперією.

Упродовж багатьох століть москалі намагалися і продовжують намагатися силоміць приблизити українців, поляків, прибалтів до себе, втлумачуючи собі і нав'язуючи цим народам свою ідею, мовляв, росіяни – це слов'янська раса. Водночас навіть московські філософи підкреслюють, що слов'янство українське і слов'янство російське – це зовсім різні речі. На півночі існували історичні землі

Ростовсько-Суздальського князівства древньої Русі, але монголи захопили князівство і там вони почали створювати невідому країну Моксель (Ростовсько-суздальська земля). Ми не досліджуємо історію церкви, але її реальність засвідчує, що після 1243р. країна Русь не мала жодних духовних стосунків з цією країною. Впродовж віків церкви цих країн були відокремлені, митрополити Русі не мали стосунків з митрополитами Московії¹⁶⁶: в період 1250-1355рр. духовенство Русі очолювали митрополити – Ниорон, Петро, Гавриїл, Феодор; духовенство Московії очолювали митрополити – Кирило, Максим, Петро, Феогност. Отже, самі росіяни визнають, що ніякого слов'янського коріння між українцями і москалями не було й немає, хоча внаслідок штучного і примусового змішування дечого слов'янського діставалось і москалям. Подібне змішування розпочалося ще з давнини, адже коли Новгород захопили московити, то там уже проживали ільменські слов'яни.

Ось чому будь-яка близькість українців, як і поляків, до росіян викликає щонайменше сумнів, про що йтиметься далі. Навіть якщо й визнати, що існує якась сумнівна слов'янська схожість, то і тут об'єднання було шкідливим, а тому продовжувати його неможливо, адже коли звернемось до московського філософа Ніколая Бердяєва, то дізнаємось, що «Народы родственные и близкие менее способны друг друга понять и более отталкиваются друг от друга, чем далекие и чужие»¹⁶⁷. Таким чином, за будь-яких обставин українці не можуть складати з росіянами ні державну, ні суспільну, ні національну, ні духовну єдність – це різні народи, у яких занадто протилежні духовні цінності та далеко не єдина історія. Тут лише можемо порекомендувати сучасним володарям Кремля: «Не намагайтесь насилувати природу, бо вона вам не пробачить, як не пробачала вашим попередникам!».

Щоб далі висмоктувати слов'янське з українців, москалям вкрай не подобається українська незалежність та відокремлення України від Московської держави, а тому

¹⁶⁶ Білінський В.Б. Країна Моксель-Московія. //Київ, №2-3, 2011, -С.167

¹⁶⁷ Бердяев Н. Судьба России. – М.: АСТ, 2005. – С. 225–226.

вони розпочали війну, яка, мабуть, буде важкою і затяжною. Колишня імперія, яка звикла іменувати себе надуманою Великою Росією, хоча вже і перетворилась у хворий та падаючий колос, продовжує перешкоджати українцям в усьому, що несе загрозу не лише Україні, але й Європі, і тільки через те, що москалі володіють атомною зброєю, яка знаходиться в руках небезпечних людей. Не варто забувати про небезпеку розпочатої москалями війна не лише для України, але й для Європи та усього Світу, оскільки москалі кровно намагаються відновити свій надуманий статус Великої Росії, загрожуючи Польщі, Прибалтійським країнам, з усього видно, що й Фінляндії, адже більшовики, заангажовані імперською ідеологією, не схвалювали відокремлення цієї країни після перевороту 1917 року. У ці складні часи українці мобілізують усі духовні, етичні, історичні та юридичні права на оборону й боротьбу за те, щоб відірватись від агресивної Росії і стати європейською країною, розташованою в центрі Європи.

Захоплюючи чужі території, москалі намагались ізолювати прогресивні сили і обдурити народ, «что отнимает возможность шовинистов Украины, Литвы, Латвии, Эстляндии рассматривать движение наших частей, как оккупацию»¹⁶⁸, тобто окупація визнається, але під виглядом добра, як це було на початку ХХ ст. Таку саму схему вони застосували і на початку ХХІ ст., захоплюючи український Крим і території Донеччини та Луганщини. Немає сумніву, що у москалів подібне роїться і відносно інших вищеназваних країн. На жаль, таким зазіханням не приділяють належної уваги керівники основних країн Європи, зокрема Німеччини, Франції, Італії, а подібне, як свідчить недавня історія, є реальною небезпекою як для цих самих країн, так і усієї Європи. Таку небезпеку кожен європейський і світовий лідер може відчутти при розмові із сучасними керівниками Росії, в глибинах душі яких палає вогонь про те, що «Русское государство давно уже признано великой державой, с которой должны считаться все

¹⁶⁸ Ленин, 29.XI. 10118. (Свою Україну любіть. /Автор-укладач Валерій Буркат; ЧДСБ ІРГТ НААН. – Черкаси, 2012. – С. 455).

государства мира, и которая играет видную роль в международной политике»¹⁶⁹.

І це не філософські розмірковування, росіяни вже розпочали згадувати окремі великі європейські країни, маючи на увазі свої претензії до них під виглядом доброзичливих, і не дуже, намірів. Мабуть, подібні претензії москалів мали б викликати занепокоєння у сучасних лідерів європейських країн, яким здається, що нинішній російський лідер прислухається до їхніх порад щодо розпочатої війни, а не до знаменитих російських філософів і політиків, які проповідують: «Мы русские, менее всего можем вынести господство притязаний религии германизма... Центральной германской Европе не может принадлежать мировое господство, ее идея – не мировая идея»¹⁷⁰. А ось Францію і її народ москалі вважають своїм обов'язком від когось рятувати: «Спасение Франции – одна из великих мировых задач России», це, як свідчить історія, дорого може коштувати для країни Бастилії. До поляків, як і до німців та французів, також великі та ще й погрозливі претензії: «Русские и поляки боролись не только за землю и за разное чувство жизни ... Польское государство было раздавлено и разорено, но польская душа сохранилась ... Поляки совершенно не поддаются ассимиляции», але тим не менше «Польский же народ должен почувствовать и понять душу России, освободится от ложного и дурного презрения, понять и полюбить друг друга». Чи не очікування якогось російського «спасення» стали причиною того, що Франція і Німеччина з меркантильних причин заблокували вступ України до НАТО, коли на Бухарестському саміті у 2008 р. українці слізно просилися долучитися до Плану дій щодо членства в НАТО?. Світова громадськість і державні діячі країн світу не повинні вважати, що усе це думки минулого, ні, це сучасна агресивна дійсність Кремлівської влади, а головне, що цю

¹⁶⁹ Бердяев Н. Судьба России. – М.: АСТ, 2005. – С. 11–12.

¹⁷⁰ Бердяев Н. Судьба России. – М.: АСТ, 2005. – С. 226, 234, 244–245.

агресію підтримують відомі російські інтелектуали: Табаков, Співаков, Лановой, Безруков, Боярский, Говорухін, Башмет, Ціскарідзе і ще декілька десятків знаменитостей, які підписали відозву схвалення війни проти України і захоплення Криму.

Поляки чітко розуміють, чого їм очікувати, коли вони «полюблять» росіян, а ось теперішні німці ще не відчувають, що росіянам не подобається їхня політика в Європі, а французи не здогадуються, що росіяни ще будуть рятувати Францію під гаслом «Русская национальная мысль питалась чувством богоизбранности и богоносности России»¹⁷¹. У своїх виступах перед росіянами їхній керівник під фанфари влітку 2014 р. вже нагадував про можливість відповісти деяким країнам, погрожуючи Заходу своїм потужним ядерним арсеналом. Таким чином, однозначна ідея щодо Польщі, Німеччини і Франції у росіян існує давно, яка рано чи пізно набуде реальності, але на шляху до її реалізації російські танки на деякий час спіткнулись на території України, яку агенти-лихоманці задалегідь обікрали і знищили військову міць, а тепер ще й ніякої допомоги не буде, як гарантувалось міжнародними угодами. За ліквідацію українського ядерного арсеналу. Мабуть, поглядаючи на історичне минуле відносин Польщі й України та відповідно до стратегічних планів Російської імперії відносно цих двох країн, враховуючи послаблення міжнародних правових відносин, керівництво Росії пропонувало у 2008 р. керівництву Польщі розділити Україну як штучне утворення. Немає сумніву, що москалі у своїх стратегічних прогнозах передбачають повернути до складу Російської імперії усі колишні країни, у тому числі Польщу та Україну, які московські політики ще й намагаються пов'язати, аби легше було приєднувати. Звичайно, польське керівництво, розуміючи агресивність москалів, дало належну оцінку таким московським пропозиціям, а крім того, вони готуються, щоб не допустити

¹⁷¹Бердяев Н. Судьба России. – М.: АСТ, 2005. – С. 10.

агресії з боку Москви. Агресивні дії москалів відносно багатьох країн якраз припадають на початок ХХІ ст., коли не діють міжнародні угоди, майже не чути впливу на світову політику шанованої організації ООН, європейсько-американська організація НАТО очікує кращих часів, а агресивні сили Сирії, Іраку й Росії все більше шаленіють – так було перед другою світовою війною.

5. Подолання наслідків минулого

*Народ, звиклий жити під
якимсь володарем, коли через
якийсь випадок стає вільним, утримує
свою свободу з великими труднощами*

Макіавеллі

Як влучно сказав Макіавеллі про Україну. Наприкінці ХХ ст. боротьба за владу в самій Московії дала можливість Україні тихо і мирно, не в результаті запеклої боротьби, як це було в багатьох країнах, відокремитися від рабської імперії і розпочати незалежне плавання в бурхливому океані світової цивілізації. Проте зрада і протистояння, використані та організовані російськими спецслужбами, а крім цього невміле використання здобутих перемог, нехтування народною довірою закінчилися тим, що більшість прихильників демократичних процесів незалежності, які відбувалися в Україні, невпинно скорочується, багато держав світу вже розчаровується у послідовності дій українських керівників, що відсовує європейські перспективи України на невизначений термін. Це результат минулого рабства, а тому його треба невідкладно зректися.

У складних історичних реаліях, коли кожна країна і її народ мають сподіватись тільки на власні сили, треба було б поглянути на помилки, що допускалися як українцями, так і москалями-росіянами, звернувши увагу, як ці помилки проявляються нині, на які чомусь вперто не звертає жодної уваги ні один із двох народів, війна між якими розпочалася. Такого в історії знайти важко, коли лише нещодавно, у другій світовій війні, розв'язаній Гітлером і Сталіним,

українці й росіяни бились поряд проти німців, тепер же б'ються між собою на смерть. Якщо московська історія доводить, що великороси, українці й білоруси становлять російську націю, то чому таке неподобство сталося, чому 80% росіян підтримують Путіна у війні проти українців? Щось тут не так, але не слід думати, що провина лежить лише на москалях, українці також не всі можуть пишатися своєю прихильністю до незалежності, до свого народу і держави, до своєї історії та шанування мови, своїм умінням захистити власну свободу, проявляючи велику довіру до агресивного північного сусіда. Назвемо лише деякі факти, які призвели до війни 2014 р., а також назвемо хоча б одиниці тих, хто майже свідомо допускав шкідливі помилки, з них українців поіменно, а москалів у цілому. Настане час, коли поіменно будуть названі усі ті, хто будь-яким чином зраджував українську націю, її державу, насамперед після 1991р. Адже повсюди були зрадники, що стіною стояли, аби не пустити українців до європейських цінностей, культури та історії. Зокрема, ніхто не може заперечити, що у законодавчій і виконавчій владі продовжують діяти люди, готуючи документи, які наносили і будуть ще довго наносити великої шкоди українцям.

Мабуть, під впливом зруйнованої психології, яку спостерігав ще В. Вернадський в українському суспільстві, за якимось дивним сценарієм, не завжди за власною волею, поводитися усі українські провідники перед москалями: хитрував Б. Хмельницький у 1654 р.; загравав М. Грушевський у 1917 р.; хитрував і принижувався Л. Кравчук у 1991 р.; проявляв рабську покору Л. Кучма на межі ХХ–ХХІ ст.; незграбно, корисно і підло проявляв свою вдавану політичну волю В. Ющенко після Помаранчевої революції 2004 р.; про Януковича взагалі неможливо щось добре сказати як про людину, а як про політика і його консультантів, то їх оцінить історія. Але Росія завжди усіх українських провідників з їхніми хитрощами бути і «вашими», і «нашими» переконувала за своїми правилами, вирішуючи будь-яку справу винятково в інтересах Російської імперії. Перебуваючи на посту керівника держави Ющенко, як в минулому Грушевський, також

грався так званими універсалами, мабуть за підказкою московських спецслужб, а як результат незалежна країна була передана повністю під контроль промосковських «корманічів». Ціна цієї свідомої передачі катастрофічна, за неї українці будуть розплачуватись ще довго і важко. Такі прикромці слід пам'ятати, щоб все таки вчитися на власних помилках, прислуховуючись до слів видатних особистостей, зокрема, великого француза Наполеона, який стверджував «Дабы погубить отечество, достаточно даже одного негодяя, - тому в истории было немало примеров»¹⁷². Кожен читач може навести чимало прикладів, що в незалежній Україні таких «особистостей» вдалось із-за чого так важко нації і державі вибиратись з неволі.

За чверть століття своєї незалежності українська держава зазнавала тільки втрати і в цьому провина трьох сил, про які буде вестись мова: інтелігенція, влада, народ де перебувають ті, про які вище сказав Наполеон Бонапарт. Одначе, це не стільки їхня провина, скільки біда через їхню зруйновану психологію, яка накопичувалась у попередні століття та привитих негативних рис москалями із своєї дикої природи, за що доводиться розплачуватись нинішній новій порослі українців, котра ще не зміцніла і не одержує належної допомоги від старшого покоління. У природі людина навчилась прививати до дикої рослини культурну, що дає позитивні результати, а в людському суспільстві, особливо між українцями і москалями, все навпаки – до культури прививалось дикунство, що дає негативні результати. Москалі відібрали в українців древню культуру та історію, освіту та науку, натомість їм привили риси своєї дикої природи, генетично одержаних за «чисто русский период», серед яких характерні і відомі з російської філософії і літератури: «ишь, умный выискался!», «тебе чего, больше всех надо», «поработите нас, но накормите», «нашто круг! у него не забалуешь», «ишь, блин!, красоту решил навести?», «развлечения, имеющие единственную цель – нагадить», «да, конечно, косен, пьян и темен», «эта страна и этот народ безнадежны», «бей жидов, спасай Россию», «дает

¹⁷² Наполеон Бонапарт. Максимы и мысли узника Святой Елены. С.Петербург, 2007, -С.113

слишком много воли «чуркам», «нацменам», «люто ненавидит США, Европу, НАТО и всех, кто им симпатизирует», «враги, которые всегда против России», «Россия, исключительно защищаясь, расширила свою территорию», «чем более он жесток и кровав, тем большее почтение вызывает», «лицом России избирают Сталина», тощо.

Саме у вищенаведених філософських параметрах виховувались українці, навіть знаменитий письменник, потомок вихідців Розумів з Чернігівщини, Олексій Толстой приписав українцям, тобто народу, який мешкав у далекі часи у Києві, коли Москви і москалів ще не було й у помині, новітній дух москалів «поработите нас, но накормите», написавши шутку – поему «Русская история от Гостомысла» (мов би з IX по XIX ст.), де наводив давнім українським пращурам неприємні рабські слова: «Давай, пошлемъ къ Варягамъ: пускай придуть княжить»¹⁷³. У подібну фальсифікацію письменник мабуть вірив, але духовно він не сприймав саму Московію, коли, аналізуючи історію і той час про який писав, то визнав ганебність москалів «Дальман ошибается, приписывая скандинавам установление у нас свободы, Скандинавы не устанавливали, а наши уже вполне установившееся вече. Заслуга их в том, что они его сохранили, в то время как гнустная Москва его уничтожила – вечный позор Москве!»¹⁷⁴. Отже, народ Києва нікого не просив, щоб над ним господарювали, подібну фальш йому привили.

Усе це дикунство і фальсифікація історії прививалось українцям упродовж 350-літнього періоду, а тому не випадково, за дослідженнями знавців духовності українців серед інтелігенції, народу і влади, є чимало тих, до яких застосовуються презирливі, не завжди доброзичливі, терміни, якими починають художні твори, здебільшого московські митці: перевертні, зрадники, донощики, лакузи, безбатченки, перекинчики, покручі, яничари, манкурти, туми, п'ята колона, запродавці, колаборанти, моральні каліки, відступники, українофоби, ренегати, малороси,

¹⁷³ Гр. Толстой А.К. Русская история от Гостомысла съ IX по XIX в. – Берлинь: Изд-во «Мысль», 1921. – С. 5.

¹⁷⁴ Толстой А.К. Собрание сочинений: у 4-х т. – М.: Правда, 1980. – Т. 4. – С. 437.

хахли, холоуї, блазні, зрадники безчесні, деградовані, бездуховні, совки, безрідні, байдужі, заброди, «безмовний гурт кастрованих рабів»¹⁷⁵. Щоб український народ після багатоговікового рабства ввійшов у сприятливе русло цивілізованого розвитку та позбутися хоча б частини негативу знадобиться напруженої інтелектуальної праці і виховної турботи щонайменше ще трьох-чотирьох поколінь¹⁷⁶, оскільки перше покоління (1991–2015 рр.) під тягарем минулого, розгублено дивилось на ситуативні зміни. Неприємно, але є чимало правди, тому треба не замовчувати, соромлячись, а поступово позбавлятися від хворі, привнесеної москалями. Це не генетична сутність українців, а результат 750-літньої рабської залежності від інших держав, здебільшого Московії, адже, за визначенням Ліни Костенко, «Українці – це нація, що її віками витісняли з життя шляхом фізичного знищення, духовної експропріації, генетичних мутацій, цілеспрямованого перемішування народів на її території, внаслідок чого відбулася амнезія історичної пам'яті і якісні втрати самого національного генотипу».

Для України настала неймовірно складна епоха, коли треба змінювати правила і порядки, історію і мову, культуру і звичаї, які насильно формувались на території Русі в період уярмлення народу турками, монголами, литовцями, поляками і москалями. Це неймовірно складні справи, бо Макиавеллі попереджав, що в таку епоху «...надо знать, что нет дела, коего устройство было бы труднее, ведение опаснее, а успех сомнительнее, нежели замена старых порядков новыми. Кто бы ни выступал с подобным начинанием, его ожидает враждебность тех, кому выгодны старые порядки, и холодность тех, кому выгодны новые»¹⁷⁷. Усвідомивши значимість епохи, в якій перебуває тепер Україна, ті, хто приходить до влади, знаючи вище наведені слова про складнощі, які їх очікують, все таки зобов'язані робити свою справу заради народу.

¹⁷⁵ Свою Україну любіть... /Автор-укладач Валерій Буркат; ЧДСБ ІРГТ НААН. – Черкаси, 2012. – С. 8.

¹⁷⁶ Панасюк Б.Я. Клімат, людина, економіка. – К.: КНЕУ, 2015. – С. 329.

¹⁷⁷ Историческое наследие. Николо Макиавелли. М., 2009, -С.25

Народ же і його інтелігенція, яким неймовірно важко в цей період, сподіваючись на краще майбутнє, мають докладати зусилля щодо розуміння дій влади, якщо вона не промосковська, критикуючи, але підтримуючи її реформи. Це занадто важка і болісна справа, одначе, погодьмося, іншого виходу немає, бо всі ми прийшли з минулого рабства, якого важко позбутися.

Інтелігенція. Коли в кінці ХУІІІ ст. Польща перестала існувати як держава, то українські землі від неї перейшли: Галичина до Австрії (1772р.); Поділля, Київщина та Волинь до Московії (1775р.). Українцям в Московії стало жити ще важче, але протестувати не було змоги, лише одиниці протестували: письменницький протест Тараса Шевченка; боровся силою «останній гайдамака» Юстин Кармелюк; написав твір про кривди кріпацтва Семен Олійничук, якого навіть не опублікував, але за нього потрапив до Шлісельбурзької в'язниці, де й помер (1798-1852рр.); небагато інших борців. Український народ був позбавлений розвивати свою національну культуру, мову, побут, звичаї так як усе вважалось «мужицьким», «холопським», а «рештки українського панства, інтелігенції ...вдруге зрадили український трудовий народ: визнавши себе за росіян, вони передалися до табору гнобителів»¹⁷⁸.

Московсько-більшовицького виховання інтелігенція так і не прийшла до тями, щоб відповісти на запитання, що сталося у 1991 р., як і хто подарував українцям свободу та як нею розпорядитись? Крім дрібних і малозначущих поривів інтелігенції щось зробити для періоду українського ренесансу, все залишається минулим – більшовицьким: в освіті, мистецтві, культурі, науці, поезії та державному управлінні. А українці все-таки боролись за волю, що можемо побачити лише з новітньої історії: у 20-х роках ХХ ст. і після Помаранчевої революції (2004 р.) боротьба закінчилась поразкою внаслідок зради інтелігенції і її представників у владі; продовжується жорстка боротьба після перемоги Євромайдану – Революції гідності (2013–2014 рр.), народ все ж плекає надію, що теперішня

¹⁷⁸ Євтим Сіцінський. Нариси з історії Поділля. Ч.1, Вінниця, 1927, –С.16

інтелігенція його не зрадить. Тому інтелігенція має усвідомити, що у неї за себе і своїх попередників, які становили основу влади в усі періоди боротьби за українську державність, залишаються великі борги перед своїм народом через понесені величезні втрати: починаючи з загибелі студентів від куль московських загарбників під Крутами (1918 р.) до «Героїв Небесної сотні» (2013–2014рр.), які полягли від куль таких самих московських снайперів. Не випадково, один із нащадків древнього українського вільного козацтва сказав про інтелігенцію першої половини ХХ ст., яка повністю відповідає сучасності: «Прості люди, живучи традиціями, вели боротьбу за права і свободу Батьківщини, черпаючи сили не з красномовства відчахнутої інтелігенції, а з традицій предків, і слухаючи голосу їх крові з рідної землі»¹⁷⁹. Справедливе судження про недавню і сучасну інтелігенцію, мабуть, спроможне заставити кожного із її представників, звичайно хто себе до неї відносить, замислитися і не стояти осторонь українського визвольного руху, як це робить більшість упродовж чверті віку з 1991 року.

Острах і оглядки на рабське минуле висять майже над багатьма причетними до інтелігенції, їхню цілісність зруйновано; фізичне тіло знаходиться в Україні, а духовне – у Москві. Саме тому українська інтелігенція ніяк не наважиться визнати, що великий М. Гоголь – український письменник, а В. Вернадський – знаменитий український учений. У недавньому багатотомному виданні про наукову спадщину В. Вернадського¹⁸⁰ ніде й слова не сказано, що він є знаменитим українським ученим, залишаючи світову особистість «радянським ученим», як його нарекли комуністи. Забуто, що батьки вченого кияни, де він народився, дитинство проходило у Полтаві і Харкові (1863–1876 рр.), довгі роки (1889–1918 рр.) з сім'єю та батьками проживав і працював у Полтаві і Полтавській губернії, мав хутір біля Шишаків, організатор науки в Україні,

¹⁷⁹ Шелухін С. П. Україна – назва нашої землі з найдавніших часів. – Прага, 1936 (Бескид, Дрогобич, 1992, реприн). – С. 72.

¹⁸⁰ Вибрані наукові праці академіка В.І. Вернадського. – К., 2012. – Т. 1–5.

призначений (30.XI.1918р.) гетьманом усієї України П. Скоропадським першим президентом Української академії наук, написав велику кількість науково-історичних статей про Україну і свій народ. А ось хибна інтерпретація М.Грушевського про назву України як «окраїни», «пограниччя», «краю хрещеного світу» та його думки і дії про федерацію мали негативне значення, оскільки «противники української свободи ... вели пропаганду, що Україна і її нарід не мають права на самостійність, свою культуру, окремішність і свій національний розвиток»¹⁸¹.

Не відстає від своїх попередників у паплюженні святих цінностей нації й сучасна інтелігенція періоду битви за незалежність і свободу. Полихає війна, москалі вбивають українських дітей і мирних жителів, на весь світ поширюють брехню проти українців, використовуючи інформаційну та ідеологічну зброю більш вишукану ніж в часи Гебельса, яку формує московська інтелігенція (журналісти, співаки, письменники, вчені). На превеликий жаль чимало представників української відчуженої інтелігенції дуже й дуже мало щось творять у такій справі, особливо в інформаційній битві держави з ворогом, а чимало інтелігентів уже відкрито демонструють своє відчуження від рідної нації і своєї землі, де буде покоїтися їхнє зрадницьке тіло¹⁸².

Невеличка сімейка, яка з молочного віку підбадьорювалась бажанням побільше урвати від народу, ставши сімейством лауреатів Шевченківської премії, привласнила і перетворила славетну українську «Просвіту», слова якої остерігались царі і генеральні секретарі, в такий собі приватний балаган «Мовчанізм», як висловився один поет, де усе в мороці, але фінансується за народний кошт. Куди не глянь і що не прочитай представників цієї сімейки, то побачиш «шедеври» комуністичного виховання, Написавши передмову до праці Т.Шевченка Кобзар, лауреат Шевченківської премії і глава «Просвіти» П. Мовчан пише прямим текстом «Майже двадцять років нормального

¹⁸¹ Шелухін С. П. Україна – назва нашої землі з найдавніших часів. – Прага, 1936 (Бескид, Дрогобич, 1992, реприн). – С. 29.

¹⁸² Газета. Літературна Україна. №4, 22.01.2015, -С.4, 14.

існування, як національного, так і соціального (1917-1937рр.)¹⁸³, пояснивши, що в послідуєчому усе стало трохи погіршуватись. Коментарі тут зайві, бо Тарасові на тому світі важко чути такі слова у його праці.

Зневагу до свого народу, незнання географії та історії за середню школу, намагання окреслити нерадісну надію для свого народу в буремні часи українського ренесансу проявив на зустрічі з московськими друзьбанами у присутності Путіна «народний поет України», голова Фонду культури України, голова Шевченківської премії України, герой України Б.І. Олійник в скорботні дні загиину воїнів, дітей і мирного населення на Сході України «народний поет» сказав агресорам «Большое спасибо ...»; після Євромайдану – Революції гідності він же з насолодою сказав друзьбанам «...куда нас зовут – мы попадем в мир цинизма – это путь в никуда», не борітесь, а повертайте до Москви; про Україну, європейську державу за географією, там же поет заявив, що українців очікує «растворение национальной идентичности в общеевропейской педантичности», мовляв остерігайтесь своєї європейської сутності; після Помаранчевої революції (2004р.), Революції гідності (2013-2014рр.) та напад агресора на Сході (2014р.) «народний поет», мабуть розвідав становище, повідомив москалям, які пішли війною проти українців, що «у нас просто ничего не получится, у нас не будет ни одного шансу на успех», а це був бальзам, пролитий на душу агресорам.

Сором, огиду та обурення викликають дикунські вправи недозрілого письменника Ю. Андруховича, який у складні для народу і держави часи паплюжить українські національні цінності, охаює святі імена для народу – Т. Шевченка, Г. Сковороду, І. Франка; зухвало закликає до відокремлення Криму та Донбасу від України; вимагає заборони пам'яті героїв національно-визвольного руху. Після всього викладеного, а це мізерна часточка нашої сучасної інтелігенції, треба кричати караул, запитуючи, - для чого влада чинить опір і веде народ на бійню, коли владний глашатай культури та ще й науки, Герой України,

¹⁸³ Тарас Шевченко. Кобзар. –К. –«Просвіта». -2001. П. Мовчана «До Кобзаря – прямо лиць». – С.5.

проповідує у ворожій столиці, що нічого у нас, тобто у влади, на вийде? Дійсно, не буде діла доки на постах державних органів перебуватимуть проросійські представники інтелігенції і хтось їх покриває.

Новітня влада мовби й не догадується, що на усіх рівнях державного управління працюють такі представники інтелігенції про які йшлося, їх навіть не стосується люстрація, але Москва через них руйнує усі сфери життєдіяльності країни, що на кінець призведе до незворотних процесів. Як тут не навести слова відомого українського журналіста, який дав визначення якості сучасної інтелігенції двох сусідніх країн «и российская, и во многом украинская интеллигенция – это говно нации, к сожалению»¹⁸⁴, що відповідає словам Леніна, які він написав М. Горькому.

Наведені вище факти – тільки часточка вершини «Айзберга» нашої ментальності, а відтак не випадково умовляння західних країн і міжнародних організацій щось змінити на шляху до цивілізації залишається без належної відповіді інтелектуальної еліти нації. Вона продовжує перебувати в обіймах минулого і не в змозі відповісти на запитання, чому відбувся застій у колишній Російській імперії – СРСР, коли не з'являлись прогресивні технології в усіх сферах економіки, лише розвідники викрадали нові озброєння в інших країнах і ними ж погрожували. Інтелектуальна еліта минулого не може позбутися вантажу, який вона несла й тоді, коли за всі роки існування СРСР змогли виготовити лише два види легкових автомобілів – горбатий «Запорожець» в Україні і «Победу» в Московії, – хоча й це з'явилося за чужими технічними схемами. У ті самі застійні роки користувалися промисловими станами і лініями у чорній металургії, виготовленими ще до 1917 р., усі інші сфери життєдіяльності були занедбаніми. Сучасно-колишня українська інтелігенція користується чужою історією, яку сама ж допомагала створювати, література і мистецтво в розгубленості тому, що не знає, кого обслуговувати, бо навички прислужництва більшовикам не

¹⁸⁴ «Бульвар Гордона». 2016, №14, -С.13

користуються попитом, а творити нову реальну українську поезію вже запізно, треба чекати нового покоління. Нове ж покоління навчаємо в школах й університетах так, що суспільство їм не довіряє, заможні люди, влада і нардепи лікуються винятково за кордоном. Вчені, котрі найбільше піддавались репресіям у тоталітарній імперії ХХ ст., ще не оговтались, а тому наука як була, так і залишається яловою, а поповнюється наука в'яло тими ж самими недовченими студентами. Звичайно, деякий прошарок інтелігенції поповнюється розумними особистостями, але реальність українського оточення у тому, що воно виштовхує їх із свого середовища, адже за кордоном швидше визнаються наукові і мистецькі ідеї, ніж на батьківщині. Немалий гріх, який в історії лежатиме на сучасній інтелігенції, ще й у тому, що вона так і не захистила своєї колиски – село, в якому майже всі вони або їхні батьки народились, новітні ж урядові керманічі, серед яких були й представники інтелігенції, село зруйнували. Найбільше упущення інтелігенції за роки незалежності полягає у тому, що вона так і не спромоглася на науковому і мистецькому рівнях намалювати відновлений портрет української нації та відобразити її національний характер, що втрачено за століття рабства, а тому навіть через чверть століття в країні так і панує розгубленість. Витягати українські тисячолітні цінності з глибин історичного сміття, яким вони закидані українськими ж інтелектуалами досить важко, але це буде здійснено, бо його вимагає сильний духом і тілом український народ, а право за сильним.

Влада. Характеризуючи українську владу часів незалежності, нагадаємо про те, що первородство величі древньої держави Русь продали великі князі, тобто володарі влади. Стосовно ж недалекого минулого у відносинах українців з москалями, також віддавалось усе, що тільки можна віддати, а тому виглядає не кращим чином за порівняння з колишніми князями. Як у святому письмі: мовби Ісав, який був добрим працівником, здебільшого перебував у полі, займався звіроловством, допомагав батькам харчами, котрому, як старшому із синів, належало первородство, сказав своєму меншому братові Якову:

«Нагодуй мене, бо у мене на це не вистачає часу». Яків потребував своє : «Продай мені своє первородство». І той продав первородство своє Якову за хліб і сочевичне вариво, вироблене ним же¹⁸⁵. У липні-серпні 2001р., коли святкували 10-ту річницю Незалежності України, встановлювали хрест на соборі Святого Володимира в Херсонесі, то народ, здавалося б український, вигукував «Россия, Путин, Москва», хоча на трибуні був присутній не лише президент Росії В. Путін, але й президент України Л. Кучма, про якого ніхто навіть не згадав, він мов би був у гостях на чужій території¹⁸⁶. Ось яку оцінку дав Петро Шелест, перший секретар українських комуністів і член Політбюро ЦК КПРС (до 1972р.), тодішнього найвпливовішого управлінського апарату колишнього Союзу, українським державним керівникам, вихованці яких прийшли до влади у перші роки української незалежності (1991р.) і управляли Україною більше двох десятиліть, аж до Євромайдану (2013р.): «Покидьки, відщепенці, зрадники свого народу Щербицький, Лутак, Грушецький, Ватченко, Козир, Андреев здатні діяти за вказівкою, як хорти»¹⁸⁷. Ті, хто під їхньою ідеологією набував звички хорта, в незалежній Україні (після 1991р.) стали президентами, прем'єрами, депутатами, міністрами, багатіями не зароблених статків.

Немає сумніву, що українська влада знала, що на Херсонес–Севастополь уже покладено руку Росії, але нічого не вдіяла аби одержувати газ та милість від росіян. Очолювана колишніми комуністами, бухгалтерами і нечистими на руку особами влада дозволила собі нечувано збагатитись, а країну довести до такої бідності, що вона і її народ вийшли на перше місце в Європі за смертністю та старінням суспільства. Знищено армію, привласнено її майно та землі, повністю розкрадено матеріальне і валютне багатство держави, зупинилось виробництво і спустошено

¹⁸⁵ Біблія. І.М. 25 (29–34).

¹⁸⁶ Панасюк Б. Русь: нація і держава. – Т.ІІ: Час збирати каміння. – К.:КНЕУ, 2009. – С.172

¹⁸⁷ Шелест Петро. Справжній суд історії ще попереду (Спогади, щоденники, документи, матеріали), - К., Генеза, 2004, -С.408

бюджет країни. Українська нація перетворилась у старця: держава тиняється світом з протягнутою рукою, випрошуючи подачки для захисту від москалів, народ втрачає роботу і просить милостиню, щоб вижити. Найбільша катастрофа на селі, яке майже зникає, позбавлене виробничої і соціальної сфери. У бідній країні багаті люди завжди при владі, вони мають окреме виробництво харчів для своєї сім'ї, нечувано великі території для проживання, відпочинку і розваг у зелених зонах та у великих містах. Люди при владі на усіх рівнях управління збагачуються за рахунок бюджетних коштів та іноземних кредитів, а за них розплачується держава. Причина у тому, що впродовж чверті віку влада в Україні належала нечистим на руку вихідцям із рабського минулого, а бізнес перебував у руках «наперсточників». Враховуючи наведене, неважко передбачити майбутнє місце й обличчя в історії президентів незалежної України, які, за винятком першого президента незалежної країни, увійдуть в українську історію з негативного боку. Залишається тільки сподіватися, що нинішній Президент України П. Порошенко згадає їхні помилки та втрати і стане надійним українським провідником, який уже увійде в історію завдяки позитивному рішенню щодо підписання епохальних угод з Євросоюзом. Можливо, повернуться знамениті українські гетьмани для спасіння української нації, адже коли взяти до уваги, що історія дивовижно повторюється, то, сподіваюсь, усе так і станеться.

Народ. Народ, який сім з половиною століть перебував у кріпосному рабстві, одержав багато духовного бруду від якого треба неодмінно очиститися. Треба неодмінно врахувати, що українці-нація індивідуалізму, а не **колективізму**, що не дозволяє вийти на чільне місце у світовому розвитку. В такій ситуації бажано не забувати слова великого француза «Когда народ в государстве развращен, законы почти бесполезны»¹⁸⁸. – Що ж робити? – це справа влади, яка береться управляти народом. Бажано брати приклад з інших народів, зокрема німців, – нації колективізму. Німці – переможені, розбиті, їхня держава

¹⁸⁸ Наполеон Бонапарт. Максимы и мысли узника Святой Елены. С.-Петербург, 2007, -С.35

була розшматована, але вони уже знаходяться на передових позиціях у світі і стали локомотивом для країн Європи. Українці ж – одна із держав переможців у війні, але знаходиться за соціально-економічним рівнем на останніх місцях і в Європі, і у світі.

Перебуваючи під владою багатьох держав (монголо-татари, литовці, поляки, москалі), коли силою привчали до чужої культури і традицій, мимоволі народ стає розбещеним, занепадає вдача і з'являються шкідливі звичаї, таким народом управляти на основі законів майже неможливо, тут діє тільки деспотизм. Почуття національної честі українців тліє під товщою попелу і щоб воно запалало потребується не іскра, а полум'я. Не випадково досить невпевнено і далеко не всі представники народу ставали на захист своєї свободи: толерантна хода і передача влади ненадійній людині (Помаранчева революція 2004 р.); тільки невелика частина українців вийшла на смертельний бій для виходу на шлях європейської культури (Євромайдан-Революція гідності 2013-2014р р.); коли ж москалі розпочали війну і довелося захищати цілісність держави, то з'явилося багато тих, хто підтримував терористів, самі ставали терористами, зраджували і доносили на свій же народ. Настане час і нові покоління українців будуть вивчати причини лихоліття перших десятиріч незалежності, коли країною керували зрадники, корупціонери, злодії і взагалі тимчасові особи, а народ довго мовчав. Простому люду важко повірити, що відома концепція «народ гідний свого керівництва» на усіх рівнях державного управління, мистецьких, наукових і громадських організацій повністю стосується епохи початку незалежної України: «Багато злого зробили попередні українські уряди з часу виходу України з неволі і здобуття незалежності, але це були нами обрані вожді, а тому ще невідомо, хто винен, – той, хто обирав, чи той, кого обирали»¹⁸⁹. Звідси виходить, що українському народу немає на кого нарікати – це доля зневоленого народу. Адже в історії важко знайти приклади, коли чимало бізнесменів малого і великого бізнесу в період національної

¹⁸⁹ Панасюк Б.Я. Помаранчева революція в променях національної ідеї. – К.: КНЕУ, 2006. – С. 173.

трагедії також проявили свою ненаситність: бійці вмирають унаслідок відсутності зброї та захисту, а бізнес наживається. Невміння, ухиляння, навіть зрада в час трагедії для народу і держави пояснюються тим, що наші предки століттями жили і виховувались у чужій державі, серед чужого народу, а тому генетично не сприймають поняття «захист своєї Вітчизни». Вітчизни у них дотепер не було: була не Русь (вперто насаджували – не Київська Русь, **не Русь**), а Московська Русь; не Україна, а Росія; далі – Російська імперія і СРСР, а таке словосполучення було чужим для українців і ніхто такі штучні держави добровільно не захищав. Під час війни 1939–1945 рр. у бій солдати йшли примусово, їх гнали створені спеціальні загони, а також їхній командувач Сталін, про якого співали: «Твой закон ведет на подвиги солдата». Це був жах, який дотепер тримає в полоні тодішніх солдат, ряди яких досить поріділи. Вони так і не наважуються хоча б трохи розповісти про загони, які тримали під прицілом солдат, котрі йшли до бою з ворогом. Добровільно ж у ту війну проти загарбників за Вітчизну, за батьківську хату йшли у пекельний бій воїни Української повстанської армії, приклад яких, без сумніву, знадобився для повстанців Революції гідності 2013-2014 років.

Починаючи з часів Переяславської ради інтелігенція, влада і народ постійно робили і донині продовжують повторювати помилки, які виливалися на життєдіяльність народу, а після цього десятиріччями, іноді століттями потом і кров'ю їх же виправляв сам народ, не досягаючи мети. Прикрі помилки допускали провідники українського народу – воєводи, гетьмани, інтелектуальна еліта нації, вони, мов вантаж, передавалися народу, формуючи чимало негативних рис, які вже рясно проявились у теперішній війні з росіянами. Не треба закривати очі, що на Сході України у 2014 р. проявила своє обличчя «зрада у рідному краї», адже підтримували терористів і ставали терористами не лише етнічні росіяни, чимало було й українців. Останні не тільки самі ставали терористами, а й сприяли їм, підступно зраджували і доносили на своїх же українських вояків та представників української влади на місцях.

Мимоволі постає запитання, хто їх навчав зрадництву і нелюбові до своєї держави й свого народу, де вони брали приклади? Їх, звичайно, привчила до цього наша минула важка історія, приклади наших співвітчизників, 750-річне перебування в рабстві наклало свій відбиток на формування негативних рис. Але й нині, у незалежній українській державі народ бачить поведінку інтелектуалів і політиків: як продаються народні обранці у Верховній Раді, як підступно вміло й тихо протидіють українській незалежності, купують місця у владі, наукові ступені та професорські звання, без докладання зусиль збагачуються.

В історії є приклади, але їх замало, коли українці боролися за свою волю, націю і державу системно, послідовно та потужно, особливо за часів Коліївщини, визвольної війни під проводом Б. Хмельницького, боротьби Української повстанської армії в середині ХХ ст. та ще деяких відомих, замовчуваних і маловідомих селянських рухів. Політики та історики замовчували або підступно трактували селянську війну у 1918–1920 рр. в усій Україні, особливо в Київській, Подільській, Волинській і Харківській губерніях, яка наводила жах на більшовиків, які захоплювали владу, що коштувало загибелі не менше 7 млн. селян, Найбільш відомими повстанськими загонами (40 тис. бійців) на Запоріжжі були з'єднання Нестора Махно та загони (15 тис. бійців) отамана М. Григор'єва на Херсонщині, де проживали заможні селяни.

Шанси вибороти незалежність і свободу з'являлися в українців у певні періоди, іноді мов манна небесна, але, на жаль, чи на сором, ми не скористалися повною мірою таким подарунком долі жодного разу, про що свідчать історичні факти. А причину цьому назвав головний діяч перевороту більшовиків у Росії Л. Троцький: «Только безграничная доверчивость и уступчивость, а также отсутствие сознания необходимости постоянной крепкой спайки всех членов государства не только на время войны – каждый раз губил все завоевания украинцев» (додаток А). У цьому контексті не зайве буде згадати нашу історію, коли українські провідники, захмелівши від обіцянок Тимчасового уряду, поїхали до Москви розв'язувати земельні й державні

проблеми, але «товариші-росіяни так завзято гальмували розв'язання земельного питання на Україні», що вони не були вирішені аж до Жовтневого перевороту, який відбувся через декілька місяців 1917 року. Про те, що українські провідники завжди плазували перед російськими урядовцями, свідчать багато історичних документів, коли дії провідників не відповідали національним інтересам і фактичним результатам, що особливо помітно в переломні періоди формування української держави та в роки незалежності.

Українці століттями тихо і мирно будували Російську імперію своїми інтелектуальними і фізичними ресурсами, а коли у 1917 р. комуністи розхитали імперію, то українці мали можливість досить легко здобути незалежність. Ще до захоплення влади комуністами в Петрограді прогресивні сили в Україні обрали Українську Центральну Раду, яка 10 червня 1917 р. видала Перший Універсал¹⁹⁰, у якому обрані представники народу в особі Української Центральної Ради просили в Тимчасового уряду Росії дуже мало, що було схоже на милостиню: «Твої народі, вибрані люди заявили свою волю так: хай буде Україна вільною. Не одділяючись від всієї Росії, не розриваючи з державою Російською, хай народ український на свої землі має право сам порядкувати своїм життям».

Через недовгий проміжок часу ці державники повідомлять українському народові: «Ми гадали, що Центральне Російське Правительство простягне нам руку в своїй роботі ... Але Тимчасове Російське Правительство одкинуло всі наші домагання, одіпхнуло простягнену руку українського народу». Універсал проголошував: «Однині самі будемо творити наше життя». Але тут же Центральна Рада закликає «народи ..., що живуть на нашій землі, ... стати до праці коло організації автономної України». Як бачимо, керівники Центральної Ради і не думали відділятися від Росії, лише просили автономії у складі імперії, допускаючи, що при цьому можна «накласти на людину особливий податок на рідну справу і точно,

¹⁹⁰ Ухвалено: Київ, року 1917, місяця червня, числа 10 (орфографія збережена).

негайно, регулярно пересилати його в скарбницю Української Центральної Ради».

Московські бояри подібної вольності власної автономії не дозволили, і керівники Української Центральної Ради (М. Грушевський – голова УЦР; В. Винниченко – голова Генерального секретаріату; Х. Барановський, М. Стасюк, О. Шульгін, В. Садовський, Б. Мартос, І. Стешенко – генеральні секретарі; П. Христюк – генеральний писар) видали Другий Універсал, де записано: «Ми, Центральна Рада, яка завжди стояла за те, щоб не одділяти Україну од Росії, щоб вкупі з усіма народами її прямувати до розвитку та добробуту всієї Росії і до єдності демократичних сил її, з задоволенням приймаємо заклик правительства до єднання і оповіщаємо всіх громадян України: ... Центральна Рада ...підготовлятиме проекти законів про автономний устрій України для внесення їх на затвердження Учредительного зібрання ... Ми рішуче ставимося проти намірів самовільного здійснення автономії України до Всеросійського Учредительного зібрання»¹⁹¹. Ось так визначили наше майбутнє видатні українці, які Універсалами поставили заслін прогресивним революційним силам, що намагалися підняти український народ на боротьбу за справжню українську незалежність. У Третьому Універсалі записано¹⁹²: «Не відділяючись від республіки Російської і зберігаючи єдність її, твердо станемо на нашій землі, щоб силами нашими допомогти усій Росії, щоб вся республіка Російська стала федерацією рівних і вільних народів». Як бачимо, саме в Третьому Універсалі Української Центральної Ради закладено ідею створення СРСР, якою і скористався Й. Сталін, котрий очолював тоді Міністерство національностей Росії.

Звичайно, керівники Української Центральної Ради хитрували, як це вміють робити українці, оскільки перед цими запевненнями оголосили: «Віднині Україна стає Українською народною республікою», хоча тут же зауважили: у складі Росії, що й допомогло комуністам, які,

¹⁹¹ ЦДАВО України. Ф.1115. Оп.1.Спр.5. Арк.1011. Оригінал.

¹⁹² ЦДАВО України. Ф.1115. Оп.1. Спр.4. Арк.9. Друк. Прим. (У Києві 7 листопада (ноября), 1917 р.).

замінивши лише одне слово, одержали назву Українська Радянська (народна) Республіка. Керівники невизнаної Української Народної Республіки звернулися до українців: «Громадяни! Іменем Народної Республіки в федеративній Росії ми, Українська Центральна Рада, кличемо всіх до рішучої боротьби з усяким безладдям і руйництвом та до дружнього великого будівництва нових державних форм, які дадуть великій і знеможеній республіці Росії здоров'я, сили і нову будучину». На відміну від толерантного ставлення українців до росіян, російські посадовці ставилися до керівників Української Центральної Ради так, як у минулому до Б. Хмельницького, про що, до речі, писав сам М. Грушевський в «Очерках истории украинского народа»: «Благодаря недомолвкам с обеих сторон между Украиной и Москвою этими мартовскими статьями 1654 года установились довольно неопределенные отношения... и московское правительство принципиально оставляло за собою право непосредственного управления... и участие во внутренних отношениях Украины, превращая ее постепенно в обыкновенную провинцию Московского государства», а сам у цьому допомагав москалям. Українським історикам і політикам треба дослідити і визначити, – чи розуміли Грушевський і Винниченко, що проголошуючи автономію в Універсалах і на практиці, доля України віддавалась в руки Москви ще більше ніж в Переяславі?

Не вчилися українські провідники на помилках своєї попередників і навіть на власних творах, оскільки, ставши главою держави, через два з половиною століття автор цих справедливих висновків і яскраво описаних відносин робив те саме – прислухався до порад Москви. Історія нікого не вчить, навіть самих істориків, адже пишуть вони одне, а як політики чинять інше. Якщо в Третньому Універсалі керівники Української Центральної Ради закликали боронити Росію «во ім'я рятуння всієї Росії», то в Четвертому Універсалі від 9 січня 1918 р. зауважували¹⁹³: «Тим часом Петроградське правительство народних комісарів, щоб привернути під свою владу вільну

¹⁹³ Уряди України у ХХ ст.: науково-документальне видання. – К., 2001. – С. 69–71.

Українську республіку, оповістило війну Україні і надсилає на наші землі свої війська красногвардійців – більшовиків, які грабують хліб і вивозять його в Росію. ...темні сили хочуть знов підвернути всі вільні народи під єдине ярмо Росії». Російські комуністи спочатку не дуже надіялись, як це сталося з Польщею та Фінляндією, повернути Україну до імперії, але москалям поталанило, приборкати українську державу їм допомогли українська інтелігенція, державники, місцеві комуністи.

Як у минулому, так і нині владні очільники не прислуховувались до порад розумних українців і не сприяли народу вирватись з ярма: у 1654 р.; Б. Хмельницький не прислухався до порад багатьох полковників не підписувати договір з Москвою; у 1918–1920 рр. уряд УНР не прислухався до порад свого міністра С.П. Шелухіна, учасника переговорів з Москвою, про те, що «Виникли сумніви, чи справді більшовикам потрібен мир з Україною ... Аналіз фактів дає негативну відповідь»; нарешті В. Ющенко, якого народ мов недолугу дитину приніс на стілець влади, згадавши, що Путін ще у 2005р. вимагав у Кучми віддати владу В. Януковичу¹⁹⁴, передав все-таки її проросійському злодієві. Умови цієї передачі чи продажі ще будуть вивчатися, але вони ганебні. Тепер, український народ, у якого москалі викрали духовність та історію, а влада періоду незалежності, мов би й національна, а все-таки позбавила народ повністю матеріальних і валютних ресурсів, відправивши співвітчизників з протягнутою рукою світовою дорогою випрошувати на кусок хліба. Аналіз показує, що сценарій, за яким покірно слідували усі українські владні структури впродовж 1918–2013 рр., розроблявся в Кремлі, що призвело до сучасного жалюгідного стану України: відсутність власної історії та культури; деформована духовність; знищено матеріальне виробництво; зруйнована фінансово-кредитна система; повністю викрадено золотовалютні резерви; розпочата широкомасштабна і затяжна війна. Прогнозувати перспективи соціальної сфери, мабуть, не візьметься ніхто. Одначе, все таки надія існує щодо покращення духовності

¹⁹⁴ Панасюк Б. Помаранчева революція в променях національної ідеї. КНЕУ, К., 2006, -С.35,37

народу, зокрема. можливе об'єднання Церков, коли єдина Помісна Церква в Україні стане реальністю і її благословить Вселенський Православний Собор.

Наразі вже стало аксіомою, що війна, спрямована на знищення українського народу, його держави, мови і культури з метою повної асиміляції української нації без майбутнього, а тому своєчасним і справедливим нагадуванням українським інтелектуалам є слова відомого політика і письменника Юрія Щербака: «Гротескно (якщо не зрадницьки) виглядають спроби окремих літераторів гратися в «пацифізм», ... не можна також забувати про існування деяких літераторів, які належать до п'ятої колони, ... хто досі словом не прохопився про злочини російських терористів, не засудив агресію Москви»¹⁹⁵. Як повелося з часів царизму і комунізму, в середовищі інтелектуалів також не називаються імена тих, хто належить до п'ятої колони, хто в недалекому минулому отруював життя багатьом письменникам, доносив на них. Скажімо, про трагічну долю Григора Тютюнника пишуться томи, але хто звів його зі світу – суцільне мовчання.

Прикре мовчання триває й нині, коли над Україною нависла смертельна загроза від москалів заради придушення української мови, а це означає знищення народу та його держави. У такі драматичні періоди кожен українець, особливо інтелектуальна еліта нації, зобов'язані захищати свою мову, як це робив академік А. Кримський, за що комуністи його вбили. Важко зрозуміти мотиви поезії відомого українського поета, комуніста Бориса Олійника в роки української незалежності та його висловлювань стосовно мови свого народу, які пролунали в газеті «Сельская правда», про що з сумом відзначав Юрій Мушкетик: «Він там про все говорить якось в обхід «поза гаєм», не відповів на болючі проблеми доби. ...на питання про становище української мови сьогодні, тобто чи все гаразд у нас з мовою, він сказав, що так, мовляв, і так, «нам загрожують англіцизми, англійська мова», а про те, як

¹⁹⁵ Літературна Україна. – 11 вересня 2014. – №34. – С. 2.

ширяться тяжка русифікація та що робить з нами та ж Москва, не промовив жодного слова»¹⁹⁶.

Тобто комуніст, поет та академік Б. Олійник на всю округу мовить, що ніякої Європи українцям не бачити, бо їм, мовляв, загрожує європейська культура, англійська мова, багато іншого, а коли є загроза, то, мовляв, орієнтуйтеся на російську мову. А подивімось, за які такі «гріхи» напав війною Путін на Україну: за посилення української мови та вживання в метро, в тролейбусах, у рекламі не російської, а англійської мови, це ж застереження нашого відомого поета, що українцям «загрожують англіцизми». І як радіє п'ята колона, чимало етнічних росіян та й українців, котрі, окрилені словами та думкою відомого поета, підтримують терористів, доносять на наших воїнів, зраджують і очікують московських окупантів.

Образливо й соромно, що відомий поет та ще й академік не бореться, навіть не підтримує такого болючого питання, як українська мова, не намагається її захистити. Перш за все, англословні країни історично ніколи не загрозували територіальній цілісності нашої країни, а ось російськомовний північний сусід уже три з половиною століття, від Петра I до Путіна, тільки те й робить, що забороняє вживання української мови в Україні та захищає російськомовне населення. Це, мабуть, відомо поетові та академікові, а тому такі помилки Бориса Олійника коштують життя багатьом українцям на Сході України, де Путін, захищаючи російськомовне населення, вбиває українців, оскільки москалі переконують себе і світ, що ті, хто розмовляє російською мовою – росіяни, а ті хто розмовляє рідною українською мовою – українці і в них треба забрати їхні землі. Академік Б. Олійник ніяк не шанує статуту своєї академії, якою у 1919 р. директорія (голова В. Винниченко, члени С. Петлюра, Ф. Швець, А. Макаренко, П. Андрієвський) внесли зміни до статуту Української академії наук, де передбачена можливість друкувати наукові праці, написані українською мовою, ще й такими мовами:

¹⁹⁶ Дзеркало тижня. – 2011. – 10–16 вересня; Панасюк Б.Я. Вибрані твори. – Т.7. – К.: Аграрна наука, 2014. – С. 45.

французькою, німецькою, англійською, італійською та латинською», а ось до російської мови, яка не передбачена, відносини вимогливіші «опріч п'ятох, – не має перевищувати однієї четвертини числа примірників, друкованих мовою українською»¹⁹⁷. Деяка надія знаменитих наших творців не збувається, адже вони згинають коліна перед московською мовою, нехтуючи думкою Г. Квітки-Основ'яненка, який покладав надію на майбутніх українських молодих письменників, що «коли вони повитягують з московської мови все українське, то ...змушені визнати жалюгідне убозтво і нижчість московської говірки».

Класик української літератури Ю. Мушкетик у повісті «Ніч без світання» показав, що гетьман достеменно знав про свою халепу з угодою в Переяславі, але з різних причин нічого не зумів удіяти. Гетьман намагався знайти союзників подалі за межами України, за це його москалі отруїли, звинувативши, за версією українського драматурга О. Корнійчука, у цьому полячку Гелену. Ніхто і ніколи після цього не бачив праху гетьмана, щоб не довідались про причину його смерті, в Суботові залишилась тільки церква. Але на вимогу москалів розповсюджується версія, що мовляв, гетьман дав слово цареві і вже не наважився його порушити. Як же сприймати інтелектуалів і деяких літераторів, зокрема того самого поета Б. Олійника, який з тугою пише: «Де ж ти Хмелю, де ж ти забарився». Можливо, закликає другого гетьмана, щоб повернути Україну назад до Російської імперії, чи як розуміти поета-комуніста? Мабуть, одним із перших із письменницької еліти, у список п'ятої колони, про яку сказав Ю. Щербак, треба занести поета-комуніста Б.І. Олійника, який пише влучно, гарно, але не на користь незалежної України. Якщо хтось думає, що все сказане про відомого українського поета якесь непорозуміння, то помиляється, бо історія зафіксувала¹⁹⁸, що він взагалі був проти української незалежності, напевне,

¹⁹⁷ Вибрані наукові праці академіка В.І. Вернадського. – Т.1: В.І. Вернадський і Україна. – Книга 1. – К., 2011. – С. 266.

¹⁹⁸ Літературна Україна. – 1991. – 17 січня.

таким і залишається, судячи з наведених вище фактів. Адже 25 грудня 1990 р., коли четвертий з'їзд народних депутатів СРСР розглядав питання про надання суверенітету Україні, то письменники О.Т. Гончар, Ю.М. Щербак, В.О. Коротич і багато інших українців голосували «за», а поет Б.І. Олійник разом з В.А. Івашком, виправдовуючись прикрим спекулюванням, категорично були «проти» надання нашому народові свободи від московського ярма.

У такому самому антиукраїнському ключі однозначно можна сказати про наукову діяльність історика П. Толочка, який за більшовиків перетворював українську історію на російську, а за часів незалежності приймав закони у Верховній Раді у тому самому напрямку, що було школою для зрадників, як безкарно протидіяти національним цінностям. Кожен має пам'ятати, що військова, інтелектуальна, виробнича чи політична зрада своєму народу неодмінно карається Вищими силами, адже не треба забувати, що зрада окремих полковників Мазепі під Полтавою закінчилась тим, що «Петербург побудований на костях українців (казаки из полков Мазепы)»¹⁹⁹. Про особливе ставлення москалів до українців писав ще Вольтер «...цар Петро, що добре поставився до полонених шведів, колесував усіх козаків, що попали до нього в полон».

Чому необхідно вести відкриту дискусію з тими, хто в більшовицьку епоху був проти української національної ідеї, проти незалежності країни, проти української мови? Більшість з них продовжували після 1991 р. визначати майже усі сфери життя країни, принижуючи усе українське, тихою сапою вирубувалися усі паростки нового інтелектуального життя. Мабуть, немає у світі країни, де ті, хто виступав і виступає проти свободи свого ж народу, своєї держави, одержують від неї найвищі нагороди, а ті, хто десятиліттями томився у в'язниці забутий і перебуває у бідності. Такий стан ще більше руйнує духовність народу, не випадково серед обдарованого природою українського

¹⁹⁹ Вибрані наукові праці академіка В.І. Вернадського. – Т.1: В.І. Вернадський і Україна. – Книга 1. – К., 2011. – С. 547.

народу за чверть століття незалежності, а це ціле покоління, не з'явився ні один видатний вчений, політик, письменник, господарник, інші видатні представники, якими були в минулому Терещенко, Смиренки, котрі були б інтелектуальними провідниками нації, а ті, хто за цей період з'являвся в українському хаосі, були сплюндровані й зневажені. Скрізь панує підозра до свого, не задумуючись довіряють чужинцям, переважно росіянам, скрізь російська мова, російська література, діти виховуються на підозрілих казочках російських книжок, не говорячи уже про газети, журнали, радіо і телебачення, у міському транспорті звучить музика і лунають пісні винятково російські. Такий стан створювали українці у своїй країні і коли в Україні почастишали випадки використання не російської, а інших іноземних мов, то москалям стало лячно, що англійська мова витіснить російську, стане менше російськомовного населення, яке треба захищати, що і було використано для інформаційної війни проти українців з метою руйнації духовності українського народу та підготовки до майбутньої війни і фізичної розправи з ним.

І ця розправа розпочалась у 2013–2014рр., Росія напала війною на Україну, у якій їй допомагає багато українських зрадників у війську та державних установах. Утаємничена, повзуча зрада в інтелектуальній сфері допомагала готувати напад, така діяльність продовжує існувати, у тому числі підступність членів п'ятої колони, які нерідко на виду і на слуху, але їхні імена знову ж не називаються. Логіка мовчання залізна і мовби виправдана, адже літератори, котрих цькували, загинули в казематах, а ті, хто на них доносив, жили і процвітали. Тепер те саме, не доведи Господи, багато українців загине, а учасники п'ятої колони і зрадники житимуть, вихваляючи нових господарів, можливо, вони їх очікують для одержання нагород. Українці не довіряють один одному, а тому до сліз доводить ситуація кривди, коли не можу переконати своїх шкільних однокласників – Василя Сухіна і його дружини Людмили, Анатолія Царука, які прийняли громадянство Росії, колишнього наукового співробітника Бориса Синельникова, котрий мешкає у США, що на їхній

колишній батьківщині не вбивають російськомовне населення, яких Путін прийшов захищати, а Євромайдан підтримувався українським народом і його ідея – повернути Україну в лоно Європи, чого зовсім не бажає Москва і деякі українські інтелектуали допомагають їй у цьому.

Чомусь українська діаспора за кордоном, особливо в Росії, не вірить співвітчизникам колишньої своєї батьківщини у тому, що українці толерантно позбавляються від вікового рабства, а велика провина у цьому покладається на українську інтелектуальну еліту. А що доброго може сказати українець про свою колишню батьківщину, коли, наприклад, той же мій однокласник А. Царук, з яким я сидів за однією партою, закінчив український вуз, поїхав працювати в Росію, там залишився у селі Ставропольського краю, прийняв московське громадянство і у віршах уже пише «Горжусь своєю я страной! Она дала мне душу русскую». Та ж Людмила Сухін (народилася у Великому Острожку), прибувши з Московії до мого села Лозна, відкрито завзято вихваляє Путіна, який вбиває українських чоловіків. Отож, психологія багатьох наших людей зруйнована, вона хвороблива і піддається агітації щодо кепкування над своїм народом, колишньою своєю батьківщиною. Подібні приклади приводять до сумного висновку – надіятися на українську діаспору, особливо в Московії, одержати хоча б моральну допомогу у боротьбі за свободу, немає сенсу.

А ось знаменитий письменник Олексій Толстой, коріння якого розпочалось з України, мав дещо іншу думку про Росію, Московію і її особливості. В листі (1869 р.) до свого приятеля Б.М. Маркевича, приймаючи участь у дискусії з ним, він писав: «мы настолько монголы и тубанцы, насколько это вообще возможно. Позор нам! И это мы еще хотим повернуться спиной к Европе! Это мы провозглашаем новые начала и смеем говорить о гнилом Западе. Если бы перед моим рождением господь бог сказал мне: «Граф! Выбирайте народ, среди которого вы хотите родиться» – я бы ответил ему: «Ваше величество, везде, где вам будет угодно, но только не в России!»... Я не горжусь, что я русский, я покоряюсь этому положению. ...когда я думаю о красоте нашей истории до проклятых монголов и до проклятой Москвы, еще более позорной, чем самые

монголы, мне хочется броситься на землю и кататься в отчаянии от того, что мы сделали с талантами, данными нам богом»²⁰⁰. Твори цього знаменитого письменника ми вивчали у школі, але про такі думки нам було заборонено знати, адже якби про це знали усі учні, то, мабуть, не знайшлися б такі, які продали свою душу москалям. Це відповідь про умови життя українців з давнини в Московській імперії.

Чимало українців поміняли свою душу на російську, проживаючи в Україні, користуючись її благами, а тому чекати від них добрих слів про Україну не доводиться. Російська діаспора в багатьох країнах, у тому числі в США, Англії, навіть Канаді, допомагає російській політиці, організовує регулярні антиукраїнські демонстрації під гаслом «В Києве правит фашистско-бандеровский режим», але майже не чути української діаспори, а багато з них навіть вірять таким гаслам. Треба визнати, що небезпекою для сучасної національної трагедії України є так звана п'ята колона, а це приблизно 25–30% населення країни, до якої належать етнічні росіяни, котрі у плановому порядку заселяли українську територію за більшовиків, змішані сім'ї, що належать до суто українського народу, але в яких переважає російський менталітет. Саме ця частина українського населення є об'єктом російської пропаганди, а також потужним резервом агентурної мережі російських спецслужб – Головного розвідувального управління РФ, Федеральної служби безпеки та зовнішньої розвідки, що непомітно, однак шкідливо діють у багатьох сферах культури й економіки та на усіх рівнях державно-господарського управління в Україні. Щось у нашому краї не гаразд і діється не те. Треба схаменутись, свідомо не дурити один одного, слід перейти від несправедливих, підступних, таємних доносів до відкритих дискусій між конкретними особистостями. Можливо, вдасться переконати один одного, аби не діяти проти власного народу за гроші російських спецслужб, тільки так можна захистити державу, народ, свою сім'ю від загарбників.

²⁰⁰ Толстой А.К. Собрание сочинений в четырех томах. М.: Правда, 1980. – Т.4. – С. 445.

6. Історія Московії – білий аркуш

В імперії існувала притча, що в усіх внутрішніх і зовнішніх утисках та і бідах винуваті московські правителі, народ же інший, порядний і добрий, коли він дізнається про утиски, то їх не стане. Навіть провідники українського народу завжди надіялися на добрі відносини з москалями, але реально мислячі у це не вірили, зокрема Т. Зінківський писав: «Наші дурні гадають, що знущається московський уряд, а не московський народ. Мовляв, якби московський народ мав змогу висловити свої думки, то він був би осудив таке дикунство. Це – неправда. Це – безпідставна омана. ...Ні, народ, що виплекав у себе деспотів, поводитиметься деспотично з кожним, хто мав нещастя упасти під його лапоть. Раб, одержавши владу, неухильно стає деспотом»²⁰¹. Коли Росія стала проявляти реальні загарбницькі наміри, дехто вважає, що для призупинення такої агресії треба змінити не лідера, а систему. Ні, москалі за своєю сутністю, самі ж формують систему, яка проявляє імперську політику і виховує (висуває) провідників для реалізації цієї політики.

Отже, треба змінити не що інше як народ, але такого практично здійснити неможливо, а тому єдиний історичний об'єктивний проноз – Російська імперія має повернутись до свого далекого Володимиро-Суздальського князівства. Світові лідери, особливо європейські, мають пам'ятати, що в сучасних умовах, коли людство невдовзі стане перед вибором «загинути або заборонити використання нафти, газу і вугілля», то з найважчими труднощами зіткнеться Московія. А чому? Їхній соціально-економічний рівень формується та підтримується виключно використанням і торгівлею цих сировинних ресурсів і коли їх перестануть купувати, то катастрофа. Історія і практика свідчить, що москалі не вміють і не люблять працювати, щоб задовольнити свої насущні потреби, а тому вони розпочнуть воювати, щоб хтось на них працював.

Немає сумніву, що неймовірно складне рабське життя москалів впродовж віків визначило їхню духовність і,

²⁰¹ Штепа П. Московство. – Дрогобич: Відродження, 2000. – С. 127.

звичайно, історичну долю. – А чому так сталося?, – можливо виникне запитання, – тільки тому, що за визначенням Ф. Ніцше «Долгие и великие страдания воспитывают в человеке тирана»²⁰², мабуть тому москалі стали особливим народом, оцінку якому дав їхній мудрий Чаадаєв: «Мы не принадлежим ни к одному из великих семейств человеческого рода». Великий російський мислитель заявив у своєму відомому філософському листі, що «мы принадлежим к числу тех наций, которые как бы не входят в состав человечества»²⁰³. Про якісний і культурний рівень москалів, які називали себе великоросами, нав'язуючись у братерство до стародавнього і освіченого народу країни Русь, зізнався відомий більшовик Ф. Дзержинський «Мы отсталы, некультурны, неграмотны»²⁰⁴, бо, мовляв, самі ми не здатні існувати. Ось причина того, що москалі впродовж своєї історії силою, війнами, пограбуваннями, терором входять у людське суспільство, саме тому москалів не люблять у світі. Не хто інший, а московські терористи у 2014 р. прийшли війною на Кримський півострів та на Схід України, щоб нав'язати українцям своє «братерство»

У підсвідомості негативна оцінка психології москалів існує у народів світу, але українці, як сусіди, впродовж століть не наважувались упритул вивчати сутність росіян у гущавині їхнього багатонаціонального народу, створеного не на етнічній, а на загарбницькій основі. І так, 80% суто росіян довіряють Путіну, що українці, за твердженням московських істориків, є частиною створеної російської нації, а якщо вони відмовляються від цього, не бажають бути малоросами, тобто меншими братами, то тепер вони найгірші з народів світу і так звані великороси прийшли їх убивати, тобто знищувати частину своєї нації. Такі процеси мають насамперед викликати занепокоєння в самій Московії. Адже коли звернутись до глибинного коріння російського народу, то можна побачити основну кінцеву перспективу, яку висловлюють самі ж російські філософи: в російському народі і російській інтелігенції прихований

²⁰² Ницше Фридрих. Злая мудрость. – М., 1993. – С. 4.

²⁰³ О России и русской философской культуре. – М., Наука, 1990. – С. 287.

²⁰⁴ Дзержинский Ф. Э. Избранные произведения в двух томах. М., 1967, Т. 2, -С.208

зародок самознищення. Москалям не слід забувати, що їхня «імперія зла», за визначенням Рейгана, є ненадійною та небезпечною імперською структурою, а тому вона перебуває під постійним економічним і військовим наглядом.

Крім того, як показує досвід першої і другої світових війн, боротьба з українцями приносила Російській імперії тільки шкоду, адже «Вражда официальной и националистической России к украинскому движению вызвала к себе интерес и внимание в идеологах и руководителях воинствующего германизма, для которого она представлялась благоприятным фактором в случае возможной борьбы против России»²⁰⁵. Великі імперії, звісно, розпадаються, чого не бажає визнати Москва, але на Російську імперію потужно впливають ще й два наведені вище фактори, пов'язані з Україною. Це, мабуть, враховував Петро I, який сказав, що без України Російської імперії не буде. Українцям тепер слід конкретизувати петровську проблему, адже, окрім території – українського Південного Степу, продуктів аграрного виробництва та промисловості, москалям, які бажають продовжувати бути «великоросами», треба мати щось найголовніше. Саме з Петра I, який поставив проблему існування Російської імперії залежно від України, розпочалась жорстока боротьба з українською мовою, яка велась і прямою заборонаю, і опосередковано під гаслом: «Той, хто розмовляє українською мовою, – українець-націоналіст, а той, хто розмовляє російською мовою – великорос». Чимало українців століттями змінювали свої прізвища, відкидали закінчення «ко» і приписували «ов» або українське «и» переправляли на «і», змінювали наголоси у прізвищах, аби хоч трохи бути схожими на «великоросов». Найбільш заповзятливі українці при народженні своїх дітей та онуків у графі про національність вписували «русский», збільшуючи цим самим чисельність «великоросса» в імперії.

²⁰⁵ Вибрані наукові праці академіка В.І. Вернадського. – Т.1: В.І. Вернадський і Україна. – Книга 2. – К., 2011. – С. 222.

У результаті такої асиміляції досягалось чимало успіхів: із трьох складових російської нації (українці, білоруси, москалі)²⁰⁶ у 1897 р. «великоросса» було 43,5% усього населення Російської імперії, а в 1959 р. уже 54,8%²⁰⁷. Треба чітко сказати, що, крім небагатьох, українці і білоруси практично не боролись, інертними залишаються дотепер у справі відстоювання своєї мови. На двадцять п'ятому році незалежності держави у більшості українських сімей у великих містах розмовляють винятково російською мовою, іноді використовуючи дві мови – суржик. Таким чином, розпочата після 1991р. ідеологічна, політична, інформаційна, розвідницька, терористична, а згодом військова агресія проти України і її народу є боротьбою за існування російської нації завдяки руйнуванню та знищенню української мови, за великим же рахунком – збереження штучної російської нації і агресивної Російської імперії. Саме таку ідеологію, розпочатої війни у 2013–2014 рр. проти українського народу, визнав Путін в одній із своїх промов, коли зрозумів провал свого злісного проекту «Новороссія». А тому намагання пояснити військову агресію проти України іншими причинами, «переводячи стрілки» в бік, мовляв, боротьби проти США, є лицемірством, яке стає відомим усьому світові.

Нині, коли українці також більш уважно подивились, що ж то за великороси, яка їхня сутність та ментальність, визначена самими ж росіянами, то виявилось, - о Боже!, з ким нас примушували, **а ми погоджувались**, брататись?: «В русском народе есть темная, в дурном смысле иррациональная, непросветленная и не поддающаяся просветлению стихия. ...темная русская стихия реакционная в самом глубоком смысле слова. В ней есть вечная мистическая реакция против всякой культуры, ...против прав и достоинств личности, против всяких ценностей, ...за ней всегда стоит что-то темно-стихийное, хаотическое, дикое, пьяное», а в кінцевому підсумку, як виявилось у 2013–2014 рр., «имеет фатальный уклон в

²⁰⁶ Визначення російських філософів та істориків

²⁰⁷ Курганов И.А. Нации СССР и русский вопрос. Франкфурт – на-Майне, 1961. – Гл. 3–4.

сторону реакционного мракобесия»²⁰⁸. Тепер постає низка запитань: по-перше, з ким ми будували життя впродовж трьох з половиною століть?; по-друге, як такий народ силою нав'язував українцям свою «дружбу» і більшість з українців вірили в неї?; По-третє, чи можуть українці й далі продовжувати тісну життєдіяльність з таким агресивним народом? Відповіді на усі ці запитання однозначні: народ агресивний і його любити не можна; так звана дружба впродовж століть нав'язувалась силою; будь-які спільні справи з москалями неможливі, оскільки вони викликають тривогу, бо такий народ несподівано і безжально розпочинає революції, війни, репресії, голодомори, терор. Ніякої дружби до українців московсько-російський народ не визнавав і не визнаватиме ніколи, адже, як повідомила московська правозахисниця Єлена Васильєва, матері благословляють своїх синів на битву проти українців, тобто своїх менших «братів». «Мама одного из контрактников заявила, что ее сын должен исполнять свой воинский долг до конца, по сути сама толкая его на войну». Чи не така мама направила сина в Україну: «Один мальчик во время учений под Ростовом покончил жизнь самоубийством»²⁰⁹. У людей світу уже виникає запитання до лікарів і психологів, – як відчував себе батько чи син, який крадькома підійшов до Маріуполя, зрадницьки вбив багато українських дітей і їхніх матерів, а після цього, тієї ж днини, повернувся десь там в Московії, до своїх дітей чи своєї мами?

Складність стосунків з москалями, яких ніде не люблять, хоча бояться, мабуть пояснюється тим, що вони силкуються потрапити із темряви Сходу у світло Заходу, а це вимагає чимало зусиль, яких у них обмаль. Тому що «Россия – страна культурно отсталая» і, як писав Н. Бердяєв, «Это факт неоспоримый. В России много варварской тьмы»²¹⁰, а тому скрізь непорозуміння, повсюди не так, як в інших народів. Все більше стає очевидним, що москалі не успадкували «родові плями» чи то царської, чи

²⁰⁸ Бердяев Н. Судьба России. – М.: АСТ, 2005. – С. 82–85.

²⁰⁹ Бульвар Гордона. – 2014. – Октябрь. – №39. – С. 2.

²¹⁰ Бердяев Н. Судьба России. – М.: АСТ, 2005. – С. 89.

більшовицької Росії, вони у них закладені в генах. Тому не треба думати, що німкеня Катерина II зразу ж принесла войовничо-агресивний менталітет москалям. Ні, він у них існував, вона його тільки використала, за нею так чинив Ленін і Сталін, а вже їхніх безвольних послідовників вели москалі на битву самі: Прага, Афганістан, Тбілісі, тепер Україна. Але усе це тільки поверхня за якою здається, що: Московією управляли німкеня Катерина, яка не мала ніякого досвіду; наступні царі, які намагалися щось покращити і нічого не вдіяли; Сталін, який спочатку дійсно відмовлявся очолювати владу; Брежнєв, який навіть не мав достатньої волі для управління такою імперією; нарешті демократи і непокірні Горбачов і Єльцин. Народ Московії створював умови для жорсткого управління імперією і проведенням війни, не Брежнєв посилав війська до Афганістану, а народ бажав такого, а коли прийшли непокірні демократи Горбачов і Єльцин, то імперія зруйнувалась, цього народ їм не може простити, а тому більшість москалів підтримують нового жорсткого царя.

У новітній період знову здається, що москалів намагається використати Путін, вихованець імперської загальної ідеології – «захоплення чужих територій» і головної – «без України нет России». Проте цей діяч не враховує або забуває, що росіяни особисто управляють, вони постійно зраджували і знищували усіх, хто їх використовував для загарбання: століттями допомагали царям завойовувати чужі землі, але їх зрадили, адже коли Російська імперія розпочала розвалюватись, то віддали її більшовикам; усі були за величезну більшовицьку імперію, однак ніхто нічого не вдіяв, коли колос на глиняних ногах – СРСР розвалювався, а всі великі нації і народи визволялись; тепер 80% росіян підтримують агресію Путіна проти українців, а чим це скінчиться? За свідченням її величності історії, – непокорою імперській політиці росіян. Усі вивчали твори Л. Толстого, але не усі зрозуміли, що саме цей мудрий письменник на прикладі москалів зробив висновок, що розвиток кожного суспільства випливає із людських свавіль, а «незліченна кількість людських сваволь на свій лад формує

історичні особистості і їх же знищує, формує історію, здійснює революції»²¹¹.

Тому, є підстави висловити припущення, що високий рівень підтримки росіянами нинішніх своїх агресивних державних лідерів, які на початку ХХІ ст., за прикладом старих завойовницьких часів, розпочали захоплювали чужі землі, невдовзі, також за прикладом минулих часів, будуть їх зраджувати, бо це є своєрідною хворобою росіян, яка є дивовижно суто національна і невиліковна. А відтак від росіян треба триматися подалі, недаремно їх не тільки не люблять у світі та Європі, їх – бояться. Справедливість же такої боязні підтвердив сам Путін, пригрозивши, що «краще не зачіпатися з нами»²¹², мабуть, погрожуючи атомною зброєю, а такі погрози можуть подіяти навіть на державних діячів великих країн. Неоднозначна особливість москалів проявляється на багатьох прикладах як державотворення, економіки, так і суспільного життя. Народ, вихований у варварських умовах Росії, мовчав, коли Сталін і Берія постійно воювали – громадянська війна, репресії проти свого ж народу, голодомори, війна 1939–1945 рр. і голодні роки після неї, а потім вони один одного знищили. Російська імперія під назвою СРСР, керована учнями Сталіна, не витримала навантажень минулого, перетворилась у пекло зла, зруйнувалась, а на її уламках з'явився Путін з Дмитрієм Кісєльовим, щоб управляти залишками Російської імперії. І розпочалось те, що було в минулому, як і у часи їхніх учителів, усі притихли: кого вбили, кого посадили, кому пригрозили; розпочалось загарбання шматками чужих земель – Молдови, Грузії, України, а це, за визначенням самих же росіян, межує з манією простору – «Русская душа ушиблена ширью, она не видит границ, и эта безграничность не освобождает, а поработает ее»²¹³. І дійсно, хіба не може закрутитись голова, навіть захворіти, коли територія Московії розширювалась нечуваними темпами, яка й стала імперією

²¹¹ Панасюк Б. Русь: нація і держава: у 2 т. – Т.1: Помилки Великих Київських князів. – К.: КНЕУ, 2009. – С. 29.

²¹² Літературна Україна. – 2014. – 11 вересня. – С. 3.

²¹³ Бердяев Н. Судьба России. – М.: АСТ, 2005. – С. 97.

внаслідок загарбання чужих територій: у 1462 р., до початку царювання Івана III, Московське царство займало 10674 кв. милі, через 200 років (1645 р.) – 222914, через 80 років (1725 р.) – 282454 кв. милі; кінець царювання Катерини II (1796 р.) – 352200 кв. миль; трохи більше як через 100 років (1911 р.) – 394462 кв. милі. Отже, в результаті захоплення територій інших народів Московське царство розширило свої володіння за 1462–1911 рр. у 37 разів, іменуючи себе імперією. До середини XV ст. ніякої імперії не було, але після великих завоювань московські філософи стали стверджувати, що «Быть историческим новорожденным отнюдь еще не значит быть обреченным на всегдашнее младенчество, что иметь в прошлом только белые листы еще не значит, что будущего так и не предстоит»²¹⁴. І ось на початку XXI ст., відкидаючи об'єктивний хід історії та думки розумних російських філософів, Путін взявся доводити, що Російська імперія все-таки матиме майбутнє, захоплюючи шматки земель сусідніх країн.

Тому не слід дивуватись, що Путін і 80% росіян, рабів простору, бажають захопити землі Молдови, Грузії, України, країн Прибалтики, Польщі, спрямовуючи свій погляд на Берлін і Париж. Не є дивиною, що росіяни як були рабами імперської влади при царизмі і сталінізмі, так і залишились при путінізмі. Їхня задубіла рабська психологія, замішана на просторовій протрації, ніяк не реагує на те, що з України почастишав надходити «вантаж 200» з тілами забитих російських терористів, навіть матері загиблих вважають подібне лише стихійним лихом. На превеликий жаль, усе це творіння росіян, а не однієї людини, тому, відповідаючи на запитання відомого російського поета з українським прізвищем Є. Євтушенко «Хотят ли русские войны?», треба, нарешті однозначно відповісти: «Так, вони її не тільки бажають, вони її шукають, навіть серед так званих своїх». У вирі захоплення Криму, військових подій на Донбасі українцям, навіть тим, які зустрічали сепаратистів, зраджували і зневажали своїх, треба нарешті

²¹⁴О России и русской философской культуре. – М.: Наука, 1990. – С. 287.

схаменутись і надати практичного значення прощальним словам великого поета М. Ю. Лермонтова, коли його висилали воювати на Кавказ, які й тепер звучать актуально:

Прощай, немытая Россия,
Страна рабов, страна господ,
И вы, мундиры голубые,
И ты, им преданный народ.

Виходячи з вищенаведеного, маємо змогу дати визначення реальному сучасному поняттю Російської імперії та її народу: це Московське царство, яке розширило свою невеличку територію у 37 разів винятково загарбництвом. Згодом мізерна чисельність войовничих людей цього царства розчинилась серед силоміць приєднаних до себе безлічі чужинських, переважно не слов'янських народів і народностей, яких московіти називають «нацменами». У цій насильницьким методом створеній імперії усе чуже: лише 2,7% території є власною, решта чужинська; так звані учителі-москалі невдовзі розтанули серед учнів маленьких і великих народів; у відповідному співвідношенні вкрадено історію приєднаних народів, їхню культуру; мова українська дивним чином перетворилась у російську; це воєнна держава, у якій століттями формувався культ воєнних професій; культ виробничих, духовних, культурних і наукових професій не проповідувався і був на задвірках; єдиним вченим, крім Лобачевського (XIX ст.), був Ломоносов (середина XVIII ст.), який здобув освіту у Києві, працював в Академії наук розширеного Московського царства, посаду Президента якої обіймав на той час українець із Чернігівщини Кирило Розум (Розумовський). Отже, народ Московського царства розтанув серед завойованих народів, набувши їхніх генетичних рис, а тому М. Горький, знавець росіян, недаремно писав: «Настало время, когда история повелительно требует от честных и разумных русских людей ...бороться с азиатскими наслоениями в нашей психике»²¹⁵. Нічого з часів Горького не змінилося, чесні й розумні москалі продовжують жити з азійським менталітетом:

²¹⁵ Бердяев Н. Судьба России. – М.: АСТ, 2005. – С. 97.

«Люди не против того, чтобы их президент обманывал и юлил....как ловко Путин, с одной стороны, ввел войска, с другой – не признается в этом. В этом есть какая-то азиатщина»²¹⁶. Намагаючись формувати сучасну власну історію москалям слід не забувати, що до 1506 р. і пізніше держава на їхній території мала назву «Ромейское царство»: «Слово «ромейское» написано в усіх старих копіях посланій Філофея, але в пізніших, тобто після XVIст., замість слова «ромейское» написано «росейское». ...у московській мові того часу слово «ромейское» означало «римський», а слова «росейское» за часів Філофея не було в природі, існувало «Царство Московське» замість «Князівство Московське»²¹⁷, тобто, навіть назва Імперії надумана. Таким чином, російські філософи, історія та реальність підтверджують, що Російська імперія позбавлена будь-якої історії, вона була штучно створена завойовниками і у неї майбутнього немає.

А як же справи з російською нацією? Ось приклад того, що такої нації, як російська, не було і немає, є тільки московська, або москалі, адже, за визначенням В.А. Сорокіна, «Русская нация состоит из трех основных ветвей русского народа – великороссов, украинцев и белоруссов, а также из «русифицированных» или ассимилированных этнических групп»²¹⁸. І дивина, українців знає світ з давнини, білоруси відомі з тих самих часів, а ось «великороссов» історія не знає. За визначенням Т. Шевченка, це – москалі, проживши серед них чимало часу, переважно у засланні, він їм дав таку характеристику у зверненні до українок:

Кохайтесь, чорнобриві,
Та не з москалями,
Бо москалі – чужі люде,
Роблять лихо з вами.

Не послушали «чорнобриві» українського пророка і створили безліч спільних сімей, народили дітей, а тепер

²¹⁶ Бульвар Гордона. – 2014. – Октябрь. – №39. – С. 14.

²¹⁷ Панасюк Б. Русь: нація і держава: у 2 т. – Т.1: Помилки Великих Київських князів. – К.: КНЕУ, 2009. – С. 47.

²¹⁸ Федотов Г.П. Будет ли существовать Россия? О России и русской философской культуре. – М.: Наука, 1990. – С. 469.

настало «лихо» у 2013–2014 рр. під час нападу москалів на Україну: багато сімей роз'єднуються духовно і матеріально; ті змішані сім'ї, які ще міцно тримаються здебільшого виступають проти української самостійності, їхні погляди спрямовані на Москву. Подібне є величезною проблемою для української нації, народу і його держави, особливо тепер, коли відновлюється її незалежність, а москалі пручаються.

І так, прив'язавшись до древніх етнічних націй – українців і білорусів, російська історія навчає усіх: «Русская нация в указанном смысле возникла как нация с момента образования Русского (Киевского или варяжского) государства в середине IX столетия»²¹⁹. Задача для першокласників: якби не було української держави Русь, відомої під іншою назвою (Київська держава), то не було б «русской нации», а тому правий Петро I, котрий справедливо заявив своїм, палицею навченим підлеглим, що без України немає «Русской империи». Коли цар промовляв таку істину, то він знав, що Україна – це Русь, територія якої пролягає від Півночі (Новгород) до Півдня (Чорне море), а на Сході аж до Дону. Московія – це лише невеличке Володимиро-Суздальське князівство, решта території захоплена в інших народів. За розумним царем цю істину повторюють філософи й державні діячі Московії (Додаток А). Як можуть дивитись на таку зухвалу фальсифікацію, звичайно не московські та українські промосковські історики, а національні українські, європейські та світові філософи й історики, знавці реальних справ? – відомо тільки Вищим силам. Це ж відкрита крадіжка української історії, адже про Москву «Впервые упомянуто в летописи 1147г., в XIУ веке центр Великого княжества Московского»²²⁰.

Московські та промосковські українські історики типу П. Толочка, перебуваючи в полоні «не – историчности русской судьбы», не зможуть відповісти на запитання, як же була утворена російська нація на базі «великороссов» у

²¹⁹ Там само. – С. 470.

²²⁰ Советский энциклопедический словарь. – М., 1989. – С. 846.

IX ст., коли тільки через два з половиною століття з'явилась згадка про поселення на березі р. Москва, лише через два століття Москва стала центром Московського князівства? З давнини до XIV ст. було єдине державне утворення – Київська Русь, де жили етнічні українці і білоруси, але не згадувалось про росіян, а тим більше «великороссов», згодом, аж через п'ять століть, з'явилися московіти-москалі. Не зважаючи на це, москалі у своїх філософсько-історичних трактатах, а основне в освіті та державній політиці, безсоромно відтісняють українців і їхню державу на узбіччя історії, мовби української нації, Русі і України взагалі не було, окрім Росії і так званої нації «великороссов». Російські історичні філософи без сорому пишуть: «С момента своего возникновения в IX в. русская нация существует уже тысячу лет. ...только немногие из существующих государств – наций, таких, как Англия, Франция, Австрия, имеют историческую длительность, насчитывающую около тысячи лет»²²¹. Про Русь і Україну як державу-націю ці фальсифікатори історії взагалі не сказали й слова, хоча вона має стояти першою у переліку вище названих європейських країн. Така крадіжка історії у держави Україна, про яку з 862 р. (IX ст.) згадують грецькі й арабські письменники, як уже добре впорядковану Слов'янську державу, викликає обурення, а ще більше фальшування можемо побачити, коли згадаємо, що «Пращури українського народу...мають історію з IV–VI ст.»²²².

Москалі за допомогою філософів-фальсифікаторів безсоромно привласнили українську історію, а тому, можливо, світова інтелектуальна громадськість у майбутньому засудить такі крадіжки і усе буде повернуто. І хоча це тільки мізерна частина того, що вкрала Московська імперія в українського народу, але вона потужно використовується московською владою у міжнародній політиці та завойовницьких планах. Адже серед сепаратистів і терористів у війні Москви на Сході України

²²¹ О России и русской философской культуре. – М.: Наука, 1990. – С. 472–473.

²²² Панасюк Б.Я. Русь: нація і держава: у 2 т. – Т.І.: Помилки Великих Київських князів. К.: КНЕУ, 2009. – С.72.

2014 р. є московські добровольці, які вбивають українців «За русскую идею ... за великую Россию воюют, против американцев. Потому что, ... никакой Украины вообще нет»²²³. Повне відокремлення українців від москалів, їхній перехід до європейської культури та боязнь розкриття фальсифікації своєї історії, напевне, сильно налякало господарів Кремля. Адже в такому разі не буде повноцінної російської нації, а ще їй не виключено, що невдовзі їй білоруси відійдуть, тоді зникне друга частина штучної «русской нации», а залишиться третя її частина – «великороссы», а це не що інше, як найбільш достовірна народність, москалі.

Історично склалось так, що постійне завоювання територій призвело до того, що москалі не навчилися працювати, вони тільки бажають воювати, але чи вміють, то це питання залишалось без відповіді. Однак на нього треба дати відповідь, адже німці за період війни (1939–1945рр.) проти трьох сильних країн на території від Північної Африки до Волги втратили 6 млн. своїх громадян, а москалі, використовуючи підкорені народи, за цей період призвели до загибелі за офіційними даними 27 млн. життів, а неофіційні цифри вражають (35–43 млн. життів). Методи ведення битв москалями у другій світовій війні свідчать, що не вміють вони воювати, їхній головний командир Жуков нічого не зумів протиставити німецькій організованості та дисципліні, він з дозволу такого ж самого рівня жорстокості Сталіна поведився з масами солдат різних націй і народів, як кушнір з вичинкою шкіри. Охоплює жаль, що маси солдат, які гинули під керівництвом кушніра, здебільшого були українці й білоруси. Треба сучасним російським терористам нагадати реальну історію другої світової війни, що без українських і білоруських воїнів, а також американців та англійців з їхнім другим фронтом, не бачити б москалям перемоги, якою вони так нині пишаються.

²²³ Бульвар Гордона. – 2014. – Октябрь. – №39. – С. 3.

Викладене свідчить про необхідність пам'ятати російським агресорам і їхньому народу, що епоха загарбницького приєднання чужих територій минула, війну з Україною, навіть при залученні до терористичних загонів своїх найлютіших ворогів – чеченців, вони не виграють, а програють. Москалі, можливо, забули, що царські війська так і не змогли подолати народи Кавказу, не згадують про те, що під Полтавою цар випадково одержав сумнівну перемогу, а під Конотопом московське військо українці розбили вщент, під час минулої війни українські партизанські загони були найсильнішими, повстанські загони наводили жах на росіян та німців. Треба зрозуміти, що під ногами терористів Путіна горітиме земля і спасу їм не буде. Немає жодного сумніву, що партизанські загони нового Сидора Ковпака будуть діяти проти загарбників Путіна на захопленій українській території, і, як показує досвід минулої війни і війни на Кавказі, москалі будуть биті, а тому їм краще покаятись та забиратися геть. Коли майже усі українці і чимало росіян у 1991р. проголосували за незалежність своєї країни, то частина етнічних москалів, які не любили країну, де жили, уже були готові залишити Україну, треба були лише трохи їм «підсобити», але знову проявилась українська національна лояльність і усе зупинилось.

Важливою причиною того, що населення Росії підтримує путінську війну проти України, є їхня хвороба великих територій і хвороба невміння працювати. Російські новоявлені «собиратели чужих земель», певно, не вивчали у своїх закритих спецшколах тверджень російських же філософів і тверезих політиків, що «Огромные пространства легко давались русскому народу, но нелегко давалась ему организация этих пространств, ...поддержание и охранение порядка в нем»²²⁴. Здавалося б, немає здорового глузду загарбувати українські території, якщо немає хисту ними управляти, а коли подивитись глибше, то для москалів

²²⁴ Бердяев Н. Судьба России. – М.: АСТ, 2005. – С. 95.

такий сенс існує з давнини. Москалі люблять воювати, а ось працювати, користуючись свободою, у них суттєві проблеми. Коли в Імперії відмінили кріпацтво, то на землях Московії «Свобода стала здесь не благом, а злом для крестьян. ...они предпочитают умирать от голода, чем работать»²²⁵. Крім того, повсюди для управління москалям потрібні менеджери, тобто спеціалісти. Адже хто управляв в недалекому минулому Російською імперією і управляє дотепер її соціально-економічною і культурною сферами? – здебільшого німці та українці, були ще євреї та грузини. Споконвічно величезними територіями Росії управляли іноземці: німкеня Катерина II, після неї усі царі-іноземці; не мали відношення до російської нації Ленін і Сталін; Хрущов і Брежнєв проходили вишкіл у Сталіна і набували досвіду в Україні. Коли ж до управління приступив росіянин Горбачов, а за ним уральського вишколу Єльцин, то імперія зразу ж рухнула, росіянин Путін завершує процес і не так довго чекати того часу, коли збудуться пророчі слова Ніколая Бердяєва: «Великой России уже нет и нет стоящих перед ней мировых задач»²²⁶, і народи Європи з полегшенням усміхнуться, звернуть свої слова подяки до Вищих сил Всесвіту.

Здорові сили в Росії не мають змоги відкрито поставити вимогу, що війна проти України росіянам не потрібна. Адже вона лише прискорює розвал решток Російської імперії, який намітився на початку і посилився наприкінці ХХ ст. Саме в цей сторічний період російські інтелектуали з сумом відзначали, що велика територія царської імперії стискається як шагренева шкіра і стає ареною розбудови державницьких утопій – на кшталт СРСР. Ще на початку ХХ ст. це стало реальністю, адже відразу ж після війни 1914 р. поширювалась туга російських філософів і політиків, що Україна і Грузія рвуться до незалежності, Азербайджан і Казахстан схиляються до азійських центрів

²²⁵ Толстой А.К. Собрание сочинений: в четырех т. М.: . Правда, 1980. – С.429

²²⁶ Бердяев Н. Судьба России. – М.: АСТ, 2005. – С. 3.

ісламу, з Далекого Сходу наступає Японія, а скоро розпочне наступати Китай. Однак найбільш шокували росіян сибіряки, які вважалися чистокровними великоросами, але також мали зуб проти Росії, вони планували сформувати Сибірську республіку. Пройшло сто років і усі передбачення самих же росіян відбулися, за винятком Сибірської республіки, якій не вдавалось досягти своєї мети, але сучасна влада Росії дала сибірякам підказку, як треба добиватися її реалізації, на прикладі засилання терористів до Луганської і Донецької областей України. Немає сумніву, що сибіряки скористаються наданими методами для організації Сибірської республіки, де уже потужно господарюють працелюбні китайці. Російські філософи після 1991 р. нагадують московським політикам слова Петра I, що без України не буде Російської імперії, звичайно, не буде, як показано вище, й російської нації, адже москалі уже давно скаржаться на реальну ситуацію: «Подрастающие дети, усыновленные нами, не хотят знать вскормившей их школы и тянутся кто куда – к западу и к востоку, к Польше, Турции»²²⁷.

Хвороба простору і завоювань земель є досить небезпечним і шкідливим фактором для москалів та їхніх керівників з імперськими амбіціями, оскільки «огромность русских пространств не способствовала выработке в русском человеке самодисциплины и самоорганизованности»²²⁸. Саме тому в москалів майже відсутнє високотехнологічне виробництво, навіть екстенсивне сільське господарство і те занедбане, з давнини вони звикли жити внаслідок експлуатації чужої праці завойованих народів, дарів природних ресурсів, лісу, якого уже немає, нафти, газу, благородних металів. Ще з часів царя Петра I на український край, його ошатні, теплі і багаті оселі дивились вовчі очі з холодного і голодного московського краю і про це дізнаємось із записки їхнього вожака на початку ХХ ст. «Запасы хлеба на Украине

²²⁷ О России и русской философской культуре. – М.: Наука, 1990. – С. 451

²²⁸ Бердяев Н. Судьба России. – М.: АСТ, 2005. – С. 98.

гигантские. Взять все сразу нельзя. Мы послали на Украину наши лучшие советские силы и уже в один голос получили такое сообщение. Запасы хлеба громадны, но всего сразу вывести нельзя, нет аппарата»²²⁹.

Якщо врахувати, що у росіян немає виробництва і навиків його організувати, то як же вони можуть вести війну та ще й затягнути, яка вимагає налагодженого виробництва? Воювати ж, якщо не зброєю, то економікою, мабуть, доведеться з Європою, США, Канадою та багатьма іншими країнами світу, а в такому протистоянні перемога Путіна наперед ставиться під сумнів. Так, у нього є атомна зброя, здається, його побоюються навіть сильні країни, але народ агресивної країни має пам'ятати, що в разі війни атомна зброя є й у інших країнах, а тому москалі також загинуть, про це не треба мовчати і терміново ставити питання: заради чого знищувати цивілізацію, чи варто це робити заради імперських амбіцій небагатьох? З урахуванням того, що події, як показує історія, повторюються приблизно в межах кожного сторічного періоду, є підстави зробити прогноз за такими параметрами: війна Росії у 1914 р. призвела до повалення царизму у 1916 р. та вбивства царя; війна Росії, розпочата у 2013 р., неодмінно призведе до повалення тоталітарного режиму Росії у 2016 р., можливо трохи пізніше, але таке неодмінно станеться. Звичайно, у Московії в даний час немає ні політичної, ні громадської сили, яка могла б перемогти агресивну команду, але ця команда сама себе знищить, як сталося в сталінський період. Наступні два-три роки (2015–2017 рр.) національної трагедії для українців будуть надзвичайно важкими, але винагородою буде вихід з багатовікового рабства і зайняття належного місця серед народів європейської культури.

7. Древня Русь - Україна у борні

Отторжение Малороссии от

²²⁹ Ленин, 17.IV.1919. (Свою Україну любіть... автор-укладач Валерій Буркат. ЧДСБ ІРГТ НААН.– Черкаси, 2012.– С. 456).

У нинішній неймовірно складний період треба вистояти проти дикунства ХХІ ст., коли відчувається, що ми мовби повернулись у далекі часи завоювання Сибіру чи Кавказу. Треба врахувати, що наступні два роки (2015–2016 рр.) національної трагедії для українців будуть надзвичайно важкими, але винагородою буде вихід з багатовікового рабства і зайняття належного місця серед народів європейської культури. Неодмінно, як і в природі, після бурі Сонце світить яскравіше, так і в людському суспільстві, після буремного періоду, особливо агресивного воєнного нападу, якого зазнали українці від москалів, світлішим і духовно вільнішим стане життя українського народу, нації і держави. Одначе, патріотичним силам треба пам'ятати прикрі факти, які свідчать, що в минулому український народ завжди програвав у борні з москалями із-за відсутності талановитих провідників або їхня зрада. Роки незалежності засвідчили, що довіра народу сучасним провідникам занадто мізерна, а це вимагає безкомпромісного контролю усіх представників влади, адже у них, здебільшого, інтереси сім'ї понад інтересами нації, народу і про це є чимало свідчень.

Економіка Росії ще тримається на родовищах нафти та газу, які вичерпуються, війна поглиблюється, а її наслідки погіршуються. Війна викликає обурення українських борців проти російських терористів, які прийшли на нашу територію, вбивають мирних жителів, знищують культуру. Їхня жорстокість повністю відповідає вище наведеній характеристиці москаля, який нічим не гребує заради захоплення чужих територій і чужого багатства з метою використання дармової робочої сили. В недалекому минулому імперські більшовики Московії вимагали від українських керівників усе більше робочої сили, молока, м'яса та хліба, це була основна імперська політика, закладена Петром I і підтверджена у 1917р. більшовиками з імперськими амбіціями²³⁰. Коли хтось із українських

²³⁰ Дивись: Додаток А.

підневільних керівників пручався, то їх виганяли з партії, позбавляли роботи, а то відправляли чи до Сибіру, чи утримували під наглядом у резервації неподалік Москви.

Українцям треба визнати і взяти на озброєння реальний катастрофічний стан країни в цей сумний і трагічний історичний період, якого не було навіть в епоху татарської навали: надії на зовнішню військову допомогу, як виявилось, немає; похоронено гарантії безпеки, надані великими державами за відмову від атомної зброї; попередні українські керманічі розпродали і знищили вщент армію, продали весь флот; втікач президент-зłodій викрав і вивіз за кордон усю валюту і золото держави; бюджет порожній, а виробництво зруйноване; в усій країні, на усіх управлінських рівнях діють проросійські спеціалісти та наперед заслані розвідники, діють зрадники п'ятої колони, і не виключено, що для оплати їхніх послуг створена розгалужена в усій Україні система «Ощадбанк Росии».

Саме на ці сили розраховує Москва, погрожуючи посиленню в Україні хаосу, контрольованого Кремлем, щоб у слушний час передати владу проросійській опозиції. На цьому внутрішньому фронті війна ще складніша, ніж на Сході, оскільки впізнати тих, хто працює на Москву і уже створює хаос в усіх сферах життєдіяльності, надзвичайно складно. Мабуть, саме на внутрішньому невидимому фронті відбувається основна битва за свободу і незалежність України, а для цього використовуються різноманітні методи. Найперше, усе, що об'єднує українців, інтерпретується під знаком критики і насмішок з боку проросійських найманців: тих, хто піклується за українську націю, називають «націоналістами»; після полтавської битви учасників українського визвольного руху називали «мазепинцями»; після другої світової війни воїнів УПА і їхніх прихильників величали «бандерівцями»; мабуть, скоро придумают кличку на учасників Помаранчевої революції і Євромайдану – Революції гідності. Московські ідеологи неодмінно врахують особливість українців: їм притаманна об'єднуюча сила при небезпеці і в битвах; вони роз'єднуються під впливом ідеологічних маніпуляцій.

Отож, якщо ми бажаємо позбутися синдрому рабства, то треба визнати, що небезпека у нас посилюється, точиться битва за володіння стародавнім українським народом, його багатими ресурсами – інтелектуальними, духовними, трудовими, природними, історичними. Сучасним політикам і народів нагадаємо, що українці боролися як в минулому, так і тепер, битви не вщухають, а посилюються. Довго перебували українці в рабстві (1240-1991рр.), але тільки впродовж більше чотирьох століть (1591-2014рр.) українці боролися і продовжують боротися, щоб відновити своє достойне місце серед цивілізованих країн світу і Європи. Боротьба в минулому точилася вперто, яка виразилась у багатьох козацько-селянських повстаннях²³¹: одне з перших великих повстань відбулося під проводом К. Косинського (1591-1593рр.); ряд козацько-селянських повстань під проводом Северина Наливайка, Григорія Лободи і Матвія Шаули (1594-1596рр.), Марка Жмайла (1625р.) і Т. Федоровича (Трясила) (1630р.); повстання козаків під проводом Івана Сулими (1635рр.); козацько-селянські повстання під проводом Павла Бута (Павлюка) (1637р.), Якова Острянина, Петра Скидана і Дмитра Гуні (1638р.); переможне повстання Богдана Хмельницького переросло у визвольну війну проти поляків (1648-1656рр.); козацьке повстання під проводом полковників С. Самуся, А. Абазина і С. Палія (1702-1704рр.); повстання проти кріпацтва та релігійного гніту шляхетської Польщі під проводом Максима Залізняка та Івана Гонти (1768р.); повстанський рух під проводом Устима Кармалюка на Поділлі (1812-1835рр.); повстанський рух військових части Січових Стрільців у часи Української революції та створення Української держави Павлом Скоропадським, який заснував Українську академію наук, ряд університетів, українських театрів, національну бібліотеку, відкрив ряд українських гімназій та шкіл (1917-1920рр.); боротьба протестантів холодного яру (1920-1936рр.); потужні військові дії Української Повстанської Армії (УПА) (1942-1956рр.); толерантна Помаранчева революція українського народу (2004-2005рр.); жорстоке протистояння під час Євромайдану - Революції гідності (2013-2014рр.). Про славні битви ні в школах, ні в

²³¹ Сопівник М. П. Україна – козацька держава. К., 2016, -С.9-10

літературі, ні в історії, ні в політиці широкого вивчення та застосування не було і немає.

В силу ідеологічного стримування, якому привчали українців загарбники впродовж століть, дотепер не оприлюднюють нечуваного національного героїства воїнів Української повстанської армії (УПА), а про те, що більшовики депортували тільки до Сибіру із Західної України більше 45 тисяч сімей, пишеться лише в місцевій пресі, на державному ж рівні ці дві події суцільно замовчуються. Треба визнати, що битва воїнів Української повстанської армії була найзапеклішою, одночасно національно-свідомою, героїською і мистецькою у бойових діях, вона виявилась наймогутнішим, якщо не враховувати битву Б. Хмельницького з поляками, протистоянням ворогам, які століттями грабували український народ. Якось замовчується, що 30 червня 1941р. було проголошено відновлення Української держави, а ще більше замовчується, що керівну роль у цій акції відігравали Степан Бандера і Ярослав Стецько. Не дивина, що не подобалася самостійна Україна у минулому більшовикам і нацистам, але дивина, що недостатньо пропагується така історична місія Української повстанської армії і її героїв владою незалежної України. Подібне ставлення є помилковим з ряду причин, але основна полягає в тому, що москалі, проти яких мистецьки боролися воїни УПА, тепер пішли війною проти усього українського народу, загарбуючи територію країни, її матеріальні і духовні багатства. Методи боротьби воїнів УПА проти більшовиків ой як знадобилися б для битви проти теперішніх москалів, адже один відомий французький генерал, після другої світової війни, заявив: «якби мені такі воїни як в Українській повстанській армії, то ніякий німець не переміг би Францію».

Феномен боротьби воїнів Повстанської армії впродовж 1939-1956рр. полягає в тому, що кожен із них знав про неможливість перемогти величезну більшовицьку державу, але вони йшли на бій, щоб дати надію своїм нащадкам і доказати реальну можливість боротись за національні права і перемагати, аби вийти з вікового рабства. Воїнам потрібні були харчі і зброя, вони усе це одержували, а це свідчить про підтримку борців народом. Немає сумніву, що героїчні подвиги воїнів УПА невдовзі стануть символом відстоювання національних і батьківських інтересів в

найскладніших умовах царизму, більшовизму, нацизму. Для цього має бути задіяна державна патріотична ідеологія, історія, література, поезія і кіно. Депортація незліченної чисельності українців у північні простори Московії, котрі проявили супротив більшовикам, були масивнішими ніж депортація кримських татар, а тому така подія має також стати докором руйнівним силам москалів і їхній осуд на міжнародній арені, як це вчиняють кримські татари проти москалів, а євреї проти німців. Більше того, депортації і голодомори москалі цілеспрямовано використовували для власного заселення звільнених українських просторів, нащадки яких навіть тепер, у ХХІ столітті, боляче травмують українську націю. У 1933 р. українці вимирали з голоду, а у цей рік: в Одеську було переселено 2110 селянських господарств з Горьковської області; в Донецьку привезено 3527 селянських господарств з Іванівської області; в Харківську – 4800 селянських господарств з Центральної Чорноземної області. Всього, у той страшенний рік, в Україну прибуло 329 ешелонів, якими привезено 21856 селянських господарств, а це 117149 москалів²³². Більшість із їхніх нащадків були і залишаються тепер основною опорою для Путіна у Донецькій, Луганській, Одеській та Харківській областях.

Все зруйноване треба не тільки виборювати, але й відновлювати: і виробництво, і культуру, і традиції, і духовність, а найперше історію. Подивімось, що творять москалі в новітню епоху ХХІ ст., вони як і за часів Івана Грозного, продовжують захоплювати чужі землі, навіть уже розпочали законодавчо писати новітню історію, звичайно підроблену, щоб занотувати до своєї історії, як це вони робили віками, загарбане. – Чи не настав час для української влади?, – дати доручення вченим, які очікують, як і вояки на Сході, не руйнації науки, як зруйнували армію, а дії, зокрема. написання відновленої, але реальної історії України, яка здивує світ і покаже велич в освіті, науці та культурі стародавньої європейської країни. В Україні уже проведені ґрунтовні фундаментальні дослідження українських вчених, які окреслюють напрямки написання реальної історії України – Русі, серед них: С.П. Шелухін²³³, В.П. Буркат²³⁴, В.Б. Білінський²³⁵, автор даної

²³² Смертю смерть подолали: голодомор в Україні 1932-1933. /Авт. Колектив: П.П.Панченко –кер/. –К.: Україна, 2003, -С.340

²³³ Шелухін С. П. Україна – назва нашої землі з найдавніших часів. – Прага,1936 (Бескид, Дрогобич, 1992, реприн).

праці²³⁶ та багато інших вітчизняних дослідників. В якості основи історії Древньої Русі неодмінно слід використати «Повість врем'яних літ»²³⁷, що створювалась в XI – на початку XII століття Нестором та іншими літописцями і має виразне українське походження. Треба врахувати, що саме за український зміст літопис жодного разу, впродовж віків, в Україні не видавався.

Щоб вистояти в неймовірно скрутний період української держави, треба, передусім, не забуваючи про внутрішній фронт, захиститись від російської навали, а для цього не зайве буде згадати ненависть самих москалів до німців, які прийшли до них війною, яка вкладена у слова, що пролунали у 1942 р. на адресу загарбників: «Мы поняли: немцы не люди. ...нет для нас ничего веселее немецких трупов. ...Если ты оставишь немца жить, немец повесит русского человека и опозорит русскую женщину. ...Убей немца! – это просит старуха мать. Убей немца! – это молит тебя дитя. Убей немца! – это кричит родная земля. Не промахнись, не пропусти. Убей!»²³⁸. Тепер москалі вбивають українських дітей, матерів і батьків, вишуканими методами знищують українських захисників Вітчизни, в усьому світовому інформаційному просторі на український народ виливається нечувана кількість бруду та отрути, лунають погрози знищити українську націю. Стало реальністю порівняння німців періоду Гітлера з москалями періоду Путіна, і напрочуд виявилось, що між ними є нечувана рівність і така сама відмінність: німці жорстокі, але висококультурні, москалі ще більш жорстокі, але низької культури та ще й на весь світ брехуни. Відмінність рівня культури гітлерівських і путінських загарбників простежується в усьому: на захоплених територіях німці не

²³⁴ Буркат В.П. Свою Україну любіть... Видання друге, /Автор-укладач Валерій Буркат; ЧДСБ ІРГТ НААН. – Черкаси, 2012.

²³⁵ Білінський В.Б. Країна Моксель, або Московія: роман-дослідження. У 3-х книгах №1-3, –К.; Вид-во О. Теліги, 2008,

²³⁶ Панасюк Б.Я. Русь: нація і держава. У двох томах, КНЕУ, К., 2009: Т.1. «Помилки Великих Київських князів»; Т.2. «Час збирати каміння»..

²³⁷ Повість врем'яних літ. Літопис (за Іпатським списком). К., Рад. письменник, 1990.

²³⁸ Красная звезда. – 24 июля. – 1942.; Бульвар Гордона. – 2014. – Сентябрь. – №37.

знищували культурні та матеріальні цінності; москалі-терористи на захоплених територіях руйнують великі міста: Донецьк перетворюється на чисте поле, знищують школи, університети, науку, виробничу і соціальну сфери, мов дикунів їх вабить пустеля.

Опинившись наодинці з варварами ХХІ ст., українці зрозуміли багато важливого, нового, особливо звертають увагу на себе три речі: перша – у складній і небезпечній національній трагедії сподіватись слід тільки на себе, на власне виробництво; друга – виправляти помилки минулого і зміцнювати армію; третя – відчайдушно битись з ворогом, як колись це робили козаки Запорозької Січі, яких загарбники боялись як вогню, іншого порятунку від москалів немає. Нарешті, усі українці переконались, що вони в імперії були не вільними, а рабами, зрозуміли ще й те, у кого були в рабстві – у загарбників низької культури. З огляду на зухвалу жорстокість і підступність, варварів в українців немає іншого виходу, як захищатись від них їхніми ж методами, запозичити російські гасла проти німців, змінити лише єдине слово та використати проти жорстоких і підступних нападників: «Вбий москаля!» – просить дитина, мати, батько, рідна земля. Як жаль, що Москва, заснована київськими князями, пішла війною проти нащадків своїх давніх славних пращурів, спалюючи мости добрих відносин між двома народами на століття, бо столітні обкрадання території, історії, мови, використання духовної і робочої сили, нарешті, війна, вбивства, наруга, жорстокість і зрадництво не прощаються.

Мабуть, за зверхньо-дикунське ставлення москалів до народів світу та своїх сусідів українці відповідають певною взаємністю про яку писав російський філософ Г. Федотов у перші роки після 1917 р.: «Из оставшихся в России народов прямая ненависть к великороссам встречается только у наших кровных братьев – малороссов, или украинцев (И это самый болезненный вопрос новой России)»²³⁹. І москалям треба визнати, що любов та повага між двома народами уже не з'являться і не повернуться, бо чого не було, того й

²³⁹ О России и русской философской культуре. – М.: Наука, 1990. – С. 455.

не буде. Через роки між українцями і москалями відновляться сусідські відносини, політичні та ринкові стосунки, як сталося між німцями та москалями після двох світових війн між ними, але дружби – приниження, коли українців називали малоросами, а москалів великоросами, коли треба було усе віддавати і нічого не отримувати, не буде.

Водночас українці – доброзичливі люди, можливо, жорстоке гасло проти москалів і не знадобиться, адже в Росії просипаються від інформаційної отрути, яка вихлюпується на українців. Уже з'являються нові гасла, які, за інформацією Б. Немцова, пролунали 21 вересня 2014 р. на 100-тисячному Марші миру в Москві, Воронежі, Волгограді, Пермі, Єкатеринбурзі, Ростові-на-Дону, Ставрополі: «Украине – мир, пропаганду в сортир!»; «Выше флаги, Путин, суд – в Гааге!»; «Украине – мир! России – свободу». І чи прислухається влада імперії до свого прогресивного крила народу невідомо, адже десь у жовтні 2014 р. на Раді з питань розвитку громадянського суспільства Путін заявив «самая главная трагедия – это отчуждение украинского и русского народов»²⁴⁰, коли російські танки, гради, артилерія та інші новітні види засобів вбивства руйнували українські міста, вбивали школярів, їхніх батьків, дідів і бабусь. Кожен у світі задумується, – невже керівник Російської імперії таким чином бажає подолати «самую главную трагедию» періоду його правління?, – що викликає великий сумнів. Адже тих, хто захищає Україну москалі вбивають: Б.Немцова, Г. Шеремета, інших.

Будемо сподіватися, що хоч і невелика частина росіян, та вона зростатиме, нині вважається 10%, а це вже нове покоління, яке не травмоване імперсько-більшовицькою ідеологією, все-таки переконає велику частину москалів, котрих близько 90%, у тому, що з українцями воювати не бажано, навіть грішно, звичайно й небезпечно, їх слід поважати ще й любити за величезний внесок, здебільшого собі на шкоду, в культурний і матеріальний розвиток

²⁴⁰ Бульвар Гордона. – 2014. – Ноябрь. – №45. – С.13.

Московської держави. І та невелика частина росіян дотримуються подібної культури, вони вже повідомляють світові власне розуміння трагедії своєї країни: Андрій Макаревич, російський музикант – «Моя страна сошла с ума, И я ничем не могу ей помочь»; Тетяна Лазарева, російська актриса і телеведуча – «Простите! Мне очень стыдно за мою страну»; поет Олександр Бившев, учитель з Орла – «Будь ты проклята, Раша – Расея! И Господь да услышит меня»²⁴¹.

Не подобається воєнний напад Кремля на Україну багатьом росіянам, європейцям і народам усього світу, усі ще раз зрозуміли агресивність москалів, але боронити свій край українці зобов'язані своїми силами. І саме тепер, в лиху годину, з далекого славного минулого лунає клич предків до священної боротьби проти путінців, новітніх варварів ХХІ століття. Російські митці Лебедев-Кумач і Александров подарували народу патріотичну пісню, яку вони запозичили з часів першої світової війни, вона знову пролунала 26 червня 1941 р., тобто через чотири дні після нападу гітлерівців на москалів: трохи поновлені слова; майже таж музика; за два-три дні хор опанував пісню, яка лунала усі роки війни. Звичайно, більшовики завчасно готувались до війни, навіть не забули про патріотичну пісню. Українці також запозичають мелодію і фрагменти слів пісні москалів, але подають її в інтерпретації К.П. Ястреба:

Вставай страна огромная,
Вставай на смертный бой,
С московской силой черною,
С проклятой путинской ордой.

Жовтень, 2014 р.

²⁴¹ Бульвар Гордона. – 2014. – Октябрь. – №41. – С. 4.

**Промова Л. Троцького перед агітаторами-більшовиками,
які відряджались в Україну.**

«Товарищи! То, о чем мы здесь, – в России, – говорим совершенно откровенно, в Украине можно шептать лишь на ушко, а то лучше и совсем не говорить. Умение молчать есть тоже одно из фигур красноречия. Вы, товарищи, отправляетесь на Украину. Помните же, что нет труднее работы агитаторской, как на Украине.

Готовясь ныне к третьему походу на Украину, Совет Народных Комиссаров по примеру прежних лет, в авангарде посылает Вас, товарищи агитаторы. Совет Народных Комиссаров крепко надеется, что и Вы не посрамите земли русской.

Ни для кого не секрет, что не Деникин принудил нас оставить пределы Украины, а грандиозное восстание, которое подняло против нас украинское сытое крестьянство. Коммуну, чрезвычайку, продовольственные отряды, комиссаров-евреев возненавидел украинский крестьянин до глубины своей души. В нем проснулся спавший сотни лет вольный дух запорожского казачества и гайдамаков. Это страшный дух, который кипит, бурлит, как сам грозный Днепр на своих порогах и заставляет украинцев творить чудеса храбрости. Это тот самый дух вольности, который давал украинцам нечеловеческую силу в течение сотни лет воевать против своих угнетателей: поляков, русских, татар и турок и одерживать над ними блестящие победы. Только безграничная доверчивость и уступчивость, а также отсутствие сознания необходимости постоянной крепкой спайки всех членов государства не только на время войны–каждый раз губил все завоевания украинцев. Потому они рано утратили свою «самостийность» и живут то под Литвой, то под Польшей, то под Австрией и Россией, составляя собой очень ценную часть этих держав. Эти бытовые особенности характера украинцев необходимо помнить каждому агитатору, и его успех будет обеспечен. Помните также, что так или иначе, а нам необходимо возвратить Украину России. Без Украины нет России. Без украинского угля, железа, руды, хлеба, соли, Черного моря Россия существовать не может: она задохнется, а с ней и Советская власть и мы с Вами. Идите же на работу, трудную, ответственную работу»²⁴².

²⁴² Речь перед агитаторами-большевиками, направляемых для агитации перед третьим походом в Украину, 1920 г.

Україна /Французька мапа 1918 р./ Ukraine /French map. 1918/

Населення і площа Київської Русі

Стародавня держава Русь X – XI століття, маючи, за різними підрахунками, від 3 до 12 млн. населення й величезну територію, що обіймала близько 800 тис. км², була найбільшою політичною формацією середньовічної Європи. Одночасно відзначимо, що українська державна формація динамічно розвивалася: в XII столітті площа Русі уже сягала 1 300 тис. км², що становить максимальну територію за весь час існування держави ²⁴³. Держава Русь мала величезні на той час міста, які не мали жодного відношення до сучасної Московії, якої на той час не існувало в природі.

Найбільші міста Русі

(початок XIII ст.) ⁹⁹,

Місце за чисельністю	Міста	Міське населення
1	Київ	50 000 — 100 000
2	Чернігів	35 000 — 40 000
3	Галич	35 000 — 40 000
4	Новгород	25 000 — 30 000
5	Володимир	20 000
6	Полоцьк	20 000
7	Смоленськ	20 000
8	Владимир	20 000
9	Переяслав	12 000 — 20 000
10	Білгород	12 000
11	Білоозеро	10 000
12	Вишгород	10 000
13	Новгород-Сіверський	4 000

²⁴³ Орест Субтельний. [Україна: Історія. Суспільна організація Київської Русі](#): Либідь, 1993. - 720 с. ; ISBN 5-325-00451-4

З М І С Т

Передмова	3
I. Знакова подія в українській	6
<i>(Ода літературі і поезії)</i>	
XXI століття: гомоніла Україна	6
I. Переказ поеми – повернення цінностей Русі-України	7
II. Загальний погляд на поему.	16
III. Гімн мові дідів і батьків	28
IV. Повернення до української історії	38
V. Традиції	54
VI. Таїна минулого і сучасна реальність	56
6.1. З ким українцям іти в майбутнє?	56
6.2. Нам надають допомогу, скористаймося нею	68
II. Збувається надія (Прощай немытая Россия)	76
<i>(Ода державі і політиці)</i>	
1. Ідея пробудження	77
2. Русь - Україна	83
3. Новітня епоха	89
4. Відносини з Московією	92
5. Подолання наслідків минулого	101
- Інтелігенція	106
- Влада	111
- Народ	113
6. Історія Московії – білий аркуш	127
7. Древня Русь-Україна у борні	144
Додатки: А	153
Б	153
В	155

ДЛЯ ПОДАТОК

ДЛЯ ПОДАТОК

Науково-літературне видання

ПАНАСЮК Броніслав Якович –
академік НААН, професор, письменник

РЕНЕСАНС РУСИ – УКРАЇНИ

Редактори: С.Д. Шевченко, Т.В. Пономарьова
Технічний редактор: О.Ф. Гончар
Комп'ютерна верстка: І.А. Чмихало
Дизайн обкладинки: О.В. Денделєвої

Підписано до друку 18.08.2016. Формат 60x84/ 16.
Папір офсетний. Гарнітура Bookman Old Style.
Друк офсетний. Ум.-друк. арк. 9.3. Обл.-вид. арк. 10.0.
Наклад 1000 пр. Зам. № 1493.

Видання та друк: Чорнобаївське комунальне поліграфічне
підприємство.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3791 від 27.05.2010 р.

19900, вул. Центральна, 211, смт. Чорнобай,
Черкаська обл., Україна, тел. (04739) 2-26-42;
e-mail: printchfr/inbox.ru

